

**דוח ביניים ליום
30 בספטמבר 2023**

**דוח הדירקטוריון
דוחות כספיים**

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

<u>1</u>	1. תיאור החברה
<u>1</u>	1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה
<u>1</u>	1.2 תחומי הפעילות של החברה
<u>2</u>	1.3 החזקות החברה
<u>2</u>	2. תיאור הסביבה העסקית
<u>2</u>	2.1 שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים
<u>4</u>	2.2 התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח
<u>5</u>	3. אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריה
<u>8</u>	4. הסבר הדירקטוריון למצב עסקי החברה
<u>8</u>	4.1 מצב כספי
<u>12</u>	4.2 תזרים מזומנים
<u>12</u>	4.3 מקורות מימון
<u>12</u>	5. פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם
<u>12</u>	6. הליכים משפטיים מהותיים
<u>12</u>	7. אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי
<u>13</u>	8. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II
<u>14</u>	9. שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח

דין וחשבון הדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2023

דוח זה העוסק בדין וחשבון הדירקטוריון, כולל גם "מידע צופה פני עתיד", כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). מידע צופה פני עתיד כאמור הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד המבוסס על מידע שקיים בחברה במועד הדוח וכולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים, אשר התממשותם אינה ודאית ואינם בשליטת החברה. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהתוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה", "החברה סבורה" וביטויים דומים, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד אינו מהווה עובדה מוכחת והוא מבוסס רק על הערכתה הסובייקטיבית של הנהלת החברה, אשר הסתמכה בהנחותיה, בין השאר, על ניתוח מידע כללי שהיה בפניה במועד עריכת דוח זה, ובכללו פרסומים ציבוריים, מחקרים וסקרים, אשר לא ניתנה בהם התחייבות לנכונותו או שלמותו של המידע הכלול בהם, ונכונותו לא נבחנה על-ידי הנהלת החברה באופן עצמאי. התממשותו ו/או אי התממשותו של המידע הצופה פני עתיד אינה ודאית והיא תושפע מגורמים אשר לא ניתן להעריכם מראש והם אינם מצויים בשליטת החברה. לפיכך, על אף שהנהלת החברה מאמינה שציפיותיה, כפי שמופיעות בדוח זה, הינן סבירות, הרי שקוראי דוח זה מוזהרים, כי התוצאות בפועל בעתיד עלולות להיות שונות מאלו שהוצגו במידע צופה פני עתיד המובא בדוח. מידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה, מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב והחברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה, ככל שמידע נוסף בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("החברה" או "הכשרה") מתכבדת להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה, אשר סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 ("הדוח" ו-"תקופת הדוח", בהתאמה). דוח זה נערך בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הממונה" ו-"רשות שוק ההון", בהתאמה). הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי של החברה לשנת 2022, שפורסם ביום 30 במרס 2023 (אסמכתא מס': 2023-01-036222) ("הדוח התקופתי") וכן דוחות החברה לרבעון הראשון ולרבעון השני לשנת 2023, שפורסמו בימים 31 במאי 2023 ו-30 באוגוסט 2023, בהתאמה (אסמכתאות מס': 2023-01-059433 ו-2023-01-101064, בהתאמה).

1. תיאור החברה

1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה

החברה הינה תאגיד מדווח¹, שאגרות החוב שלה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ופועלת בכל ענפי הביטוח הכללי ובתחום ביטוח החיים. החברה הינה חברה בת בשליטה ובבעלות מר אלי אלעזר, בעל השליטה בחברה בעקיפין, באמצעות החזקותיו באלעזר החזקות בע"מ ("אלעזר החזקות"), חברה פרטית בבעלותם של מר אלי אלעזר ורעייתו², המחזיקה בשיעור של כ-42.87% ממניות החברה; וכן באמצעות אלעזר החזקות ביטוח בע"מ, חברה פרטית בבעלותה המלאה של אלעזר החזקות, המחזיקה בשיעור של כ-53.60% ממניות החברה³.

נכון ליום 30 בספטמבר 2023, הסתכמו סך הנכסים המנוהלים על-ידי החברה בכ-26.7 מיליארד ש"ח, כדלקמן: כ-20.4 מיליארד ש"ח במסגרת חוזה ביטוח והשקעה תלויי תשואה (משותף); כ-1.2 מיליארד ש"ח במסגרת חוזה ביטוח שאינם תלויי תשואה (נוסטרו חיים); וכ-5.1 מיליארד ש"ח במסגרת נוסטרו אלמנטרי והון.

1.2 תחומי הפעילות של החברה

לחברה שני תחומי פעילות עיקריים:

1.2.1 **תחום הביטוח הכללי** - נחלק לשלושה ענפים עיקריים: ענף רכב חובה; ענף רכב רכוש, הכולל ביטוח צד ג' ו/או ביטוח מקיף; וענף כללי אחר, הכולל ביטוחי רכוש (כגון דירות ועסקים), ביטוחי חבויות וביטוח ערבויות מכר.

1.2.2 **תחום ביטוח החיים וחיסכון ארוך טווח** - כולל שתי תתי-פעילויות עיקריות: ביטוח סיכונים הקשורים לחיו של אדם וניהול חיסכון ארוך טווח. ענף ביטוח הבריאות בחברה נכלל בתחום ביטוח החיים וחיסכון ארוך הטווח, למעט ביטוחי נסיעות לחו"ל וביטוחי קולקטיבים לתקופה קצרה, אשר נכללים בתחום הביטוח הכללי (אלמנטרי), תחת ענף כללי אחר, וזאת בשל אופיים של ביטוחים אלו הנעשים לזמן קצר של עד שנה.

1.2.3 לפרטים נוספים, ראה סעיף 2 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

¹ כהגדרת המונח בחוק ניירות ערך.

² ביום 22 בספטמבר 2022 אלעזר החזקות דיווחה על הפיכתה לחברה פרטית.

³ ביום 16 במאי 2023 החברה דיווחה על שינוי מרשם בעלי המניות שלה, וזאת כחלק משינוי מבני בקבוצת אלעזר, שבמסגרתו הועברו, בין היתר, 63,066,251.00 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג של החברה שהוחזקו על-ידי אפריר החברה לשכון ולפתוח ישראל בע"מ ("אפריר") וכן 3,408,925.00 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג של החברה שהוחזקו על-ידי מר אלי אלעזר, בעל השליטה בחברה, לאלעזר החזקות. לפרטים נוספים, ראה דיווחים מיידיים מימים 5 במרס 2023, 16 ו-21 במאי 2023 (אסמכתאות מס': 2023-01-024021, 2023-01-052473, 2023-01-052476, 2023-01-052482 ו-2023-01-054024, בהתאמה).

⁴ כמו-כן, הגב' איריס טרמצי מחזיקה ב-3.53% מהחנה המופק והנפרע של החברה.

1.3 **החזקות החברה⁵**

למועד הדוח אין לחברה החזקות בחברות פעילות, למעט החזקותיה במלוא הון המניות של פנינת אפרידר בע"מ (איגוד מקרקעין), חברה פרטית שהתאגדה בישראל ביום 24 בפברואר 2009 ("פנינת אפרידר"). נכון לתקופת הדוח, מחזיקה פנינת אפרידר בנכס מקרקעין באשקלון וכן ב-50% מנכס מקרקעין באשדוד.

2. **תיאור הסביבה העסקית**2.1 **שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים**

להלן שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים בתקופת הדוח ועד למועד פרסום דוח זה, אשר לא תוארו בדוח התקופתי ו/או בדוחות הרבעוניים הקודמים לשנת 2023.

כללי

2.1.1 חוזרים

2.1.1.1 ביום 28 בספטמבר 2023 פורסם תיקון להוראות חוזר מידע נדרש באתר אינטרנט של גוף מוסדי. על פי החוזר, יש לפרסם באתר של גופים מוסדיים המשווקים ביטוח מידע אודות ניתוחים שקל ראשון, וכן להוסיף מידע בעבור רופאים שהיו בהסדר בתקופה האחרונה.

2.1.1.2 ביום 28 באוגוסט 2023 פורסם עדכון לחוזר המאוחד פרק ר"ח המבקר. הפרק הנדון נועד לאגד את כל הוראות הממונה שקשורות למינוי, כהונתו וסיום כהונתו של רואה חשבון מבקר. עדכון פרק זה נדרש על מנת להטמיע במסגרתו הוראות שונות של הממונה, שהיו פזורות בחוזרים קודמים, וכן לעדכן הפניות לפרקים השונים של החוזר המאוחד בעקבות שינויים שחלו בהם. כמו-כן, נוספה הוראה מכוחה תידרשנה חברות ביטוח לבצע סקירה של רואה חשבון מבקר על דוח יחס כושר פירעון כלכלי רבעוני, בהתאם לנהלים המפורטים.

2.1.1.3 ביום 20 ביולי 2023 פורסם חוזר אופן הצגת העלות השנתית לעמית או מבוטח, אשר מטרתו לקבוע הוראות לעניין אופן הצגת העלות השנתית הצפויה. במסגרת החוזר נקבע, בין היתר, כדלקמן: בכל מקום בו נדרש גוף מוסדי להציג ללקוח את דמי הניהול, יוצג ללקוח קיים שיעור העלות השנתית הצפויה שבו יישא אותו אדם באותה שנה, ביחס לכל מסלול השקעה בו מושקעים כספים של העמית או המבוטח; בעת מתן הצעה ללקוח חדש המעוניין להצטרף למסלול השקעה יציג לו הגוף המוסדי את שיעור העלות השנתית הצפויה שבו היה צפוי לשאת אותו אדם באותה שנה ביחס לכל מסלול השקעה אליו הוא מבקש להצטרף, לפי התחשיב שבנספח לחוזר זה, ותחת ההנחה שהצטרף למסלול ההשקעה בתחילת שנת הכספים של מועד ההצעה.

2.1.2 הנחיות והבהרות

2.1.2.1 ביום 11 בספטמבר 2023 פורסמה עמדת ממונה בנושא דוחות מיוחדים הנדרשים מרואה חשבון מבקר, במסגרתה הובהר, בין היתר, כי לאור חשיפת גופים מוסדיים לסיכונים שונים, ביניהם סיכוני ציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור, הם נדרשים לקבל מידע לגבי הפעילות הפיננסית של לקוחות וספקים. במסגרת זו על כל גוף מוסדי לבחון את הצורך לקבל, בהתאם לנסיבות ולגישה מבוססת סיכון, אסמכתאות רלוונטיות לפעילות זו, דוגמת דוחות מיוחדים מרואי חשבון ועוד.

ביטוח כללי

2.1.3 הנחיות והבהרות

2.1.3.1 ביום 19 בספטמבר 2023 פורסמה הכרעה בנושא תשלום תגמולי ביטוח מופחתים בביטוח רכב (רכוש) בגין הפרש במחירי חלפים, כאשר הרכב תוקן במוסך שאינו בהסדר. במסגרת ההכרעה נקבע כי חברת ביטוח אינה רשאית להפחית מתגמולי הביטוח או לבצע פעולה דומה למבוטח שהודיע לחברת הביטוח על מקרה הביטוח מיד לאחר שנודע לו על כך, שיתף פעולה עם החברה, פעל בתום לב לתיקון רכבו במוסך שאינו בהסדר ולא יודע מראש ובאופן ברור על-ידי חברת הביטוח בדבר זכויותיו, חובותיו והמשמעויות הנגזרות מהן. על חברת ביטוח שפועלת באופן האמור לתת למבוטח גילוי בולט לגבי אופן ההתנהלות המצופה ממנו עם קרות מקרה הביטוח. גילוי כאמור יינתן הן בשלב הצעת הביטוח והן במועד ההודעה על מקרה הביטוח מצד המבוטח. טרם ביצוע הפחתה כאמור, חברת הביטוח תבחן בהתאם לנסיבות המקרה, להעניק למבוטח אפשרות תשלום השתתפות עצמית נמוכה יותר בדומה להשתתפות העצמית אותה היה משלם לו היה מתקן את הרכב במוסך שבהסדר. נכון למועד פרסום הדוח, החברה אינה יכולה להעריך את ההשלכות של ההכרעה האמורה, ככל שקיימות, על ענף ביטוח רכב רכוש בחברה.

⁵ לחברה החזקות נוספות בחברות לא פעילות, אשר אינן נכללות בדוח. לפרטים בדבר חברות קשורות נוספות, ראה תקנה 11 בפרק הרביעי לדוח התקופתי.

ביטוח חיים

2.1.4 הוראות דין

2.1.4.1

ביום 12 ביולי 2023 פורסמו ברשומות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל (תיקון), התשפ"ג-2023. במסגרת התיקון נקבע, בין היתר, כי תוגבל ההפקדה לקופת ביטוח לחלק השכר שמעל פעמיים השכר הממוצע במשק (20.5%), כך שהחלק שעד לפעמיים השכר הממוצע במשק יופקד לקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח; הפקדות המעביד והעובד לקופת גמל לקצבה שהיא קופת ביטוח יהיו רק בשל חלק מן המשכורת העולה על התקרה החודשית של השכר המבוטח, ובלבד שהופקד בעבור העובד בקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח, בחודש שבו בוצעה הפקדה לקופת גמל לקצבה שהיא קופת ביטוח, סכום העומד על תקרת ההפקדה החודשית לפחות; חברת ביטוח תהיה רשאית לקבל הפקדות מעמית עצמאי בשנת מס מסוימת לקופת גמל לקצבה שהיא קופת ביטוח, רק אם העמית הפקיד באותה שנת מס לקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח, סכום העומד על מכפלת תקרת ההפקדה החודשית ב-12 לפחות.

במקביל, באותו מועד פורסמו ברשומות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל) (תיקון), התשפ"ג-2023. במסגרת התיקון נקבע, בין היתר, כי תוגבל העברת כספים לקופת ביטוח לחלק השכר שמעל פעמיים השכר הממוצע במשק. מגבלת הניוד הינה ביחס לתקופה המצטברת שממועד ההפקדה הראשונה לקופה. כלומר, ייאסר ניוד שלא משאיר בקופה המעבירה יתרה המהווה מכפלה של תקרת ההפקדה החודשית כפול מספר החודשים שחלפו ממועד התשלום הראשון לקופה.

על פי התיקונים האמורים, עובד ומעביד יוכלו להפקיד מידי חודש לביטוח מנהלים רק את החלק העולה על "התקרה החודשית" של השכר המבוטח, כאשר ההפקדות עד התקרה חודשית יופקדו לקרן פנסיה או קופת גמל שאינן קופת ביטוח. תקרת ההפקדה החודשית המרבית לקופה שאינה קופת ביטוח נכון לשנת המס 2023, הינה 4,866 ש"ח. עובד עצמאי יוכל להפקיד לקופת ביטוח לעצמאיים רק לאחר שהפקיד במהלך שנת המס לקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח, סכום של מכפלת התקרה החודשית ב-12 לפחות. תקרת ההפקדה החודשית המרבית הינה 4,866 ש"ח והשנתית הינה 58,392 ש"ח. עצמאי שהינו גם שכיר יוכל להתחשב בסך ההפקדות במסגרת התקרה גם בהפקדותיו כשכיר. הגבלת ההפקדות והניוד כאמור לעיל, גרמו לכך שהחברה כמעט ואינה מבצעת ניודים או מוכרת פוליסות ביטוח מנהלים חדשות.

השקעות

2.1.5 טיוטת חוזרים

2.1.5.1

ביום 10 בספטמבר 2023 פורסמה טיוטת תיקון לרשימת מסלולי השקעה. במסגרת הטיוטה האמורה, מוצע, בין היתר, לבטל מסלול מתמחה גמיש; להוסיף מסלול הלכה; להוסיף מסלול אשראי אג"ח עם מניות (עד שיעור של 20% מניות); ולעדכן את מסלול אשראי ואג"ח, כך ששיעור החשיפה לחוב לא יפחת משיעור של 75%.

בריאות

2.1.6 חוזרים

2.1.6.1

ביום 28 בספטמבר 2023 פורסם חוזר ממשיק מקוון לעניין ניתוחים בישראל. החוזר מפרט את אופן היישום של הממשק המקוון הנדרש מתוקף פרק ט"ז לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023. בחוזר מוסבר כיצד על חברות הביטוח וקופות החולים לדווח את המידע הנדרש הן לצורך בחינת זכאות להעברת כספים בין חברות הביטוח לקופות החולים והן לצורך העברת מבוטחים מפוליסת ביטוח ניתוחים שקל ראשון לפוליסת ביטוח ניתוחים משלים שב"ן.

2.1.7 טיוטת חוזרים

2.1.7.1

ביום 10 ביולי 2023 פורסמה טיוטת תיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6 חלק 3 פרק 2- חובת הצעת תכנית בעלת כיסוי ביטוחי משלים לשב"ן. על פי הטיוטה, פוליסת משלים שב"ן תציע את הכיסוי המפורט להלן בלבד: (1) חברת הביטוח תשפה מבוטח בשל ניתוח פרטי בישראל רק במקרים הבאים: (א) תוכנית השב"ן שהמבוטח עמית בה אינה כוללת כיסוי ביטוחי להוצאות הניתוח; (ב) הרופא המנתח אינו נמצא בהסדר ניתוח עם קופת החולים ונמצא בהסדר ניתוח עם חברת הביטוח; (2) חברת הביטוח תשפה מבוטח בשל ההשתתפות העצמית ששילם בעד ניתוח שמומן באמצעות תוכנית השב"ן, אף אם הרופא לא ברשימת ההסדר עם חברת הביטוח; (3) חברת הביטוח תשפה בגין רכישת אביזר במקרה בו קיים אביזר שלא נמצא בכיסוי השב"ן, אך נמצא בכיסוי פוליסת הביטוח בחברה.

2.2 התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית של החברה שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על החברה.

2.2.1 סביבה כלכלית

מצבו הכלכלי של המשק הישראלי ותשואות שוק ההון בארץ ובעולם משליכים על עסקי החברה ותוצאות פעילותה בתחומים שונים. השלכות אלו יכולות לבוא לידי ביטוי בתשואות תיק הנוסטרו של החברה ובתשואות תיקי העמיתים. בנוסף, לרמת התעסוקה והשכר במשק השפעה על היקף הפעילות בעסקי ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך.

על פי פרסומי הלמ"ס⁶, התוצר המקומי הגולמי, במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות, עלה ברבעון השלישי של שנת 2023 בשיעור של 2.8%, מנוכה עונתיות בחישוב שנתי, וזאת לאחר עלייה בשיעור של 3.1% ברבעון השני של שנת 2023, מנוכה עונתיות בחישוב שנתי.

לפרטים בדבר השפעות מלחמת "חברות ברזל", ראה סעיף 3.1 להלן.

תעסוקה - על-פי סקר כוח אדם לחודש ספטמבר 2023 שביצע הלמ"ס, שיעור הבלתי מועסקים במשק מתוך כוח העבודה, מנוכה עונתיות, עמד על שיעור של כ-3.2% ושיעור התעסוקה (אחוז המועסקים מכלל האוכלוסייה), המנוכה עונתיות, הינו 61.4%.

מעבר לסיכון הביטוחי, חשופה החברה גם לסיכונים שוק (MARKET RISK). סיכונים אלה נובעים משינויים במדדי שוק או במחירי שוק. החשיפה לסיכונים שוק נובעת מהרכיבים שלהלן:

- **שיעור ריבית** - סיכון זה נובע משינויים בשיעורי ריבית, אשר משפיעים על שווי השוק של הנכסים בתיק הנוסטרו של החברה. הסיכון עלול לגדול כאשר קיים שוני בין מח"מ הנכסים למח"מ ההתחייבויות וכתוצאה מהפרשי עיתוי בין מועד מדידת הנכסים וההתחייבויות. לעניין השפעות שינוי שיעור הריבית על החברה, ראה באור 7 לדוחות הכספיים ובאור 32ב(3) לדוח התקופתי.

- **שער חליפין** - סיכון זה נובע מתנודות בשערי חליפין למטבעות שונים, בהם יש לחברה אחזקה בנכסים (מניות, אג"חים, נדל"ן וקרנות השקעה).

- **שינוי בשיעור האינפלציה** - מבטחים הפועלים בתחום ביטוח החיים, חשופים לסיכונים אינפלציה ודפלציה. האינפלציה מלווה לעתים קרובות בעליית שיעור הריבית, המורידה את ערך התוצאה של ההשקעות. במקרה של דפלציה או במידה ואינפלציה נמוכה מאוד נמשכת, שיעורי הריבית נוטים לרדת. לרשות חברות הביטוח עומדות מספר דרכים אפשריות להקלת סיכון האינפלציה, כגון: לגוון את השקעותיהן ולהשקיע בנוסף לנכסים, גם בנכסי קומודיטי, בנדל"ן ובאגרות חוב צמודות מדד. על פי מדיניות ההשקעות העדכנית של החברה, לפחות 10% מסך נכסי תיק הנוסטרו אלמנטרי ולפחות 80% מתיק הנוסטרו חיים, יהיו צמודי מדד. פער המח"מ בתיק לא יהיה יותר מ-1.65 שנים בשקלול נכסים והתחייבויות. סיכון השוק שחברות הביטוח חשופות אליו עולה ככל שהמתאם בין התשואה בשווקים הפיננסיים לבין התשואה על ההון העצמי, גבוה יותר. תשואה זו מושפעת מהכנסות החברה מדמי ניהול, ואלו מושפעות מביצועי השוק, כיוון שחברות הביטוח גובות דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בשיעורים שונים בהתאם לסוגי הפוליסות ששווקו לאורך שנות החיתום. לדוגמא, בגין פוליסות מסוג משתתף ברווחים שהופקו עד סוף שנת 2003 נגבים מסכום החיסכון המצטבר דמי ניהול בשיעור 0.6% וכן עמלה בשיעור 15% מהרווח הריאלי.

2.2.2 מגמות בשער חליפין, אינפלציה וריבית

האינפלציה וציפיות האינפלציה: להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל⁷, בסוף שנים 2023 ו-2024 שיעור האינפלציה צפוי להסתכם בכ-3.5% ובכ-2.5%, בהתאמה.

להערכת בנק ישראל, שיעור האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים, המסתיימים ברבעון השלישי לשנת 2024, צפוי לעמוד על כ-2.9%. בנק ישראל דיווח כי החל מחודש יולי 2023, עת פרסום התחזית הקודמת, השקל נמצא במגמת פיחות, התורמת לעליית האינפלציה. בנוסף, עליית מחירי הנפט הדולריים צפויה לתרום לעליית האינפלציה. יצוין כי חלק מההתחייבויות הביטוחיות של החברה צמודות למדד המחירים לצרכן.

שער חליפין: בסיכום הרבעון השלישי של שנת 2023, חל פיחות של השקל בשיעור של כ-3.35% ביחס לדולר, ופיחות של השקל בשיעור של כ-0.85% ביחס לאירו.

⁶ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - חשבונות לאומיים: אומדן ראשון לרבעון השלישי לשנת 2023, 16.11.2023.
⁷ התחזית המקרו-כלכלית של חטיבת המחקר, אוקטובר 2023, 23.10.2023.

ריבית: מתחילת השנה, בנק ישראל העלה את שיעור ריבית המשק בכ-1.5%, ובכך הציב את הריבית ברמה של 4.75%. להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל⁸, ברבעון השלישי לשנת 2024 ריבית בנק ישראל צפויה לעמוד על שיעור שנע בין 4%-4.25%.

2.2.3 התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך הדיווח

נכון ליום 31 באוקטובר 2023, מדד ה-S&P500 עלה בכ-11% מתחילת השנה, הנאסד"ק 100 עלה בכ-32.3% מתחילת השנה, מדד ה-DAX עלה בכ-5.4% מתחילת השנה. עם זאת, מצב הבורסה בישראל שלילי באופן יחסי למרבית שוקי ההון בעולם, כאשר מדד תל אביב 35 ירד בשיעור של כ-9.3% מתחילת השנה, בעיקר בשל פרוץ מלחמת "חרבות ברזל".

ביום 24 באוקטובר 2023 חברת דירוג האשראי הבינלאומית S&P Ratings הודיעה על הותרת דירוג האשראי של מדינת ישראל על כנו, רמה של AA-, אך תוך שינוי תחזית הדירוג מ-"יציב" ל-"שלילי", אשר נובע, בין היתר, מהמצב הביטחוני השורר בישראל, אשר ככל וימשך ו/או יתרחב לחזיתות נוספות, עלול להשפיע על בטחון ישראל וכלכלתה.

2.2.4 הרפורמה המשפטית

לפרטים אודות הרפורמה המשפטית, ראה באור 1ד לדוחות הכספיים.

3. אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחריה

להלן יפורטו שינויים ואירועים מהותיים שאירעו בעסקי החברה בתקופת הדוח ולאחריה, אשר לא תוארו בדוח התקופתי ו/או בדוחות הרבעוניים לשנת 2023:

3.1 מלחמת חרבות ברזל

כללי

ביום 7 באוקטובר 2023, לאחר תאריך המאזן, פתח ארגון הטרור "חמאס" במתקפת טרור רצחנית נגד תושבי יישובי עוטף עזה והדרום, בשילוב ירי טילים מאסיבי על כל אזורי הארץ. בגין אירועים אלה, ממשלת ישראל הכריזה על מלחמת "חרבות ברזל" ("המלחמה"). המלחמה הסבה נזקים רבים, הן בגוף והן ברכוש ובעסקים. לאור המצב הביטחוני, רבים מאזרחי ישראל גויסו לשירות מילואים, רוב מסגרות החינוך בוטלו וכן בוצע פינוי של תושבי עוטף עזה וכן של תושבי ישובים הסמוכים לגבול הצפון. ניהול המלחמה הוביל ליצירת מגמות שליליות במשק הישראלי ולפגיעה כלכלית נרחבת בשווקים הפיננסיים. נכון למועד פרסום הדוח, אושרה על-ידי ממשלת ישראל עסקה להשבת חלק מהחטופים, במסגרתה הוכרזה הפסקת אש בת מספר ימים.

המשכיות עסקית

הנהלת החברה נערכה באופן מהיר והחליטה לפעול במספר מישורים על-מנת להתמודד עם השלכות פוטנציאליות הנובעות מהמלחמה, בין היתר, התקיימו ישיבות חירום של הנהלת החברה בתדירות יומית, תורגלה עבודה מהבית, נערכו תרגילים לשם בדיקת אתר החירום של החברה ובוצעה היערכות מוגברת לניסיונות למתקפות סייבר על מערכות החברה ומחשביה. בנוסף, החברה ביצעה פעולות בתחום אחריות חברתית ותמיכה בקהילה באמצעות משלוח מוצרי מזון וביגוד לחיילים, עריכת ארוחות מסובסדות באזורי כינוס, סיוע לחקלאים וכיו"ב.

במהלך המלחמה ובהתאם לתכנית ההמשכיות העסקית של החברה, ננקטו על-ידי החברה צעדים רבים על-מנת להתמודד עם המלחמה כגון, ביצוע הערכות מצב שוטפות בפורום החירום של החברה, קיום דיונים בדבר השלכות המלחמה בישיבות דירקטוריון וועדות ההשקעה, וכן מעבר לעבודה מרחוק בהיקף מלא, תוך המשך הפעלת כלל התהליכים החיוניים הנדרשים בחברה בכדי ליתן שירות מלא ללקוחותיה בכל מגזרי פעילותה.

למועד פרסום הדוח, עובדי החברה חזרו לשגרת עבודה מלאה במשרדי החברה.

היבטים עסקיים תחום ביטוח כללי

נזקי רכוש הנובעים מאירוע מלחמה אינם מכוסים במסגרת הפוליסות של החברה בתחום זה, אלא על-ידי המדינה (מס רכוש). לפיכך, היקף החשיפה כתוצאה מהמלחמה אינו צפוי להיות מהותי.

עם פרוץ המלחמה, חלה ירידה במכירות ובשיעור החידושים בביטוח הכללי וחלה עלייה בבקשה לפריסת תשלומים. יצוין, כי בתחום העסקי קיימת האטה בחידושים עקב אי פעילות עסקים או פעילות מצומצמת. כמו-כן, ישנן פניות בנושא ביטולי פוליסות עבור מבוטחים הנמצאים בקו העימות ובקשות להקטנת גבולות האחריות, לאור כך שפעילות חלק מהמבוטחים הצטמצמה. יצוין, כי קיים חשש לעלייה בתביעות הביטוח הכללי, וזאת עקב סיכון מוגבר בכל האזורים המפונים.

החברה פועלת באופן שוטף מול הסוכנים תוך מתן הקלות למבוטחים, לרבות האפשרות לבצע השבתה של הפוליסה או הקפאתה, וזאת ככל והמבוטח מעוניין בכך. בהתאם, לא קיים שינוי תפעולי בהתנהלות החברה או סוכניה ורצף העבודה התקין נמשך גם במהלך המלחמה.

⁸ ש.ם.

היבטים עסקיים בתחום ביטוח חיים ובריאות

בתחום חיסכון ארוך טווח ובריאות, לרבות סיעוד, החברה לא צופה חשיפות ביטוחיות מהותיות להשלכות המלחמה, לרבות בקשר עם שיעורי התחלואה והתביעות. יחד עם זאת, כתוצאה מהמלחמה עלול להיווצר גידול בתביעות בביטוחי אובדן כושר עבודה, נכויות וריסק. לחברה חוזה ביטוח משנה המגן מפני אירוע קטסטרופה, המקטין את החשיפה מסיכון זה, ולפיכך, להערכת החברה, היקף החשיפה שלה אינו צפוי להיות מהותי.

הערכות החברה בקשר עם שיעורי התחלואה והתמותה והיקף החשיפה שלה מבוססות על נתח השוק של החברה בתחום זה, אומדנים ראשוניים והמידע הקיים בידי החברה, נכון למועד פרסום הדוח. הערכות החברה הינן בגדר "מידע צופה פני עתיד", כהגדרתו בחוק ניירות ערך, ועלולות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מהותית מהערכות החברה.

בנוסף, המלחמה גרמה לירידה בשיעור ההפקדות בפוליסות מנהלים ובהפקדות חדשות בפוליסות בסט אינווסט פרט. יחד עם זאת, לא חל שינוי מהותי בהיקף המשיכות או הפדיונות, אך חידוש המלחמה והתמשכותה עלולים לשנות מגמה זו.

היבטים הנוגעים להשקעות החברה**נוסטר**

נכון לחודש אוקטובר 2023, תיק השקעות הנוסטרו סיים עם הערכת תשואה חיובית בשיעור של כ-0.24%, וזאת למרות הירידות החדות בשווקים הפיננסיים המקומיים. תוצאה זו נובעת, בין היתר, לנוכח שמירה על חשיפה נמוכה למניות סחירות; מח"מ ממשלתי קצר; וחשיפה לדירוגים גבוהים יחסית באפיק הקונצרני.

תיק ההשקעות של החברה כולל רכיב נכסי נדל"ן ומקרקעין משמעותי, בין היתר בערים אשקלון ואשדוד, אשר נפגעו משמעותית במהלך המלחמה. בשל האמור, החברה מעריכה כי עלולה להיווצר פגיעה בגביית דמי השכירות בחלק מהנכסים המניבים בערים אלו, אולם החברה סבורה כי תשלומים אלו ישולמו במועדים אחרים, בהתאם להחלטת הממשלה בדבר תמיכה בעסקים בקווי העימות. להערכת החברה, לא צפויה פגיעה בשוויים של נכסים אלו.

נכון למועד פרסום הדוח נראה כי חלה עלייה של עקום הריבית במח"מ הבינוני-ארוך וירידה במח"מ הקצר. בנוסף, בעקבות שינויי הפרמטרים המשמשים את חישוב פרמיית אי הנזילות, בוצע חישוב מעודכן המראה על עלייה בשיעור של כ-0.14% בפרמיה. להערכת החברה, שינויים אלו אינם צפויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות הביטוחיות שלה.

דמי ניהול

לפרטים בדבר דמי הניהול הנגבים בגין תיק המשתתף של החברה, ראה סעיף 4.1.3.1 להלן ובאור 7ב(5) לדוחות הכספיים.

היבטים הנוגעים למתן אשראי

במהלך החודשים אוקטובר-נובמבר 2023 בוצעו מספר פעולות אל מול מספר חברות לוות של החברה, וזאת נוכח מצב המשק הנובע מהמלחמה וכן בוצעה בחינה לשינוי ההלוואות והשעבודים שניתנו על-ידי החברה.

היבטים הנוגעים לביטוח משנה**ביטוח משנה בתחום ביטוח הכללי**

מבטחי משנה בוחנים את חוזי ביטוח המשנה, ובכלל זה בחינה של המשמעויות המשפטיות של הכרזת מלחמה נגד ארגון טרור אל מול הגדרת "מלחמה" בחוזי ההתקשרות עימם. כמו-כן, ישנם מבטחי משנה שהודיעו כי לא יחדשו חוזים המעניקים כיסוי ביטוחי לפעולות טרור בישראל.

ביטוח משנה בתחום ביטוח החיים והבריאות

נכון למועד פרסום הדוח, לא חל שינוי בחוזי ביטוח המשנה מסוג Quota Share ו-Excess of Loss, עקב פרוץ המלחמה. יחד עם זאת, אין באפשרות החברה להעריך את השלכות המלחמה על נכונות מבטחי המשנה לחדש את החוזים האמורים בשנת 2024.

היבטים הנוגעים לסיכוני סייבר

החברה נערכה להתגברות הניסיונות לביצוע תקיפות סייבר המכוונות כלפיה וכלפי ערוצי ההפצה ותגברה את סריקת הרשתות, הן פנימית והן חיצונית, לצורך אבחון פרצות. כחלק מהיערכותה, החברה הגבירה את המוכנות הארגוניות שלה לצורך התמודדות עם אירועים כאמור. בנוסף, החברה נערכה לניטור מוגבר של הונאות עובדים ולקוחות, בין היתר באמצעות שמירה על מנגנוני בקרה ופיקוח, קידום מודעות וכן ניטור שוטף של פעולות חריגות ואנומליות.

החברה ביצעה בדיקה מקיפה של כלל המערכות באתר ה-DR (Disaster Recovery) וכן בוצע תרגיל התאוששות עסקית, אשר כלל עבודה מלאה מאתר זה בלבד. בנוסף, החברה חידדה את נהלי המודעות לאבטחת המידע בקרב כלל עובדיה.

הערכת ניהול סיכונים

מחלקת ניהול הסיכונים של החברה מבצעת מעקב רציף אחר התפתחות הסיכונים, חלקם תוארו לעיל, בקשר עם התמשכות המלחמה והתפתחותה. במסגרת המעקב, מבוצע דיון אודות תרחישים אפשריים ומענים אופציונאליים. במסגרת הפעילות השוטפת של החברה, כל אירוע משמעותי נבחן בהיבט של השפעה על הון החברה, לרבות יחס כושר הפירעון שלה. השפעות המלחמה וכן תרחישים נוספים נדונים הן ברמת הנהלת החברה עבור כלל הסיכונים והן בוועדות ההשקעה, תוך בחינת היבטי סיכונים השוק והאשראי ובחינת ניהול נכסים מול התחייבויות.

יחס כושר פירעון

נכון למועד זה, אין ביכולתה של החברה להעריך את כלל השפעות המלחמה על יחס כושר הפירעון שלה. ההערכות בדבר השפעת המלחמה על תוצאות החברה הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. המידע כאמור מבוסס, בין היתר, על הערכות ואומדנים ראשוניים של החברה נכון למועד פרסום הדוח, בהסתמך על הפרסומים בארץ לגבי המלחמה, אשר התממשותם אינה וודאית ואינה בשליטת החברה, וכן על הנחיות הגורמים המוסמכים במדינת ישראל, אשר עשויות להשתנות מעת לעת. הערכות החברה עלולות שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או שונה מהותית מכפי שצפתה החברה, בין היתר, ככל שיחולו שינויים בהנחיות הגורמים המוסמכים בארץ בעקבות חידוש המלחמה או הפסקתה. לפרטים נוספים בדבר תובענה ייצוגית שהוגשה בקשר עם המלחמה, ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

3.2 דוח דירוג

ביום 16 בנובמבר 2023 פרסמה חברת הדירוג מדורג בע"מ דוח דירוג לפיו הותירה על כנם את דירוג A3 לאיתנות הפיננסית של החברה וכן את דירוג Baa2 לכתבי ההתחייבות הנדחים שהחברה הנפיקה. אופק הדירוג של האיתנות הפיננסית של החברה ושל כתבי ההתחייבות הנדחים שלה שונה מיציב לשלילי. לפרטים נוספים, ראה דיווח מיידי של החברה מיום 19 בנובמבר 2023 (אסמכתא מס': 2023-01-125241).

3.3 תשלום ריבית למחזיקי אג"ח ובנקים

ביום 13 בנובמבר 2023 דירקטוריון החברה אישר את תשלומי הריבית הקבועים בשטרי הנאמנות של אגרות החוב (סדרות 3 ו-4) של החברה, וזאת עד לפירעון המלא. בנוסף, ביום 29 בנובמבר 2023 דירקטוריון החברה אישר את תשלומי הריבית הקרובים הקבועים בכתבי ההתחייבות הנדחים שניתנו לחברה מתאגידים בנקאיים, למרות שאין לחברה רווחים ראויים לחלוקה כהגדרת בחוק החברות, התשנ"ט-1999. החלטות אלה התקבלו בהתאם לאישור רשות שוק ההון. לפרטים נוספים, ראה באור 1ה לדוחות הכספיים.

3.4 תוספת תשלום ריבית למחזיקי אגרות החוב (סדרה 3)

ביום 20 בספטמבר 2023 החברה דיווחה כי לאור אי ביצוע פדיון מוקדם של אגרות החוב (סדרה 3) של החברה, החל ממועד תשלום הריבית החל ביום 1 באוקטובר 2023 ועד למועד הפירעון בפועל של אגרות החוב (בין בפדיון מוקדם ובין במועד הפירעון הסופי של אגרות החוב), תשלום למחזיקי האג"ח כאמור תוספת ריבית בשיעור של 1.54335%. לפרטים נוספים, ראה דיווח מיידי מיום 20 בספטמבר 2023 (אסמכתא מספר: 2023-01-108258).

3.5 עסקאות עם בעל השליטה ונושאי משרה

3.5.1 החברה ביצעה עסקאות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה היה עניין באישורן וכן עסקאות עם נושאי משרה וקרוביהם, כמפורט להלן:

3.5.1.1 ביום 26 בספטמבר 2023, לאחר שהוועדה לצדדים קשורים של החברה סיווגה את העסקאות כזניחות, אישרה הוועדה את העסקאות הבאות: חידוש התקשרות עם מוסד "מ.ש.ב. גן עדן (לוד)", מוסד בבעלות אחיו של מר אלי אלעזרא, כאחד ממוסכי ההסדר של החברה; וחידוש ההתקשרות עם ממסי שירותי דרך וגרירה בע"מ בדבר מתן שירותים נוספים: תיקון שבר שמשות "סאן רופ" וגג פנורמי, וכן מתן שירותי רכב חלופי לאנשים עם מוגבלויות.

4. הסבר הדירקטוריון למצב עסקי החברה

4.1 מצב כספי

4.1.1 להלן נתונים עיקריים מהדוחות על המצב הכספי (במיליוני ש"ח):

31.12.2022	30.09.2022	30.09.2023	
261.6	241.5	274.3	סה"כ הון
4,562.6	4,323.4	4,794.5	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
20,739.5	21,124.4	20,211.4	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
1,382.6	1,250.3	1,454.4	התחייבויות אחרות
26,684.7	26,698.1	26,460.3	סה"כ התחייבויות
19,041.1	19,013.4	18,405.6	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
1,895.1	1,887.8	2,063.3	השקעות פיננסיות אחרות
6,010.1	6,038.4	6,265.8	נכסים אחרים
26,946	26,939.6	26,734.7	סה"כ מאזן

4.1.2 הון

ההון לתאריך הדוח הסתכם לסך של כ-274.3 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-261.6 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. השינוי בהון נובע מרווח כולל בסך של כ-12.7 מיליון ש"ח לאחר מס לתשעת החודשים הראשונים לשנת 2023. לעניין משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II, ראה סעיף 8 להלן.

4.1.3 רווח והפסד - נתונים עיקריים דוחות כספיים מאוחדים (במיליוני ש"ח):

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			
2022	השינוי באחוזים 2023/2022	2022	2023	השינוי באחוזים 2023/2022	2022	2023	
ביטוח כללי							
1,178.7	12.8	297.8	335.8	11.8	873.6	976.5	פרמיות שהורווחו ברוטו
720.2	5.7	183.5	194.0	(0.9)	556.7	551.7	פרמיות שהורווחו בשייר
(112.1)	*	(36.3)	69.3	*	(149.7)	28.7	רווח (הפסד) כולל לפני מס ממגזר ביטוח כללי
ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך							
448.9	(1.0)	106.1	105.0	(1.8)	321.2	315.4	פרמיות שהורווחו ברוטו
419.8	(3.2)	100.4	97.2	(3.4)	301.2	291.1	פרמיות שהורווחו בשייר
180.4	(8.3)	44.5	40.8	(11.7)	138.0	121.9	הכנסות מדמי ניהול בביטוח חיים
(83.9)	(79.4)	(19.9)	(4.1)	(76.6)	(75.5)	(17.7)	הפסד כולל לפני מס ממגזר ביטוח חיים
(196.0)	*	(56.2)	65.2	*	(225.2)	11.0	סה"כ רווח (הפסד) ממגזרי פעילות
פריטים שלא יוחסו למגזרי הפעילות							
30.3	46.0	6.3	9.2	86.6	20.2	37.7	רווחים מהשקעות נטו, הכנסות מימון והכנסות אחרות
(5.6)	68.4	(1.9)	(3.2)	53.8	(5.2)	(8.0)	הוצאות הנהלה וכלליות
(19.4)	140.9	(4.4)	(10.6)	52.1	(14.4)	(21.9)	הוצאות מימון
7.1	-	-	(4.6)	1,200	0.6	7.8	סה"כ רווח (הפסד) כולל מפריטים שלא יוחסו
(188.9)	*	(56.2)	60.6	*	(224.6)	18.8	סה"כ רווח (הפסד) כולל, לפני מס
(108.9)	*	(34.6)	50.6	*	(129.0)	12.7	סה"כ רווח (הפסד) כולל, נטו ממש

*מעבר מהפסד לרווח.

תוצאות התפתחות הרווח/ ההפסד הכולל:

תוצאות מגזרי הפעילות בהם עוסקת החברה (ביטוח כללי וחיים) הסתכמו בתקופת הדוח ברווח כולל לפני מס בסך של כ-11.0 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-225.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כמו-כן, הרווח הכולל לפני מס ברבעון הנוכחי הינו 60.6 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס של 56.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מהפסד לרווח בתקופת הדוח וברבעון הנוכחי אל מול התקופות המקבילות אשתקד, נובע בעיקרו משיפור חיתומי במגזר ביטוח כללי בענפי רכוש, רכב רכוש וחובה וכן ממגזר ביטוח חיים, אשר פרסום חוזר לוחות תמורתה ועדכון הפרשה לתביעה ייצוגית "גורם פוליסה", וגרמו למגזר זה להפסדים חד פעמיים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל לפני מס מסעיפים שלא יוחסו למגזרי פעילות בתקופת הדוח הסתכם בכ-7.8 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל של כ-0.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל לפני מס מסעיפים שלא יוחסו למגזרי פעילות ברבעון הנוכחי הסתכם בכ-4.6 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של 0.05 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

4.1.3.1

ניתוח מגזר ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

שינוי באחוזים	מיליוני ש"ח	ביטוח חיים
		פרמיות שהורווחו ברוטו
(1.8)	315.4	1-9/2023
0.6	321.2	1-9/2022
(1.0)	105.0	7-9/2023
1.3	106.1	7-9/2022
		רווח (הפסד) לפני מס
(76.1)	(17.5)	1-9/2023
*	(73.3)	1-9/2022
(78.6)	(4.1)	7-9/2023
*	(19.2)	7-9/2022
		סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס
(76.6)	(17.7)	1-9/2023
*	(75.5)	1-9/2022
(79.4)	(4.1)	7-9/2023
*	(19.9)	7-9/2022

*מעבר מרווח להפסד.

נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים בדבר רווחי השקעות ותשואות למבטחים

להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי (הפסד) ההשקעות נטו, שזקפו למבטחים בפוליסות תלויות תשואה ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות הממונה, על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח:

1-12/2022	7-9/2022	7-9/2023	1-9/2022	1-9/2023	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(2,384.24)	(356.53)	42.91	(2,606.41)	1,239.13	רווחי השקעות שזקפו למבטחים לאחר דמי ניהול
182.62	46.26	40.62	139.76	122.23	סה"כ דמי ניהול

התשואות הנומינליות בפוליסות המשתתפות ברווחים בשל פוליסות שהוצאו משנת 1992 ואילך (קרן י) היו כדלקמן:

1-12/2022	7-9/2022	7-9/2023	1-9/2022	1-9/2023	
%	%	%	%	%	
(5.52)	0.94	1.51	(4.98)	6.08	תשואה ברוטו
0.6	0.15	0.15	0.45	0.45	דמי ניהול קבועים
-	-	-	-	-	דמי ניהול משתנים
(6.08)	0.79	1.34	(5.41)	5.61	תשואה נטו למבטוח

התשואות הנומינליות בפוליסות שהוצאו משנת 2004 ואילך (במסלול ההשקעה "מסלולית כללית") היו כדלקמן:

1-12/2022	7-9/2022	7-9/2023	1-9/2022	1-9/2023	
%	%	%	%	%	
(7.3)	(0.75)	0.79	(7.75)	6.24	תשואה ברוטו
0.8	0.2	0.2	0.6	0.6	דמי ניהול קבועים
(8.04)	(0.94)	0.56	(8.31)	5.61	תשואה נטו למבטוח

ניתוח מגזר פעילות ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ-315.4 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-321.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-1.8%. ברבעון הנוכחי, הפרמיות שהורווחו עמדו על סכום של כ-105.0 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-106.1 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של כ-1.0%.

בתקופת הדוח הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל לפני מס של כ-17.7 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-75.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הנוכחי הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל לפני מס בסך של כ-4.1 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-19.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הקיטון בהפסד בתקופת הדוח וברבעון הנוכחי לעומת התקופות המקבילות אשתקד נובע, בין היתר, מפרסום חוזר לוחות תמורת אשתקד, אשר כתוצאה מיישומו ההפרשה לעתודות ביטוח ברבעון המקביל אשתקד גדלה בסכום של כ-23.7 מיליון ש"ח. בנוסף, בתקופה המקבילה אשתקד גדלה ההפרשה בגין תובענה ייצוגית "גורם פוליסה". לפרטים נוספים, ראה באור 6א(1) לדוחות הכספיים.

בתקופת הדוח החברה לא גבתה דמי ניהול משתנים, וזאת בשל התשואה השלילית שהחלה בשנת 2022 בפוליסות המשתתפות ברווחים, וכל עוד לא תושג בעתיד תשואה ריאלית חיובית בגין פוליסות אלו לא תוכל החברה לגבות דמי ניהול משתנים (להלן: "בור בדמי הניהול"). ליום 30 בספטמבר 2023, הבור בדמי הניהול עמד על סך של כ-22.1 מיליון ש"ח.

הרווח הכולל מחוץ השקעה בתקופת הדוח וברבעון הנוכחי עמד על כ-3.8 מיליון ש"ח ו-1.9 מיליון ש"ח בהתאמה, אל מול התקופות המקבילות אשתקד, בהן עמד על 4.7 מיליון ש"ח ו-1.1 מיליון ש"ח, בהתאמה.

סכומי הפדיונות בתקופת הדוח הסתכמו בכ-319.2 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-330.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-4%. שיעור הפדיונות במונחים שנתיים ביחס למוצע עתודות ביטוח חיים ברוטו ליום 30 בספטמבר 2023 וליום 30 בספטמבר 2022 הינו כ-10.7% וכ-8.6%, בהתאמה.

4.1.3.2 ניתוח תחום ביטוח כללי לפי ענפים: רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר (במיליוני ש"ח):

אחוז מסה"כ תקופת הדוח		השינוי באחוזים בין תקופות הדוחות	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	
רכב חובה					
23.4	17.4	(16.6)	230.1	191.8	פרמיות ברוטו
16.9	17.2	16.8	95.6	111.7	פרמיות שייך
32.1	56.3	*	(48.1)	16.1	רווח (הפסד) כולל לפני מס
רכב רכוש					
38.9	47.7	37.4	383	526.2	פרמיות ברוטו
48.9	53.1	24.5	277	344.8	פרמיות שייך
74.3	(75.3)	(80.5)	(111.2)	(21.6)	הפסד כולל לפני מס
			115.6	95.5	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			118.7	92.7	שייך Loss ratio באחוזים (2)
			141.1	117.6	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			145.5	118.1	שייך Combined ratio באחוזים (4)
ביטוח כללי אחר					
ענפי חבויות					
17.9	16.8	5.6	175.7	185.6	פרמיות ברוטו
21.3	19.2	3.6	120.6	124.9	פרמיות שייך
3.7	(13.6)	(29.6)	(5.5)	(3.9)	הפסד כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
19.8	18.2	2.8	195.1	200.6	פרמיות ברוטו
13.0	10.5	(7.5)	73.5	67.9	פרמיות שייך
(10.1)	132.6	152.3	15.1	38.0	רווח כולל לפני מס
			87.3	43.3	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			53.8	29.1	בשייך Loss ratio באחוזים (2)
			113.4	67.0	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			87.5	52.9	בשייך Combined ratio באחוזים (4)
סה"כ					
100	100	12.2	983.9	1,104.2	פרמיות ברוטו
100	100	14.6	566.7	649.3	פרמיות שייך
100	100	*	(149.7)	28.6	הפסד כולל לפני מס

* מעבר מהפסד לרווח.

- (1) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו
- (2) פרמיה מורווחת ברוטו
- (3) תשלומים ושינוי בתלויות שייך
- (4) פרמיה מורווחת שייך

אחוז מסה"כ לרבעון		השינוי באחוזים בין הרבעונים	לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2023/2022	2022	2023	
רכב חובה					
20.3	15.7	(13.1)	63.5	55.2	פרמיות ברוטו
14.6	15.3	23.3	26.2	32.3	פרמיות שייך
31.1	31.4	*	(11.4)	21.7	רווח (הפסד) כולל לפני מס
רכב רכוש					
44.0	52.2	33.5	137.6	183.7	פרמיות ברוטו
53.0	58.4	29.2	95.3	123.1	פרמיות שייך
88.2	9.5	(120.6)	(32.0)	6.6	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			104.9	83.4	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			104.0	85.3	בשייך Loss ratio באחוזים (2)
			132.4	104.6	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			132.4	109.3	בשייך Combined ratio באחוזים (4)
ביטוח כללי אחר					
ענפי חבויות					
16.5	14.9	1.4	51.7	52.4	פרמיות ברוטו
20.0	16.6	(3.1)	36.0	34.9	פרמיות שייך
(12.7)	35.3	430.4	4.6	24.4	רווח כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
19.2	17.2	1.2	59.8	60.6	פרמיות ברוטו
12.4	9.7	(8.1)	22.2	20.4	פרמיות שייך
(6.6)	23.8	581.0	2.4	16.5	רווח כולל לפני מס
			75.5	61.2	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			50.4	25.1	בשייך Loss ratio באחוזים (2)
			103.6	86.1	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			89.8	42.0	בשייך Combined ratio באחוזים (4)
סה"כ					
100	100	12.5	312.7	351.9	פרמיות ברוטו
100	100	17.3	179.7	210.7	פרמיות שייך
100	100	*	(36.3)	69.2	הפסד כולל לפני מס

* מעבר מהפסד לרווח.

- (1) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו
- (2) פרמיה מורווחת ברוטו
- (3) תשלומים ושינוי בתלויות שייך
- (4) פרמיה מורווחת שייך

ניתוח ענפי פעילות ביטוח כללי (רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר)

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-1,104.2 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-983.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-12.2%. ברבעון הנוכחי, הסתכמו ההכנסות מפרמיות בכ-351.9 מיליון ש"ח, לעומת 312.7 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ-12.5%.

בענפי פעילות ביטוח כללי נרשם בתקופת הדוח רווח כולל לפני מס בסך של כ-28.6 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-149.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הנוכחי נרשם רווח כולל לפני מס של כ-69.2 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס של כ-36.3 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

המעבר מהפסד לרווח בתקופת הדוח וברבעון הנוכחי, לעומת התקופות המקבילות אשתקד, נובע בעיקר משיפור חיתומי בענפי רכוש, רכב רכוש וחובה ומגידול בהכנסות מהשקעות ברבעון הנוכחי, כתוצאה מעדכון הערכת שווי נדל"ן להשקעה בנכס המוחזק על-ידי החברה בעיר אשדוד.

ענף פעילות רכב חובה

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף רכב חובה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-191.8 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-230.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-16.6%. ברבעון הנוכחי הסתכמו ההכנסות מפרמיות בכ-55.2 מיליון ש"ח, לעומת 63.5 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של כ-13.1%, הנובע מטיוב התיק.

בתקופת הדוח, תוצאות הענף הסתכמו ברווח כולל לפני מס בסך של כ-16.1 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס של כ-48.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הנוכחי הסתכמו תוצאות הענף ברווח כולל לפני מס של כ-21.7 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס של כ-11.4 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

המעבר מהפסד לרווח בתקופת הדוח וברבעון הנוכחי אל מול התקופות המקבילות אשתקד נובע בעיקר מהתפתחות שלילית בתוצאות החיתומיות אשתקד, וזאת בגין שנות חיתום קודמות.

ענף פעילות רכב רכוש

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-526.2 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-383 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-37.4%. ברבעון הנוכחי הסתכמו ההכנסות מפרמיות ברוטו בכ-183.7 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-137.6 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ-33.5%. עיקר הגידול ברבעון הנוכחי נובע משינוי עיתויי חידושים, הגדלת התיק הביטוחי והתאמת פרמיית הסיכון, וזאת בהתאם להחמרה בתוצאות החיתומיות.

תוצאות ענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח בהפסד כולל לפני מס בסך של כ-21.6 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס בסך של כ-111.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הנוכחי הסתכמו תוצאות הענף ברווח כולל לפני מס בסך של כ-6.6 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס בסך של כ-32.0 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הקיטון בהפסד בתקופת הדוח והמעבר מהפסד לרווח ברבעון הנוכחי מול התקופות המקבילות אשתקד נובע בעיקר משיפור חיתומי בגין עליית תעריפים וטיוב התיק הביטוחי, וזאת למרות העלייה בשכיחות הגניבות.

ביטוחי הרכוש (ללא רכב)

ההכנסות מפרמיות ברוטו במגזר פעילות ביטוחי הרכוש (ללא רכב) הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-200.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-195.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-2.8%. ברבעון הנוכחי הסתכמו ההכנסות מפרמיות בכ-60.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-59.8 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ-1.2%.

הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-38.0 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ-15.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל לפני מס ברבעון הנוכחי הסתכם לסך של כ-16.5 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ-2.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח בתקופת הדוח וברבעון הנוכחי לעומת התקופות המקבילות אשתקד נובע בעיקר משיפור חיתומי בענף דירות, ענפי עסקים והנדסי.

ביטוח חבויות

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף ביטוח חבויות הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-185.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-175.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-5.6%. ברבעון הנוכחי הסתכמו ההכנסות מפרמיות בכ-52.4 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-51.7 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של כ-1.4%.

ההפסד הכולל לפני מס מתחום זה בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-3.9 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-5.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל לפני מס ברבעון הנוכחי הסתכם לסך של כ-24.4 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-4.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הקיטון בהפסד בתקופת הדוח והגידול ברווח ברבעון הנוכחי מול התקופות המקבילות אשתקד נובע בעיקר מגידול בסעיף הכנסות מהשקעות עקב עדכון הערכת שווי נדל"ן לנכס באשדוד ברבעון הנוכחי.

4.2 תזרים מזומנים

בתקופת הדוח חלה ירידה בסכום המזומנים ושווי המזומנים בסך של 19,696 אלפי ש"ח, מסכום מזומנים של 2,007,485 אלפי ש"ח ביום 31 לדצמבר 2022, לסכום מזומנים של 1,722,622 אלפי ש"ח ביום 30 ספטמבר 2023. להלן הרכב ירידה זו:

בתקופת הדוח המזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת הסתכמו בסך של 6,602 אלפי ש"ח. תזרים המזומנים אשר שימש לפעילות השקעה הסתכם בתקופת הדוח בסך של 36,180 אלפי ש"ח, אשר שימש בעיקר לרכישת נכסים בלתי מוחשיים. תזרים מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון הסתכמו בסך של 62,477 אלפי ש"ח, בעיקר כתוצאה מגיוס כתב התחייבות נדחה מתאגיד בנקאי.

4.3 מקורות מימון

4.3.1 החברה מממנת את פעילותה מהון עצמי ומהתחייבויות בגין כתבי התחייבות נדחים לבנקים ומכתבי התחייבות נדחים סחירים. החברה נוהגת לגייס כתבי התחייבות נדחים מעת לעת בהתאם לצרכי ההון שלה.

4.3.2 החברה הנפיקה לציבור שתי סדרות של כתבי התחייבות נדחים - אגרות חוב (סדרה 3) ואגרות חוב (סדרה 4), אשר הוכרו בידי החברה כהון משני מורכב. למועד תקופת הדוח קיימים במחזור 102,920,000 אגרות חוב (סדרה 3) ו-169,176,000 אגרות חוב (סדרה 4).

4.3.3 ליום 30 ספטמבר 2023, לחברה כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב לזמן ארוך בסך של כ-470 אלפי ש"ח.

4.3.4 כחלק מניהול ההון השוטף של החברה, יתכן והחברה תגייס הון משני ו/או תחליף הון משני קיים בהון משני בעל מח"מ ארוך יותר.

4.3.5 לפרטים נוספים בקשר למקורות המימון של החברה, ראה באור 18 בפרק השלישי לדוח התקופתי ובאור 5 לדוחות הכספיים.

5. פרטים בדבר חשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם

לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם ביחס למתואר בדוח התקופתי.

6. הליכים משפטיים מהותיים

לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים, ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

7. אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי**7.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי**

לאור פרסום חוזרי הממונה, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 של ה-SOX Act, החברה פועלת ליישום שוטף של ההוראות ובכללן, בחינה של תהליכי עבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות. החברה אימצה את מודל הבקרה הפנימי (COSO) ופועלת במסגרתו.

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל ובעלת התפקיד הבכיר בתחום הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי ובעלת התפקיד הבכיר בתחום הכספים בחברה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

7.2 בקרה פנימית על הדיווח הכספי והגילוי

במהלך התקופה המסתיימת ביום 30 בספטמבר 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי.

8. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

לעניין היערכות החברה הנוגעת למשטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II, ראה סעיף 4.5 לתיאור עסקי התאגיד לדוח התקופתי.

לפרטים בדבר מדיניות חלוקת הדיבידנד של החברה, ראה סעיף 1.4 לפרק תיאור עסקי התאגיד לדוח התקופתי.

בהתאם לחוזר הרשות מיום 23 באוקטובר "הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון לשעת חירום - אוקטובר 2023", החברה בחרה לממש את הארכה שניתנה לה ולדווח את יחס כושר הפירעון בגין נתוני 30 ביוני 2023 בסוף חודש דצמבר 2023. בימים אלו החברה נמצאת בתהליך חישוב יחס כושר הפירעון כאמור. לפיכך, יוצגו נתונים אודות יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2022.

דרישות ההון לפי משטר הסולבנסי:

ביום 31 במאי 2023 פרסמה החברה את דוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2022. להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR):

(1) יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022	
מבוקר*	מבוקר*	
אלפי ש"ח		
855,110	806,716	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
752,893	813,473	הון נדרש לכושר פירעון
102,217	(6,757)	עודף
113.6%	99.2%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הונית מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

	65,000	
-		גיוס (פדיון) מכשירי הון
37,892	44,484	חריגה ממגבלות כמותיות
855,110	827,231	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
102,217	13,759	עודף
113.6%	101.7%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

^(*) כל מקום בדוח זה בו מופיע "מבוקר" המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

^(**) כל הנתונים בדוח זה, המתארכים ליום 31 בדצמבר 2022, מוצגים בהתחשב בהוראות המעבר כפי שהיו בתוקף לאותו מועד.

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד, ראה סעיף 3 להלן.

(2) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022	
מבוקר (*)	מבוקר (*)	
אלפי ש"ח		
338,802	366,063	סף ההון (MCR)
546,423	493,708	הון עצמי לעניין סף ההון

(3) להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה:

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022	
מבוקר	מבוקר	
אלפי ש"ח		
847,972	784,878	ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:
923,273	910,958	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
(75,301)	(126,080)	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
91.8%	86.2%	עודף (גירעון) ליום הדוח
		יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הונית מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

	65,000	
-	0	גיוס הון
-	65,000	פירעונות ופדיונות
-		סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2022
מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	
847,972	784,878
(75,301)	(126,080)
91.8%	86.2%
107%	107%
(139,930)	(189,847)

הון עצמי לעניין הון נדרש לכומר פירעון
עודף (גירעון)
יחס כומר פירעון כלכלי (באחוזים)

עודף ההון לאחר פעולות הונויות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב
לתאריך פרסום דוח יחס כומר פירעון, ביחס ליעד הדירקטוריון:
יעד יחס כומר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (באחוזים)
עודף הון ביחס ליעד

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

להערכת החברה, בשל הפסדיה לחציון הראשון לשנת 2023, ייתכן ויחס כומר הפירעון הכלכלי של החברה ליום 30 ביוני 2023, בהתחשב בהוראות המעבר, אינו יעמוד בשיעור יחס כומר הפירעון הכלכלי הנדרש מכוח הוראות הממונה.

ההערכות כאמור בדבר יחס כומר הפירעון של החברה הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. ייתכן כי הערכות אלו לא תתממשנה במלואן, מכיוון שהחברה טרם השלימה את החישוב המלא של יחס כומר הפירעון הכלכלי כאמור. לפרטים נוספים אודות מכתב בדבר יחס כומר הפירעון הכלכלי של החברה שהתקבל מרשות שוק ההון לאחר תקופת הדוח, ראה באור 4' לדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות דרישות ההון, ראה באור 4 לדוחות הכספיים.

9. שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח

לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי המשרה הבכירה של החברה בתקופת הדוח ועד למועד פרסום, אשר לא תוארו בדוח התקופתי ו/או בדוחות הרבעוניים לשנת 2023.

הדירקטוריון מודה להנהלת החברה, לעובדי החברה ולסוכניה על תרומתם להישגי החברה.

שמעון מירון
מנכ"ל

אלי אלעזרא
יו"ר הדירקטוריון

חולון, 29 בנובמבר 2023.

הצהרה (certification)

אני, שמעון מירון, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 ("הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן –
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שמעון מירון, מנהל כללי

תאריך: 29.11.2023

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, ילנה שניידרמן, מצהירה כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 ("הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי² ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן -
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי :
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ילנה שניידרמן, חשבת בכירה,

בעלת התפקיד הבכיר בתחום הכספים בחברה

תאריך : 29.11.2023

² כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2023
בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2023

בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2023

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח סקירה של רואה החשבון המבקר
3	דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות ביניים מאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
6	דוחות בייניים מאוחדים על השינויים בהון
8	דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
11	באורים לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים
68	נספח פירוט השקעות פיננסיות אחרות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הכשרה חברה לביטוח בע"מ וחברת הבת (להלן - החברה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר, 2023 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכת ולחצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בביאור 2(א). וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלו לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי התמציתי לתקופות ביניים של חברה המוצגת על בסיס השווי המאזני, אשר ההשקעה בה הסתכמה לסך של כ- 14,223 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר, 2023 ואשר חלקה של החברה בהפסדי החברה הנ"ל הסתכם לסך של כ- 55 אלפי ש"ח וכ- 75 אלפי ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו התאריך, בהתאמה. המידע הכספי לתקופות הביניים של אותה חברה נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוח הסקירה שלהם הומצא לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותה חברה, מבוססת על דוח הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כמתואר בביאור 2(א) למידע הכספי.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלו חלות על חברת ביטוח.

פסקת הדגש העניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור **בבאור 6** לדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

נכסים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		<u>נכסים</u>
195,934	186,857	195,554	נכסים בלתי מוחשיים
449,046	464,030	461,927	הוצאות רכישה נדחות
139,392	132,729	140,768	רכוש קבוע
277,720	274,960	326,133	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
957,606	917,389	1,043,422	נדל"ן להשקעה - אחר
1,647,390	1,489,658	1,721,372	נכסי ביטוח משנה
68,330	55,007	65,245	נכסים בגין מיסים נדחים
77,460	50,592	64,608	נכסי מסים שוטפים
283,179	262,524	314,942	חייבים ויתרות חובה
196,846	185,483	194,982	פרמיה לגביה
14,278	11,551	14,223	השקעה בחברה כלולה
19,041,077	19,013,473	18,405,623	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה <u>(באור 5 א')</u>
			השקעות פיננסיות אחרות: <u>(באור 5 ב')</u>
460,451	380,638	494,911	נכסי חוב סחירים
1,121,665	1,097,243	1,223,543	נכסי חוב שאינם סחירים
108,346	170,933	113,504	מניות
204,619	239,004	231,316	אחרות
1,895,081	1,887,818	2,063,274	סה"כ השקעות פיננסיות אחרות
1,477,678	1,834,402	1,577,844	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
225,248	173,084	144,778	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
26,946,265	26,939,557	26,734,695	סך הכל הנכסים
20,882,205	21,175,401	20,376,356	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			הון
200,201	200,201	200,201	הון מניות
47,885	47,885	47,885	פרמיה על מניות
29,694	19,409	36,762	קרנות הון
(16,173)	(26,027)	(10,501)	יתרת הפסד
261,607	241,468	274,347	סך כל ההון

התחייבויות

4,562,594	4,323,399	4,794,490	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
20,739,041	21,124,412	20,211,385	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
33,825	-	48,841	התחייבויות בגין מסים נדחים
27,169	29,490	26,484	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
514,263	499,440	583,184	זכאים בגין חברות ביטוח
210,463	230,672	172,087	זכאים ויתרות זכות
597,303	490,676	623,877	התחייבויות פיננסיות (באור 5 ג')
26,684,658	26,698,089	26,460,348	סך הכל ההתחייבויות
26,946,265	26,939,557	26,734,695	סך הכל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

29 בנובמבר, 2023			
תאריך אישור הדוחות הכספיים	אלי אלעזרא	שמעון מירון	ילנה שניידרמן, חשבת בכירה
י"ר הדירקטוריון	מנכ"ל	בעלת התפקיד הבכיר בתחום הכספים בחברה	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי (הפסד) למניה]					
1,627,611	403,950	440,806	1,194,844	1,291,903	פרמיות שהורווחו ברוטו
487,613	120,003	149,657	336,908	449,027	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,139,998	283,947	291,149	857,936	842,876	פרמיות שהורווחו בשייר
(1,974,604)	(431,142)	134,517	(2,293,005)	1,465,068	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
180,447	44,511	40,789	137,977	121,859	הכנסות מדמי ניהול
62,702	15,445	23,408	45,660	62,483	הכנסות מעמלות
(591,457)	(87,239)	489,863	(1,251,432)	2,492,286	סך הכל הכנסות
(279,999)	(101,030)	422,609	(1,110,229)	2,458,250	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
705,638	87,083	136,400	382,846	416,048	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(985,637)	(188,113)	286,209	(1,493,075)	2,042,202	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
436,833	109,275	106,051	314,969	311,453	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
104,945	33,444	32,056	100,294	104,170	הוצאות הנהלה וכלליות
25,729	6,215	12,416	19,337	26,864	הוצאות מימון
(418,130)	(39,179)	436,732	(1,058,475)	2,484,689	סך הכל הוצאות
1,819	38	(75)	171	(55)	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
(171,508)	(48,022)	53,056	(192,786)	7,542	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
72,528	18,806	(7,407)	84,045	(2,302)	הטבת מס (מסים על ההכנסה)
(98,980)	(29,216)	45,649	(108,741)	5,240	רווח נקי (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					סכומים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד בהתקיים תנאים ספציפיים
(56,962)	(11,929)	14,412	(48,734)	13,550	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון
15,361	1,596	(13,428)	3,191	(9,686)	הפסדים (רווחים), נטו מממוש נכסים פיננסיים זמינים למכירה
8,891	1,565	6,485	5,453	7,078	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח או הפסד
11,183	2,998	(2,554)	13,706	(3,741)	השפעת מס
(21,527)	(5,770)	4,915	(26,384)	7,201	סה"כ רכיבים שישווגו או מסווגים מחדש לרווח או הפסד
					סכומים שלא ישווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
12,985	-	-	5,793	265	הערכה מחדש בגין שיערוך בנייני משרד
2,305	533	-	2,460	-	הפסד אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(3,635)	(182)	-	(2,119)	34	השפעת מס
11,655	351	-	6,134	299	סה"כ רכיבים שלא ישווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
(9,872)	(5,419)	4,915	(20,250)	7,500	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
(108,852)	(34,635)	50,564	(128,991)	12,740	סה"כ רווח (הפסד) כולל
					<u>רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח):</u>
(0.55)	(0.190)	0.252	(0.710)	0.029	<u>רווח בסיסי ומדולל</u>
					הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך הכל הכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון
סך הכל הוצאות
חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
הטבת מס (מסים על ההכנסה)
רווח נקי (הפסד) לתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר:
סכומים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד בהתקיים תנאים ספציפיים
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון
הפסדים (רווחים), נטו ממימוש נכסים פיננסיים זמינים למכירה
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח או הפסד השפעת מס
סה"כ רכיבים שישווגו או מסווגים מחדש לרווח או הפסד
סכומים שלא ישווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
הערכה מחדש בגין שיערוך בנייני משרד
הפסד אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
השפעת מס
סה"כ רכיבים שלא ישווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
סה"כ רווח (הפסד) כולל
רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח):
רווח בסיסי ומדולל
הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הערכה מחדש	קרן הון בגין נכסים פיננסים זמינים למכירה	יתרת הפסד	סך הכל הון
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
200,201	47,885	45,227	(15,533)	(16,173)	261,607
-	-	-	-	5,240	5,240
-	-	299	7,201	-	7,500
-	-	299	7,201	5,240	12,740
-	-	(432)	-	432	-
200,201	47,885	45,094	(8,332)	(10,501)	274,347
קרן הון בגין נכסים פיננסים זמינים למכירה					
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הערכה מחדש	קרן הון בגין נכסים פיננסים זמינים למכירה	יתרת הפסד	סך הכל הון
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
200,201	47,885	35,684	5,994	80,695	370,459
-	-	-	-	(108,741)	(108,741)
-	-	4,515	(26,384)	1,619	(20,250)
-	-	4,515	(26,384)	(107,122)	(128,991)
-	-	(400)	-	400	-
200,201	47,885	39,799	(20,390)	(26,027)	241,468
קרן הון בגין נכסים פיננסים זמינים למכירה					
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הערכה מחדש	קרן הון בגין נכסים פיננסים זמינים למכירה	יתרת הפסד	סך הכל הון
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
200,201	47,885	45,239	(13,247)	(56,295)	223,783
-	-	-	-	45,649	45,649
-	-	-	4,915	-	4,915
-	-	-	4,915	45,649	50,564
-	-	(145)	-	145	-
200,201	47,885	45,094	(8,332)	(10,501)	274,347

יתרה ליום 1 בינואר, 2023 (מבוקר)
הפסד לתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
סה"כ רווח (הפסד) כולל
העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערך
רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
יתרה ליום 30 בספטמבר, 2023

יתרה ליום 1 בינואר, 2022 (מבוקר)
רווח לתקופה
הפסד כולל אחר, נטו
סה"כ רווח (הפסד) כולל
העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערך
רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
יתרה ליום 30 בספטמבר, 2022

יתרה ליום 1 ביולי, 2023
הפסד נקי לתקופה
הפסד כולל אחר, נטו
סה"כ הפסד כולל
העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערך
רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
יתרה ליום 30 בספטמבר, 2023

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון

סך הכל הון	יתרת הפסד	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
276,103	2,668	(14,620)	39,969	47,885	200,201
(29,216)	(29,216)	-	-	-	-
(5,419)	351	(5,770)	-	-	-
(34,635)	(28,865)	(5,770)	-	-	-
-	170	-	(170)	-	-
<u>241,468</u>	<u>(26,027)</u>	<u>(20,390)</u>	<u>39,799</u>	<u>47,885</u>	<u>200,201</u>

יתרה ליום 1 ביולי, 2022
הפסד נקי לתקופה
רווח כולל אחר, נטו
סה"כ רווח (הפסד) כולל
העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך
רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
יתרה ליום 30 בספטמבר, 2022

סך הכל הון	יתרת הפסד	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות
מבוקר					
אלפי ש"ח					
370,459	80,695	5,994	35,684	47,885	200,201
(98,980)	(98,980)	-	-	-	-
(9,872)	1,517	(21,527)	10,138	-	-
(108,852)	(97,463)	(21,527)	10,138	-	-
-	595	-	(595)	-	-
<u>261,607</u>	<u>(16,173)</u>	<u>(15,533)</u>	<u>45,227</u>	<u>47,885</u>	<u>200,201</u>

יתרה ליום 1 בינואר, 2022
הפסד לתקופה
הפסד כולל אחר, נטו
סה"כ רווח (הפסד) כולל
העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך
רכוש קבוע בגובה פחת, נטו ממס
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			נספח	
2022	2022	2023	2022	2023		
מבוקר	בלתי מבוקר					
	אלפי ש"ח					
(1,172,770)	(160,218)	149,246	(887,893)	(6,601)	א'	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
						<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(783)	(1,243)	(43)	(3,016)	(170)		רכישת רכוש קבוע
(59,650)	(17,587)	(13,168)	(38,540)	(36,010)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(60,433)	(18,830)	(13,211)	(41,556)	(36,180)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
						<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
-	-	-	-	65,000		תמורה מהנפקת כתבי התחייבות נדחים מבנקים
(3,081)	(763)	(794)	(2,275)	(2,523)		פרעון כתבי התחייבות נדחים מבנקים ואחרים
(3,081)	(763)	(794)	(2,275)	62,477		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(1,236,284)	(179,811)	135,241	(931,724)	19,696		<u>עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
						<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
2,939,210	2,187,297	1,587,381	2,939,210	1,702,926	ב'	<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>
1,702,926	2,007,486	1,722,622	2,007,486	1,722,622	ג'	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

(98,980)	(29,216)	45,649	(108,741)	5,240
(1,819)	(38)	75	(171)	55
2,381,573	464,274	(40,553)	2,523,444	(1,236,772)
(25,275)	(6,173)	(4,900)	(34,099)	(12,993)
(96,479)	(21,117)	(43,369)	(28,528)	(70,220)
21,291	3,449	915	24,842	(415)
4,489	(933)	(3,448)	6,441	(23,792)
19,419	4,891	10,668	14,481	21,936
107,400	-	-	-	-
(109,363)	-	(47,847)	(106,700)	(47,847)
(256,603)	-	(47,847)	(110,024)	(83,639)
5,850	2,155	1,495	6,404	4,659
46,703	11,978	11,306	34,670	36,390
592,323	(14,851)	20,817	353,128	231,881
(3,921,539)	(796,765)	(71,184)	(3,536,168)	(527,656)
(261,412)	27,583	(4,062)	(103,680)	(73,966)
(2,399)	(2,956)	(716)	(17,383)	(12,881)
(72,528)	(18,806)	7,407	(84,045)	2,302
175,885	50,230	249,632	73,916	1,558,827
(314)	-	(176)	(217)	(566)
(3,346)	(232)	(209)	(2,308)	(2,177)
(110,775)	(66,388)	(58,301)	(140,511)	(100,239)
(10,119)	49,066	51,313	1,244	1,864
5,149	22,468	2,386	25,804	(31,779)
(59,000)	14,303	(35,187)	(56,786)	25,727
(1,247)	540	(2,468)	1,229	(685)
(1,572,136)	(277,322)	(4,253)	(1,155,017)	(341,983)
(18,721)	(1,364)	(1,512)	(10,728)	(12,740)
225,560	52,963	48,539	170,465	165,600
(27,040)	(4,807)	(2,310)	(5,118)	(7,960)
5,358	666	26,630	5,358	32,904
313,189	98,862	36,503	215,888	152,338
498,346	146,320	107,850	375,865	330,142
(1,172,770)	(160,218)	149,245	(887,893)	(6,601)

רווח (הפסד) לתקופה

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

התאמות לסעיפי רווח או הפסד:

חלק החברה ברווחי חברה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני

הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי

השקעה תלויי תשואה

הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים ופקדונות

מניות

השקעות אחרות

הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות

תמורה מממוש נדל"ן להשקעה

שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלויי תשואה

שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה אחר

פחת והפחתות:

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

שינוי בנכסי ביטוח משנה

שינוי בהוצאות רכישה נדחות

מסים על הכנסה

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:

השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה

תלויי תשואה:

רכישות, נטו של השקעות פיננסיות

רכישות והשקעות נדל"ן להשקעה

השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:

רכישת נדל"ן להשקעה

מכירות, נטו של השקעות פיננסיות

פרמיות לגבייה

חייבים ויתרות חובה

זכאים ויתרות זכות

התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:

ריבית ששולמה

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

דיבידנד שהתקבל

סך הכל תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח					
נספח ב' - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה					
2,706,311	1,930,679	1,300,944	2,706,311	1,477,678	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
232,899	256,618	286,437	232,899	225,248	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
2,939,210	2,187,297	1,587,381	2,939,210	1,702,926	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
נספח ג' - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה					
1,477,678	1,834,402	1,577,844	1,834,402	1,577,844	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
225,248	173,084	144,778	173,084	144,778	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
1,702,926	2,007,486	1,722,622	2,007,486	1,722,622	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

באור 1: - כללי

א. השליטה בחברה

1. הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה תושבת ישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב המלאכה 6, חולון. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר, 2023 ולתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2022 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים).
2. החברה הינה חברה בת של אלעזרא החזקות ביטוח בע"מ (להלן - החברה האם) אשר מוחזקת על ידי אלעזרא החזקות בע"מ (להלן - החברה האם הסופית). מניות החברה מוחזקות בשיעור של 53.6% ע"י חברת האם ו- 42.87% נוספים מוחזקים על ידי החברה האם הסופית.
3. החברה הינה חברה פרטית והינה תאגיד מדווח כהגדרתו בחוק החברות.

- ב. החברה המאוחדת היחידה הפעילה של החברה הינה איגוד מקרקעין בשם פנינת אפרידר בע"מ (להלן - אפרידר) המוחזקת בבעלות מלאה. בדוחות הביניים ליום 30 בספטמבר, 2023 לא צורף מידע כספי נפרד כנדרש לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 לאור ההשפעה הזניחה שיש לדוחות הכספיים של אפרידר על הדוחות הכספיים המאוחדים. הפרמטרים ששימשו את החברה בכדי לקבוע את ההשפעה האמורה הם: נכסים, הכנסות, ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת של עד 5% מסך הנכסים, ההכנסות ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת שבדוחות הכספיים המאוחדים, בהתאמה.

ג. השפעות אינפלציה ועליית שיעור הריבית

- עקב שינויים מאקרו כלכליים ברחבי העולם שהחלו במהלך שנת 2022, המשיכו בתקופת הדוח ולאחריה, נרשמה עלייה בשיעורי האינפלציה בארץ ובעולם. כמו כן, במטרה לבלום את עליית המחירים, החלה עליית שיעורי ריבית על ידי הבנקים המרכזיים בעולם ועל ידי בנק ישראל. שינויים באינפלציה ובשיעור הריבית משפיעים על התוצאות הכספיות של החברה. לפרטים בדבר הבור בדמי ניהול [ראה באור 7 ב 5 להלן](#). לפרטים בדבר השפעת השינוי בריבית ובאינפלציה בתקופות הדוח על התוצאות הכספיות של החברה, [ראה באור 32 \(ב\)3](#) לדוחות הכספיים השנתיים.

ד. הרפורמה המשפטית

- בתקופת הדוח הממשלה קידמה שינויים משמעותיים במערכת המשפט בישראל הכוללים, בין היתר, תיקון ל"חוק יסוד השפיטה" בנוגע לעילת הסבירות אשר מעוררים מחלוקות וביקורות נרחבות, מתקיימת מחאה חברתית – פוליטית בישראל אשר יתכן וקיימת לה השפעה על הסביבה הכלכלית בישראל, מצב שוק ההון המקומי והשפעה על דירוג האשראי של המשק הישראלי. נציין, כי בחודשים אפריל ומאי 2023 חברות הדירוג הבינלאומיות, מוד"ס ו-S&P (ביחד "חברות הדירוג") פרסמו תחזיות דירוג; מוד"ס הורידה את תחזית דרוג החוב של ישראל מ"חיובית" ל"יציבה" ללא שינוי בדרוג האשראי (AI -). מנגד, S&P לא שינתה לרעה את תחזית דירוג המדינה והשאירה אותה בתחזית "יציבה". בחודש יולי 2023, חברות הדירוג פרסמו דוחות מיוחדים במסגרתם עלה חשש לפגיעה בכלכלה הישראלית. על אף האמור, חברות הדירוג הותירו את תחזית הדירוג והדירוג על כנם. בנוסף, חברת הדירוג Fitch פרסמה דוח דירוג והותירה את רמת הדירוג על A+ ואת תחזית הדירוג "יציבה".
- ביום 24 באוקטובר, 2023 חברת דירוג האשראי הבינלאומית S&P Ratings הודיעה על הותרת דירוג האשראי של מדינת ישראל על כנו, רמה של AA-, אך תוך שינוי תחזית הדירוג מ-"יציב" ל-"שלילי", אשר נובע, בין היתר, מהמצב הביטחוני השורר בישראל, וככל וימשך ו/או יתרחב לחזיתות נוספות, עלול להשפיע על בטחון ישראל וכלכלתה. נכון למועד הדוח, ובפרט נוכח מלחמת "חרבות ברזל" והקמתה של ממשלת חרום לאומית אין ביכולתה של החברה להעריך את תוכנית הממשלה בקשר עם הרפורמה המשפטית או את היקף השפעת האמור לעיל על פעילותה העסקית של החברה. לפרטים בדבר השפעת מלחמת חרבות ברזל, [ראה באור 28](#) להלן.

באור 1: - כללי (המשך)

ה. תשלום ריבית בגין כתבי התחייבויות ושטרי נאמנות

בהתאם להוראות שטרי הנאמנות וכתבי ההתחייבות, בין היתר, במקרה בו יתרת הרווחים הראויים לחלוקה כמשמעותם בחוק החברות הינה שלילית, אזי מתקיים התנאי לדחיית תשלום ריבית, מכיוון שלחברה יתרת עודפים שלילית בסכום של כ-10.5 מיליון ש"ח. החברה פנתה בבקשה יזומה לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הרשות") בבקשה לשלם את תשלומי הריבית (כהגדרתם להלן), והרשות הודיעה לחברה על אי התנגדותה לתשלום תשלומי הריבית עד סוף חיי שטרי החוב. לתאריך הדיווח, לחברה קיימים כתבי התחייבויות נדחים מתאגידים בנקאיים ("כתבי ההתחייבות"), ושטרי נאמנות של אגרות חוב (סדרות 3 ו-4) ("שטרי הנאמנות") שיתרת הקרן בגינם למועד אישור הדוח עומדת על כ-470.0 מיליון ש"ח.

ביום 20 בספטמבר, 2023 החברה דיווחה כי לאור אי ביצוע פדיון מוקדם של אגרות החוב (סדרה 3) של החברה, החל ממועד תשלום הריבית מיום 1 באוקטובר 2023 ועד למועד הפירעון בפועל של אגרות החוב (בין בפדיון מוקדם ובין במועד הפירעון הסופי של אגרות החוב), תשלום למחזיקי האג"ח כאמור תוספת ריבית בשיעור של 1.54335%, כך שהריבית השנתית תעמוד על שיעור 6.29%. כתוצאה מכך, בתקופת הדוח חברה רשמה הוצאות מימון בסך של כ-4.1 מיליון ש"ח.

ביום 29 בנובמבר, 2023, אישר דירקטוריון החברה לשלם למחזיקי אגרות החוב והתאגידים הבנקאיים את תשלומי הריבית הקרובים. לתשלומי הריבית אין השפעה על יחס כושר הפירעון של החברה והונה העצמי ו/או על יכולתה לעמוד בהתחייבויותיה. לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון של החברה ליום 31 בדצמבר 2022, ראה סעיף 8 לדוח דירקטוריון. וכן לפרטים בדבר אירועים בתקופת הדיווח המשפיעים על יחס כושר הפירעון של החברה, ראו [באור 4](#) להלן.

ו. מלחמת חרבות ברזל- לפרטים [ראה באור 2 8](#) להלן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

בסיס עריכת הדוחות הכספיים ועיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

עד ליום 31 בדצמבר 2022, היו הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה ערוכים בהתאם לתקני ה-IFRS. החל מיום 1 בינואר 2023, הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה ערוכים בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח. בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה נדחה מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 17) ושל תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 9 בדבר מכשירים פיננסיים (IFRS 9) ליום 1 בינואר 2025 (וזאת במקום מועד היישום לראשונה שנקבע בתקן עצמו - 1 בינואר 2023). לאור זאת, בתקופות שעד מועד היישום לראשונה בישראל החברה ממשיכה ליישם את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 4 בדבר חוזי ביטוח (IFRS 4) ואת תקן חשבונאות בינלאומי מספר 39 בדבר מכשירים פיננסיים (IAS 39 משנת 2017). ביתר הנושאים, הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים".

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם לאמור לעיל, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. למעט האמור [בבאור 7 א'](#) בדבר שינויים בריבית ועדכון אומדנים אקטואריים, שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של החברה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים. המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. יישום לראשונה של תקני דיווח כספי חדשים ותיקונים לתקני חשבונאות קיימים

1. תיקון ל- IAS 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות

בחודש פברואר 2021, פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 8: מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות (להלן – התיקון). מטרת התיקון הינה להציג הגדרה חדשה של המונח "אומדנים חשבונאיים".
אומדנים חשבונאיים מוגדרים כ"סכומים כספיים בדוחות הכספיים הכפופים לאי ודאות במדידה".
התיקון מבהיר מהם שינויים באומדנים חשבונאיים וכיצד הם נבדלים משינויים במדיניות החשבונאית ומתיקוני טעויות.
התיקון יושם באופן פרוספקטיבי לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2023 והוא חל על שינויים במדיניות חשבונאית ובאומדנים חשבונאיים המתרחשים בתחילת אותה תקופה או אחריה.
לתיקון לעיל לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה.

2. תיקון ל- IAS 12, מסים על הכנסה

במאי 2021 פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 12, מסים על ההכנסה (להלן: "IAS 12" או "התקן") אשר מצמצם את תחולת 'חריג ההכרה לראשונה' (להלן: "החריג") במסים נדחים המובא בסעיפים 15 ו- 24 ל IAS 12 (להלן: "התיקון").
במסגרת הנחיות ההכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים, מחריג IAS 12 הכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים מסוימים הנובעים מההכרה לראשונה בנכסים והתחייבויות בעסקאות מסוימות. התיקון מצמצם את תחולת החריג ומבהיר כי הוא אינו חל על הכרה בנכסי והתחייבויות מסים נדחים הנובעים מעסקה אשר אינה צירוף עסקים ואשר בגינה נוצרים הפרשים זמניים שווים בחובה ובזכות גם אם הם עומדים ביתר תנאי החריג.

התיקון יושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2023. בנוגע לעסקאות חכירה - התיקון יושם החל מתחילת תקופת הדיווח המוקדמת ביותר המוצגת בדוחות הכספיים במועד היישום לראשונה, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת של היישום לראשונה ליתרת הפתיחה של העודפים (או רכיב אחר בהון, ככל שרלוונטי) למועד זה.

לתיקון לעיל לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים של החברה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. יישום לראשונה של תקני דיווח כספי חדשים ותיקונים לתקני חשבונאות קיימים (המשך)

3. תיקון ל- IAS 1, גילוי למדיניות החשבונאית

בחודש פברואר 2021, פרסם ה- IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 1: הצגת דוחות כספיים (להלן – התיקון). בהתאם לתיקון, חברות נדרשות לספק גילוי למדיניות החשבונאית המהותית שלהן חלף הדרישה כיום לספק גילוי למדיניות החשבונאית המשמעותית שלהן. אחת מהסיבות העיקריות לתיקון זה נובעת מכך שלמונח "משמעותי" לא קיימת הגדרה ב- IFRS בעוד שלמונח "מהותי" קיימת הגדרה בתקנים שונים ובפרט ב- IAS 1. התיקון יושם לתקופות שנתיים המתחילות ביום 1 בינואר, 2023. לתיקון לעיל לא הייתה השפעה על תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים של החברה, אך התיקון צפוי להשפיע על גילויי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים של החברה.

ג. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח ותקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9, מכשירים פיננסיים

בהמשך לאמור בבאור כב' 1 ו-2 לדוחות הכספיים השנתיים של החברה, גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם "תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח" (להלן- IFRS 17) ו- "IFRS 9 מכשירים פיננסיים" (להלן- IFRS 9), ביום 1 ביוני, 2023 פרסם הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון עדכון שלישי ל- "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) חוזי ביטוח" (להלן- עדכון שלישי) הכוללת מספר עדכונים ביחס ל- "מפת דרכים- עדכון שני", שפורסמה ביום 14 בדצמבר, 2022.

במסגרת העדכון השלישי נדחה מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ושל IFRS 9 בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2025 (בהתאם, מועד המעבר יחול ביום 1 בינואר, 2024).

בהתאם לעדכון השלישי, בשנת 2024, במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון השלישי, תידרשנה החברות לדווח, במסגרת באור ייעודי לדוחות הכספיים, דוח פרו-פורמה על המצב הכספי בלבד ליום 1 בינואר, 2024 (נתוני יתרות פתיחה למועד המעבר, ללא מספרי השוואה), שיהיו ערוכים בהתאם להוראות IFRS 17 ו- IFRS 9. בדוח השנתי לשנת 2024, תידרשנה החברות לדווח, דוחות עיקריים פרו-

פורמה (לכל הפחות - דוח על המצב הכספי ליום 1 בינואר, 2024 וסעיפים נבחרים מהדוח על הרווח הכולל לשנת 2024, ללא מספרי השוואה), שיהיו ערוכים בהתאם להוראות IFRS 17 ו- IFRS 9 וכל זאת בהתאם למתכונת גילוי המצורפת בנספח לעדכון השלישי. בנוסף, במסגרת העדכון השלישי עודכנו אבני הדרך ליישום התקנים בשנים 2023 ו-2024, בהתאמה לדחיית מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ו- IFRS 9 ובמטרה להבטיח את היערכותן של חברות הביטוח בישראל ליישום איכותי של התקנים באופן נאות ומהימן. עקרי העדכונים הינם ביחס לדרישות הדיווח לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לפני מועד היישום לראשונה, ללוח הזמנים להתאמת מערכות המידע, להשלמת גיבוש המדיניות החשבונאית, להיערכות לחישוב תיאום הסיכון עבור סיכון לא פיננסי (RA), למעורבות רואי החשבון המבקרים ולגילוי מידע איכותי משלים לביאור הייעודי החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2024.

החברה ממשיכה לבחון את ההשלכות של אימוץ התקנים האמורים על דוחותיה הכספיים ונערכת ליישומם בלוח הזמנים האמור.

כחלק מתהליך אימוץ התקן, החברה מצויה בתהליך יישום והטמעה של מערכות מידע ממוחשבות אשר הכרחיות ליישום הוראות התקן. כמו כן, החברה בוחנת וממפה את הבקורות הנדרשות ואת אופן זרימת המידע אל הדוחות הכספיים. בנוסף, בהתאם לעדכון השלישי עד ליום 31 באוגוסט, 2023, החברה דיווחה לרשות את התוצאות של סקר ההשפעה הכמותית (studies Impact Quantitative), להלן – "QIS") הראשון לבחינת השפעת היישום לראשונה של IFRS 17. במסגרת ה-QIS הראשון, החברה ביצעה מבדקים כמותיים לצורך בחינת המתודולוגיה של חישוב יתרות הפתיחה על בסיס היתרות ליום 1 בינואר, 2023 של חוזי ביטוח מסוימים שנקבעו במסגרת העדכון השלישי.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. עונתיות

1. ביטוח חיים

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקטון ברווח המדווח.

ה. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן		
	מדד ידוע	מדד בגין	
%	%	%	
8.7	3.3	2.9	תשעה חודשים שהסתיימו ביום:
13.9	4.4	4.3	30 בספטמבר, 2023
			30 בספטמבר, 2022
3.6	0.8	1.1	שלושה חודשים שהסתיימו ביום:
1.2	1.2	1.0	30 בספטמבר, 2023
13.2	5.3	5.26	30 בספטמבר, 2022
			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022

באור 3: מגזרי פעילותא. כללי:

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך

מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך כולל את ענפי ביטוח חיים והוא מתמקד בעיקר בחיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

3. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה החברה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משיקות לפעילות החברה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2023

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
315,369	976,534	-	1,291,903
24,239	424,788	-	449,027
291,130	551,746	-	842,876
1,305,871	122,134	37,063	1,465,068
121,859	-	-	121,859
4,438	58,045	-	62,483
1,723,298	731,925	37,063	2,492,286
1,573,992	884,258	-	2,458,250
26,347	389,701	-	416,048
1,547,645	494,557	-	2,042,202
121,270	190,183	-	311,453
70,052	26,096	8,022	104,170
1,852	3,154	21,858	26,864
1,740,819	713,990	29,880	2,484,689
-	-	(55)	(55)
(17,521)	17,935	7,128	7,542
(178)	10,720	665	11,207
(17,699)	28,655	7,793	18,749
ליום 30 בספטמבר, 2023			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
20,211,385	-	-	20,211,385
1,255,900	3,538,590	-	4,794,490

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך הכל הכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך הכל הוצאות

חלק החברה בהפסדי חברה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2022

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
321,216	873,628	-	1,194,844
19,997	316,911	-	336,908
301,219	556,717	-	857,936
(2,442,317)	133,262	16,050	(2,293,005)
137,977	-	-	137,977
5,021	40,639	-	45,660
(1,998,100)	730,618	16,050	(1,251,432)
(2,103,395)	993,166	-	(1,110,229)
20,267	362,579	-	382,846
(2,123,662)	630,587	-	(1,493,075)
125,591	189,378	-	314,969
70,918	24,210	5,166	100,294
2,318	2,608	14,411	19,337
(1,924,835)	846,783	19,577	(1,058,475)
-	-	171	171
(73,265)	(116,165)	(3,356)	(192,786)
(2,284)	(33,572)	4,019	(31,837)
(75,549)	(149,737)	663	(224,623)
ליום 30 בספטמבר, 2022			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
21,124,412	-	-	21,124,412
1,199,547	3,123,852	-	4,323,399

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות
מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות

סך הכל הכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון

סך הכל הוצאות

חלק החברה ברווחי חברה המטופלת לפי
שיטת השווי המאזני
הפסד לפני מסים על ההכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על
ההכנסה
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על
ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2023

ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
104,986	335,820	-	440,806
7,831	141,826	-	149,657
97,155	193,994	-	291,149
61,010	64,633	8,874	134,517
40,789	-	-	40,789
1,232	22,176	-	23,408
200,186	280,803	8,874	489,863
150,691	271,918	-	422,609
8,513	127,887	-	136,400
142,178	144,031	-	286,209
39,791	66,260	-	106,051
21,760	7,138	3,158	32,056
539	1,244	10,633	12,416
204,268	218,673	13,791	436,732
-	-	(75)	(75)
(4,082)	62,130	(4,992)	53,056
(59)	7,130	398	7,469
(4,141)	69,260	(4,594)	60,525
ליום 30 בספטמבר, 2023			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
20,211,385	-	-	20,211,385
1,255,900	3,538,590	-	4,794,490

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

סך הכל הכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו

חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך הכל הוצאות

חלק החברה בהפסדי חברה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2022

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
403,950	-	297,829	106,121	פרמיות שהורווחו ברוטו
120,003	-	114,310	5,693	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
283,947	-	183,519	100,428	פרמיות שהורווחו בשייר
(431,142)	6,523	2,633	(440,298)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו
44,511	-	-	44,511	והכנסות מימון
15,445	-	14,384	1,061	הכנסות מדמי ניהול
(87,239)	6,523	200,536	(294,298)	הכנסות מעמלות
סך הכל הכנסות				
(101,030)	-	233,419	(334,449)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
87,083	-	81,466	5,617	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(188,113)	-	151,953	(340,066)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
109,275	-	67,685	41,590	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
33,444	1,896	8,821	22,727	הוצאות הנהלה וכלליות
6,215	4,426	1,110	679	הוצאות מימון
(39,179)	6,322	229,569	(275,070)	סך הכל הוצאות
38	38	-	-	חלק החברה ברווחי חברה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
(48,022)	239	(29,033)	(19,228)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(8,235)	(291)	(7,259)	(685)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(56,257)	(52)	(36,292)	(19,913)	סה"כ הפסד כולל לפני מסים על ההכנסה
ליום 30 בספטמבר, 2022				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
21,124,412	-	-	21,124,412	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
4,323,399	-	3,123,852	1,199,547	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,627,611	-	1,178,693	448,918
487,613	-	458,450	29,163
1,139,998	-	720,243	419,755
(1,974,604)	17,315	288,878	(2,280,797)
180,447	-	-	180,447
62,702	-	56,024	6,678
(591,457)	17,315	1,065,145	(1,673,917)
(279,999)	-	1,541,756	(1,821,755)
705,638	-	677,044	28,594
(985,637)	-	864,712	(1,850,349)
436,833	-	259,143	177,690
104,945	5,605	21,866	77,474
25,729	19,419	3,992	2,318
(418,130)	25,024	1,149,713	(1,592,867)
1,819	1,819	-	-
(171,508)	(5,890)	(84,568)	(81,050)
(17,420)	12,986	(27,578)	(2,828)
(188,928)	7,096	(112,146)	(83,878)
ליום 31 בדצמבר, 2022			
מבוקר			
אלפי ש"ח			
20,739,041	-	-	20,739,041
4,562,594	-	3,335,128	1,227,466

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו
והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך הכל הכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון
סך הכל הוצאות
חלק החברה ברווחי חברה המטופלת לפי
שיטת השווי המאזני
הפסד לפני מסים על ההכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על
ההכנסה
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על
ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2023

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (ואחרים **)	סה"כ
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
191,753	526,161	185,594	200,566	1,104,074
80,030	181,333	60,661	132,654	454,678
111,723	344,828	124,933	67,912	649,396
23,622	63,515	7,121	3,392	97,650
88,101	281,313	117,812	64,520	551,746
38,608	27,060	49,008	7,458	122,134
2,725	23,525	2,406	29,389	58,045
129,434	331,898	169,226	101,367	731,925
186,023	411,701	204,726	81,808	884,258
104,601	151,087	70,964	63,049	389,701
81,422	260,614	133,762	18,759	494,557
23,391	85,438	40,260	41,094	190,183
9,401	9,638	3,397	3,660	26,096
2,487	162	33	472	3,154
116,701	355,852	177,452	63,985	713,990
12,733	(23,954)	(8,226)	37,382	17,935
3,393	2,368	4,343	616	10,720
16,126	(21,586)	(3,883)	37,998	28,655
1,539,407	631,142	1,059,845	308,196	3,538,590
538,770	439,098	778,822	92,218	1,848,908

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 50.0% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח אובדן רכוש, מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 76.3% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2022

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (ואחרים **)	סה"כ
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
230,114	382,977	175,689	195,105	983,885
134,562	105,993	55,103	121,528	417,186
95,552	276,984	120,586	73,577	566,699
25,535	(10,811)	(4,076)	(666)	9,982
70,017	287,795	124,662	74,243	556,717
42,224	26,303	56,564	8,170	133,261
7,182	4,969	2,613	25,875	40,639
119,423	319,067	183,839	108,288	730,617
273,408	371,492	182,148	166,118	993,166
156,679	29,739	49,664	126,497	362,579
116,729	341,753	132,484	39,621	630,587
26,572	75,373	39,699	47,734	189,378
11,313	6,530	2,855	3,512	24,210
2,232	-	-	376	2,608
156,846	423,656	175,038	91,243	846,783
(37,423)	(104,589)	8,801	17,045	(116,166)
(10,678)	(6,612)	(14,314)	(1,968)	(33,572)
(48,101)	(111,201)	(5,513)	15,077	(149,738)
1,507,049	482,655	834,638	299,510	3,123,852
505,483	392,181	674,038	92,629	1,664,331

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 49.2% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 51.3% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2023

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (אחרים **)	סה"כ
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
פרמיות ברוטו	55,226	183,689	52,401	60,614
פרמיות ביטוח משנה	22,919	60,563	17,483	40,222
פרמיות בשייר	32,307	123,126	34,918	20,392
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	140	20,475	(2,874)	(992)
פרמיות שהורווחו בשייר	32,167	102,651	37,792	21,384
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	20,388	14,465	25,735	4,045
הכנסות מעמלות	968	8,183	913	12,112
סך כל ההכנסות	53,523	125,299	64,440	37,541
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו	55,064	129,533	48,497	38,824
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	32,673	42,070	19,688	33,456
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	22,391	87,463	28,809	5,368
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	8,345	29,864	13,322	14,728
הוצאות הנהלה וכלליות	2,404	2,942	789	1,004
הוצאות מימון	919	-	-	325
סך כל ההוצאות	34,059	120,269	42,920	21,425
רווח לפני מסים על ההכנסה	19,464	5,030	21,520	16,116
רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה	2,256	1,588	2,874	412
סה"כ רווח כולל לפני מיסים על הכנסה	21,720	6,618	24,394	16,528
התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2023 (בלתי מבוקר)	1,539,407	631,142	1,059,845	308,196
התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 בספטמבר, 2023 (בלתי מבוקר)	538,770	439,098	778,822	92,218
				1,848,908

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 55.0% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח אובדן רכוש, מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 76.9% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2022

רכב חובה	רכב רכוש	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (אחרים **)	סה"כ
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
63,525	137,611	51,737	59,798	312,671
37,365	42,336	15,748	37,564	133,013
26,160	95,275	35,989	22,234	179,658
27	(749)	(2,688)	(451)	(3,861)
26,133	96,024	38,677	22,685	183,519
907	573	387	765	2,632
1,914	3,009	490	8,971	14,384
28,954	99,606	39,554	32,421	200,535
סך כל ההכנסות				
52,169	103,473	30,096	47,681	233,419
29,109	3,591	12,451	36,315	81,466
23,060	99,882	17,645	11,366	151,953
10,370	27,439	13,348	16,528	67,685
3,620	2,813	957	1,431	8,821
964	-	-	146	1,110
38,014	130,134	31,950	29,471	229,569
סך כל ההוצאות				
(9,060)	(30,528)	7,604	2,950	(29,034)
(2,304)	(1,431)	(3,001)	(523)	(7,259)
(11,364)	(31,959)	4,603	2,427	(36,293)
1,507,049	482,655	834,638	299,510	3,123,852
505,483	392,181	674,038	92,629	1,664,331

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 51.2% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 54.4% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022					
רכב	רכב	ענפי	ענפי	סה"כ	
חובה	רכוש	אחרים (**)	אחרים (*)		
		אלפי ש"ח			
273,021	496,314	222,364	247,999	1,239,698	פרמיות ברוטו
159,410	141,070	70,508	157,985	528,973	פרמיות ביטוח משנה
113,611	355,244	151,856	90,014	710,725	פרמיות בשייר
15,022	(11,889)	(8,051)	(4,600)	(9,518)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
98,589	367,133	159,907	94,614	720,243	פרמיות שהורווחו בשייר
89,791	56,400	123,970	18,717	288,878	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
8,505	9,151	3,522	34,846	56,024	הכנסות מעמלות
196,885	432,684	287,399	148,177	1,065,145	סך כל ההכנסות
504,537	490,566	324,896	221,757	1,541,756	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
327,614	71,826	111,691	165,913	677,044	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
176,923	418,740	213,205	55,844	864,712	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
36,876	105,998	52,220	64,049	259,143	הוצאות הנהלה וכלליות
12,008	5,048	2,283	2,527	21,866	הוצאות מימון
3,070	-	-	922	3,992	סך כל ההוצאות
228,877	529,786	267,708	123,342	1,149,713	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(31,992)	(97,102)	19,691	24,835	(84,568)	הפסד כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
(8,599)	(5,388)	(11,885)	(1,706)	(27,578)	סה"כ רווח (הפסד) הכולל לפני מיסים על הכנסה
(40,591)	(102,490)	7,806	23,129	(112,146)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2022
1,604,068	490,325	945,495	295,240	3,335,128	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 בדצמבר, 2022
510,638	385,074	726,790	97,178	1,719,680	

(*) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 50.7% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 52.3% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2023 (בלתי מבוקר):

פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון					פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון		
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת					(לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
בראות	סיעודי				משנת 2004	עד שנת	עד שנת
אחר	פרט	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	2003	2003	1990(1)
סה"כ	אלפי ש"ח						
315,369	23,199	15,089	-	45,125	181,669	43,345	6,942
1,449,095					1,449,095		
118,247					114,130	7,729	(3,612)
100,119					100,119		
326,427	10,242	15,191	154	29,677	48,731	145,519	76,913
1,247,565					1,247,565		
(17,699)	(1,252)	34	(104)	(3,540)	(10,049)	126	(2,914)
3,846					3,846		
פרמיות ברוטו:							
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח							
סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)							
מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה							
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו							
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה							
סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים							
מזה רווח כולל מחוזי השקעה							

פרמיות ברוטו:

תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות
לעתודות ביטוח

סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)

מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
השקעה

סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח
חיים

מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל.
בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2022 (בלתי מבוקר):

פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת						
עד שנת	עד שנת	משנת 2004			סיעודי	בריאות		
1990(1)	2003	תלוי תשואה	קבוצתי	פרט	פרט	אחר	סה"כ	
אלפי ש"ח								
6,761	43,062	187,030	-	57,767	11,193	15,403	321,216	
		1,907,189						1,907,189
(1,192)	8,197	129,780						136,785
		116,283						116,283
89,018	(33,587)	(105,161)	(639)	28,695	11,704	10,526	556	
		(2,103,951)						(2,103,951)
(14,247)	(23,110)	(31,331)	713	4,045	(3,908)	(7,711)	(75,549)	
		4,609						4,609

פרמיות ברוטו:

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח

סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)

מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

מזה רווח כולל מחוזי השקעה

פרמיות ברוטו:

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות
לעתודות ביטוח

ס"ח מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)

מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח ברוטותשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
השקעהסך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח
חיים

מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
- (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2023 (בלתי מבוקר):

פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			פרמיות ברוטו: תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח			
סך הכל	בריאות אחר	סיעודי פרט	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
			קבוצתי	פרט				
104,986	6,584	5,361	-	15,171	61,221	14,750	1,899	סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
812,533					812,533			
40,267					38,181	2,608	(522)	
33,512					33,512			מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
28,829	1,217	5,749	111	8,799	(49,366)	40,655	21,664	
121,862					121,862			
(4,141)	(55)	109	(107)	(599)	(2,769)	(523)	(197)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים מזה רווח כולל מחוזי השקעה
1,913					1,913			

פרמיות ברוטו:
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות
לעתודות ביטוח

סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)

מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
מזה רווח כולל מחוזי השקעה

(הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
 - (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2022 (בלתי מבוקר):

פוליסות ללא מרכיב חסכון					פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים)		
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת					לפי מועד הנפקת הפוליסה		
סך הכל	בריאות אחר	סיעודי פרט	קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
אלפי ש"ח							
106,121	5,178	3,798	-	19,245	61,416	14,306	2,178
493,664					493,664		
43,681					41,872	2,639	(830)
37,280					37,280		
23,746	3,145	3,045	(290)	10,697	1,147	(17,876)	23,878
(358,195)					(358,195)		
(19,913)	(2,361)	(1,111)	394	635	(10,813)	(5,220)	(1,437)
1,037					1,037		

פרמיות ברוטו:
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות
לעתודות ביטוח

סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)

מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
מזה רווח כולל מחוזי השקעה

(הערות:

- (1) המוצגים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל.
בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022 (מבוקר):

פוליסות ללא מרכיב חסכון					פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת					משנת 2004	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
סך הכל	בריאאות אחר	פרט	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה		
אלפי ש"ח							
10,418	-	-	-	-	-	9,824	594
268,544	-	-	-	-	222,393	38,511	7,640
169,956	20,660	19,019	-	77,027	43,036	9,389	825
448,918	20,660	19,019	-	77,027	265,429	57,724	9,059
2,292,537					2,292,537	-	-
177,980					169,673	10,774	(2,467)
151,521					151,521		
528,102	12,944	15,731	(682)	43,527	366,922	(14,069)	103,729
(2,349,857)					(2,349,857)	-	-
(81,050)	(7,172)	(2,286)	773	4,922	(31,069)	(40,622)	(5,596)
(2,828)	(4)	(37)	(1)	(1)	-	-	(2,785)
(83,878)	(7,176)	(2,323)	772	4,921	(31,069)	(40,622)	(8,381)
6,634					6,634		
15,297	3,013	-	-	5,593	6,691	-	-
34,048					34,048	-	-
10,156					10,156		
2,202,147					2,202,147		
52,247					52,247		
257,241					257,241	-	-

פרמיות ברוטו:

מסורתי/מעורב

מרכיב החיסכון

אחר

סה"כ (2)

תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח

מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (3)

מזה דמי ניהול בין חוזי השקעה

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו (4)

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים

רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח חיים

סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים

מזה רווח כולל מחוזי השקעה

פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש

פרמיה חד פעמית בגין חוזי ביטוח

פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה- עסק חדש

פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה

העברות לחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

העברות מהחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

פרמיות ברוטו:
מסורתי/מעורב
מרכיב החיסכון
אחר
סה"כ (2)
תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (3)
מזה דמי ניהול בין חוזי השקעה
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו (4)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
רווח (הפסד) מעסקי ביטוח חיים
רווח (הפסד) כולל אחר מעסקי ביטוח חיים
סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
מזה רווח כולל מחוזי השקעה
פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש
פרמיה חד פעמית בגין חוזי ביטוח
פרמיה משוננת בגין חוזי השקעה - עסק חדש
פרמיה חד פעמית בגין חוזי השקעה
העברות לחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
העברות מהחברה בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
הערות:
(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם בחלקם באגרות חוב מיועדות.
(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל.
בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4: - הון ודרישות הון

מדיניות ודרישות הון

א. מדיניות ההנהלה

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח את כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה שהינה גוף מוסדי, כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הממונה").

בחודש נובמבר, 2017 קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי II (להלן – "יעד הון") - לפי המתווה הבא:

חלוקת דיבידנד תותר רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפחות בשיעורים הנקובים בטבלה מטה, לפי חוזר סולבנסי או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר פירעון חדש, לפי העניין, כשהוא מחושב ללא הוראות מעבר;

עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31/12/2017	עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31/12/2018	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2019	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2020	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2023	החל מהדוחות הכספיים ליום 31/12/2024
101%	102%	104%	106%	107%	108%

ב. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על החברה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום כפי שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן: "חוזר סולבנסי").

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי (ראה להלן) ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים (הון רובד 1 נוסף, ומכשיר הון רובד 2).

סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin).

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

מדיניות ודרישות הון (המשך)

ב. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנסי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכונים שוק ואשראי וכן סיכונים תפעוליים.

בהתאם להנחיות חוזר סולבנסי הקיים ולעדכונים המבוצעים בו כאמור לעיל, החוזר כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

1. בחירה, החל מדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2019 באחת מהחלופות הבאות:

- א. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר, 2022 - 90% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2021, 85%); יצוין כי זו הייתה החלופה היחידה עד דוח יחס כושר פירעון ל- 31 בדצמבר, 2019.
- ב. הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעטודות הביטוח של סכום המחושב בהתאם לחוזר סולבנסי (להלן: "הניכוי"). הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן: "תקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה הראשונה ותבחן את החלופות מדי שנה.

2. דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

יחס כושר הפירעון של החברה:

בהתאם לחוזר הרשות מיום 23 באוקטובר, 2023 "הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון לשעת חירום - אוקטובר 2023", החברה בחרה לקבל ארכה של 31 ימים ולדווח את יחס כושר הפירעון בגין נתוני 30 ביוני 2023 בסוף חודש דצמבר 2023 (חלף דיווח יחס כושר הפירעון יחד עם פרסום הדוחות הכספיים התקופתיים ליום 30 בספטמבר, 2023).

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2022, שפורסם במאי, 2023, לחברה עודף הון בהתחשב בהוראות המעבר, בתקופת הפריסה ובהתחשב בפעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך הדוח לתאריך הדיווח.

החישוב שערכה החברה כאמור, נבדק, על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה, בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים.

יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ועל פעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

לפרוט נוסף ראה סעיף 8 בדוח הדירקטוריון וכן דוח יחס כושר פירעון כלכלי שפורסם באתר האינטרנט של החברה.

בשל הפסדי החברה לחציון הראשון לשנת 2023, ועל-פי הערכת החברה, ייתכן ויחס כושר הפירעון של החברה ליום 30 ביוני 2023, בהתחשב בהוראות המעבר אינו יעמוד בשיעור יחס כושר הפירעון הנדרש מכוח הוראות הממונה.

בהקשר זה יצוין, כי ביום 23 באוגוסט, 2023, התקבל מכתב מאת רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בדבר יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה. במסגרת המכתב כאמור, התבקשה החברה בין היתר ליתן תוכנית פעולה מפורטת לחיזוק יחס כושר הפירעון וכן תחזיות יחס כושר פירעון מפורטות לסוף שנת 2023 ולסוף שנת 2024. החברה פועלת ליישום הוראות הממונה. לפרטים בדבר השפעת מלחמת חרבות ברזל, [ראה באור 8](#) להלן.

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

מדיניות ודרישות הון (המשך)

ג. הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

ביום 5 לינואר, 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד- "דיווח לממונה על שוק ההון" – הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן- "התיקון") – בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. בהתאם לתיקון, ביום 31 לינואר, 2023 הגישה החברה לממונה דיווח ORSA כאמור, שכלל את הפרקים הבאים: סיכום התוצאות, מצב עסקי וקשרי גומלין, חשיפה לסיכון והערכת כושר פירעון ודרישת הון. בהתאם לחוזר הרשות מיום 23 באוקטובר "הוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון לשעת חירום - אוקטובר 2023", נקבע כי תינתן ארכה של 60 ימים לעניין הגשת דיווח ORSA בשנת 2024 ולפיכך החברה תגיש את הדיווח בסוף חודש מרץ, בנוסף, בהתאם לחוזר יידחה המועד הדיווח לראשונה לעניין פרוט אודות הערכה צופה פני עתיד, תרחישים וניתוחי רגישויות, אשר ידווחו החל מחודש ינואר 2025.

ד. דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה.

מכשירים פיננסיים באור 5 :-

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
277,720	274,960	326,133	נדל"ן להשקעה
			<u>השקעות פיננסיות:</u>
9,653,614	9,446,150	8,745,314	נכסי חוב סחירים
634,164	634,192	444,854	נכסי חוב שאינם סחירים
75,331	50,144	88,112	פקדונות בבנקים
3,841,041	4,223,797	3,383,919	מניות
4,836,927	4,659,190	5,743,424	השקעות פיננסיות אחרות
19,041,077	19,013,473	18,405,623	סך הכל השקעות פיננסיות
1,477,678	1,834,402	1,577,844	מזומנים ושווי מזומנים
85,730	52,566	66,756	אחר
20,882,205	21,175,401	20,376,356	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות:

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 30 בספטמבר, 2023				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,745,314	-	-	8,745,314	השקעות פיננסיות
483,932	-	483,932	-	נכסי חוב סחירים
88,112	-	88,112	-	נכסי חוב שאינם סחירים
3,383,919	432,404	-	2,951,515	פקדונות בבנקים
5,743,424	1,552,761	-	4,190,663	מניות
18,444,701	1,985,165	572,044	15,887,492	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

ליום 30 בספטמבר, 2022				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
9,446,150	-	-	9,446,150	השקעות פיננסיות
634,192	-	634,192	-	נכסי חוב סחירים
50,144	-	50,144	-	נכסי חוב שאינם סחירים
4,223,797	362,206	29,318	3,832,273	פקדונות בבנקים
4,659,190	1,228,746	-	3,430,444	מניות
19,013,473	1,590,952	713,654	16,708,867	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2022				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
9,653,614	-	-	9,653,614	השקעות פיננסיות
634,164	-	634,164	-	נכסי חוב סחירים
75,331	-	75,331	-	נכסי חוב שאינם סחירים
3,841,041	374,627	19,403	3,447,011	פקדונות בבנקים
4,836,927	1,278,188	-	3,558,739	מניות
19,041,077	1,652,815	728,898	16,659,364	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

לגבי השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים, ראה באור 12 ו' לדוחות השנתיים.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

תנועה בנכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,652,815	1,278,188	374,627
(87,601)	(75,576)	(12,025)
422,601	352,799	69,802
(2,650)	(2,650)	-
1,985,165	1,552,761	432,404
(88,114)	(76,089)	(12,025)

יתרה ליום 1 בינואר, 2023 (מבוקר)

סך ההפסדים שהוכרו ברווח או הפסד (*)
רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2023

(*) מתוכם: סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו
ושהוכרו בהפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30
בספטמבר, 2023

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2023, לא היו מעברים מהותיים
בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,343,168	1,075,592	267,576
(210,523)	(239,188)	28,665
487,743	421,778	65,965
(29,436)	(29,436)	-
1,590,952	1,228,746	362,206
(214,290)	(242,955)	28,665

יתרה ליום 1 בינואר, 2022 (מבוקר)

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*)
רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2022

(*) מתוכם: סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שלא
מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים
המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2022

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2022, לא היו מעברים מהותיים
בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,809,514	1,387,637	421,877
(25,224)	(5,751)	(19,473)
201,064	171,064	30,000
(189)	(189)	-
1,985,165	1,552,761	432,404
(25,224)	(5,751)	(19,473)

יתרה ליום 1 ביולי, 2023

סך ההפסדים שהוכרו ברווח או הפסד *

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2023

(* מתוכם: סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2023

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2023, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,540,693	1,195,215	345,478
(50,206)	(66,934)	16,728
100,655	100,655	-
(190)	(190)	-
1,590,952	1,228,746	362,206
(50,206)	(66,934)	16,728

יתרה ליום 1 ביולי, 2022

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד *

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2022

(* מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2022

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2022, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
השקעות		
מניות לא	פיננסיות	סה"כ
סחירות	אחרות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
267,576	1,075,592	1,343,168
26,211	(287,247)	(261,036)
80,840	521,759	602,599
-	(31,916)	(31,916)
374,627	1,278,188	1,652,815
26,211	(291,014)	(264,803)

יתרה ליום 1 בינואר, 2022
 סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*)
 רכישות
 מכירות
 יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022
 (*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שנכללו
 ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום
 31 בדצמבר, 2022

במהלך שנת 2022 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2023	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
985,541	1,196,922
238,002	228,396
1,223,543	1,425,318
123	

אגרות חוב מיועדות
 נכסי חוב אחרים:
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

1. נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 30 בספטמבר, 2022	
הערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
926,085	1,182,995
171,158	159,470
1,097,243	1,342,465
123	

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2022	
הערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	
932,472	1,162,501
189,193	162,593
1,121,665	1,325,094
123	

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. הרמות השונות הוגדרו כאמור [בבאור 5'א' \(2\)](#). החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 30 בספטמבר, 2023			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
387,042	-	-	387,042
15,635	-	97,869	113,504
33,973	-	197,343	231,316
436,650	-	295,212	731,862
נכסי חוב סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות			
סה"כ			

(* לא כולל סך של 107,869 אלפי ש"ח נכסים המוחזקים לפדיון, ששווים ההוגן הינו כ-101,605 אלפי ש"ח.

ליום 30 בספטמבר, 2022			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
329,550	-	-	329,550
87,858	-	83,075	170,933
59,863	-	179,141	239,004
477,271	-	262,216	739,487
נכסי חוב סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות			
סה"כ			

(* לא כולל סך של 51,088 אלפי ש"ח נכסים המוחזקים לפדיון, ששווים ההוגן הינו כ-49,566 אלפי ש"ח.

ליום 31 בדצמבר, 2022			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
מבוקר			
אלפי ש"ח			
376,949	-	-	376,949
15,751	-	92,595	108,346
32,358	-	172,261	204,619
425,058	-	264,856	689,914
נכסי חוב סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות			
סך הכל			

(* לא כולל סך של 83,502 אלפי ש"ח נכסים המוחזקים לפדיון, ששווים ההוגן הינו כ-79,641 אלפי ש"ח.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

תנועה בנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות	
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
264,856	172,261	92,595	יתרה ליום 1 בינואר, 2023 (מבוקר)
(8,629)	(8,470)	(159)	סך ההפסדים שהוכרו ברווח או הפסד (*)
45,703	40,270	5,433	רכישות
(6,718)	(6,718)	-	מכירות
295,212	197,343	97,869	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2023
(9,116)	(8,957)	(159)	(*) מתוכם: סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2023

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2023, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח			
או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה			
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות	
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
242,589	169,724	72,865	יתרה ליום 1 בינואר, 2022 (מבוקר)
(32,587)	(32,938)	351	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*)
67,620	57,761	9,859	רכישות
(15,406)	(15,406)	-	מכירות
262,216	179,141	83,075	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2022
(30,478)	(30,829)	351	(*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2022

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2022, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
283,325	184,622	98,703
(367)	467	(834)
19,218	19,218	-
(6,964)	(6,964)	-
295,212	197,343	97,869
(854)	(20)	(834)

יתרה ליום 1 ביולי, 2023

סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2023

(*) מתוכם: סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו

ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30

בספטמבר, 2023

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2023, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
285,378	202,053	83,325
(12,581)	(12,331)	(250)
4,579	4,579	-
(15,160)	(15,160)	-
262,216	179,141	83,075
(10,472)	(10,222)	(250)

יתרה ליום 1 ביולי, 2022

סך ההפסדים שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2022

(*) מתוכם: סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח

או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2022

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2022, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	

יתרה ליום 1 בינואר, 2022

242,589	169,724	72,865
(31,889)	(41,760)	9,871
69,685	59,826	9,859
(15,529)	(15,529)	-
264,856	172,261	92,595
(29,780)	(39,651)	9,871

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

העברות מתוך רמה 3

מכירות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2022

(*) מתוכם: סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שנכללו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2022

במהלך שנת 2022 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פירוט

ליום 30 בספטמבר, 2023	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
192,788	195,000
262,467	274,974
455,255	469,974

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת (*)

1,438	1,438
146,608	146,608
148,046	148,046
-	5,857
603,301	623,877

התחייבויות פיננסיות המוצגות שווי הוגן:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

סך הכל התחייבויות המוצגות בשווי הוגן

התחייבות בגין חכירה (**)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המהווים הון לצורך עמידה בדרישות ההון

(**) לא נדרש גילוי על שווי הוגן.

469,974

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

1. פירוט (המשך)

ליום 30 בספטמבר, 2022	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
133,217	130,000
275,147	270,618
408,364	400,618
12,369	12,369
75,378	75,378
87,747	87,747
-	2,311
496,111	490,676
400,618	

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים

כתבי התחייבויות נדחים

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת (*)

התחייבויות פיננסיות המוצגות שווי הוגן:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

סך הכל התחייבויות המוצגות בשווי הוגן

התחייבות בגין חכירה (**)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המהווים הון לצורך עמידה בדרישות ההון

(**) לא נדרש גילוי על שווי הוגן.

ליום 31 דצמבר, 2022	
שווי הוגן	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
131,602	130,000
270,313	270,689
401,915	400,689
7,531	7,531
186,382	186,382
193,913	193,913
-	2,701
595,828	597,303
-	400,689

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת (*)

התחייבויות פיננסיות המוצגות שווי הוגן:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

סך הכל התחייבויות המוצגות בשווי הוגן

התחייבות בגין חכירה (**)

סך הכל התחייבויות פיננסיות

(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המהווים הון לצורך עמידה בדרישות ההון

(**) לא נדרש גילוי על שווי הוגן.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד בחלוקה לרמות

ליום 30 בספטמבר, 2023				נגזרים התחייבויות פיננסיות אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (ג.1. לעיל)	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
148,046	-	-	148,046		
148,046	-	-	148,046		
455,255	-	192,788	262,467		
ליום 30 בספטמבר, 2022					
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
87,747	-	-	87,747	נגזרים התחייבויות פיננסיות אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (ג.1. לעיל)	
87,747	-	-	87,747		
408,364	-	133,217	275,147		
ליום 31 בדצמבר, 2022					
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
מבוקר					
אלפי ש"ח					
193,913	-	-	193,913		נגזרים התחייבויות פיננסיות אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (ג.1. לעיל)
193,913	-	-	193,913		
401,915	-	131,602	270,313		

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה, זאת כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברה. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים במקרה של קבלת אישור לתובענה ייצוגית כנגד החברה. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הבירור המשפטי, החל משלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ועד לשלב שבו התובענה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%), כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר בית המשפט את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי בית המשפט, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה, אם, לאור הערכת ההנהלה המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי בית המשפט והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה בערעור, אם לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרים בהם במסגרת ניהול ההליכים קיימת נכונות להגיע לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפשרה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מבניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה לעלות הסדר הפשרה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה או הפרשה בגובה נכונות החברה לפשרה, לפי העניין.

להלן פרוט הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות:

1. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות (להלן: "המשיבות"), ביום 13 ביוני, 2012. סכום התביעה הקבוצתית הינו על סך של כ-37 מיליון ש"ח. עניינה של התובענה בטענה כי המשיבות גובות סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והקרויים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" ("גורם פוליסה"). לטענת התובעת הייצוגית, אמנם במסגרת חוזרי הממונה הותר לחברות הביטוח לגבות "גורם פוליסה" בפוליסות לביטוח חיים, בכפוף למספר מגבלות, אלא שזהו תנאי הכרחי אך לא מספיק ולצורך גביית "גורם פוליסה" נדרשת גם הסכמה חוזית.

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

1. המשך

הקבוצה אותה מבקשת לייצג התובעת הינה כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח של המשיבה ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כעמלה זהה בשם אחר. התובעת עותרת לסעד של תשלום סכום הפיצוי/ השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה. כמו כן, עותרת התובעת למתן צו עשה המורה לחברה לשנות את דרך פעולתה בכל הקשור בגביית גורם פוליסה ולתשלום גמול לתובעת ושכר טרחה לבאי כוחה.

ביום 21 בנובמבר, 2016 ניתנה החלטת בית משפט בבקשה לאישור התובענה כייצוגיות במסגרתה נקבע כי יש מקום לאשר באופן חלקי את ניהול התובענה כייצוגית. בית המשפט הגדיר את חברי הקבוצה: "מבוטחים של כל אחת מחברות הביטוח בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 1992-2003 (פוליסות המכונות בשמות שונים כגון "עדיף", "מיטב", "יותר", "עדי", "מעולה" וכיו"ב), אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית "גורם הפוליסה". עילת התביעה אותה אישר בית המשפט הינה הפרת פוליסת הביטוח בשל גבייה ללא בסיס משפטי של עמלת "גורם פוליסה" באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטח החל משבע שנים קודם להגשת התובענה – היינו: ביחס לחברה החל מיום 13 ביוני, 2005. בית המשפט אישר לתבוע את הסעדים הבאים: תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטח בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתו אילו לא היה נגבה גורם הפוליסה או פיצוי המבוטח בסכום האמור וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מעתה ואילך.

ביום 5 במרס, 2017 הגישו התובעים בקשה לאיחוד הדיון בתיק יחד עם תיקים שהוגשו כנגד ארבע חברות ביטוח נוספות (הראל, כלל, מגדל ומנורה) באותו נושא. בקשה זו התקבלה ונקבע כי כל התיקים, לרבות התיק כנגד החברה, יאוחדו וידונו בפני השופטת מיכל נדב יחד עם התיק המתנהל נגד הפניקס.

ביום 16 במאי, 2017 הגישו הנתבעות (כולל החברה), כל אחת בנפרד, בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה לאשר באופן חלקי את התובענה כייצוגית, וכן כי ההליכים בבית המשפט המחוזי יותלו עד להשלמת ההליכים בבקשת רשות הערעור בעליון. בית המשפט העליון נעתר לבקשה והורה על התליית ההליכים בבית המשפט המחוזי עד למתן החלטה אחרת.

ביום 3 בספטמבר, 2018 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לבית המשפט העליון, אשר חוזרת בעיקרה על עמדתו כפי שהוגשה לבית המשפט המחוזי.

ביום 6 בפברואר, 2019 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור בבית המשפט העליון, במסגרתו הציע בית המשפט כי בקשות הערעור תמחקנה וכי כל הטיעונים, לרבות הזכות להגיש ערעור בתום הדיון במחוזי, ישמרו לצדדים. החברה קיבלה את המלצת בית המשפט והודיעה על משיכת בקשת רשות הערעור. בנסיבות אלו, ימשך הדיון בתובענה לגופה בבית המשפט המחוזי. כתב תביעה כנגד כל החברות הוגש לבית המשפט המחוזי וכתבי הגנה מטעם החברות הוגשו גם כן. הצדדים הגישו גם את ראיותיהם. בשלב זה, הצדדים פנו בהסכמה להליך גישור.

ביום 6 ביולי, 2020 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו הורה בית המשפט ליועמ"ש להתייחס להצעת הפשרה הנרקמת בין הצדדים. בנוסף, בית המשפט הורה לנתבעות להגיש את הצעת הסדר הגישור, תוך מתן הסבר מדוע יש בראיות החדשות לשנות מהותית את פני התביעה, וזאת עד ליום 8 בדצמבר, 2020. במקביל, ביקש המגשר מהמדינה ליטול חלק בהליך הגישור, אך זו סירבה והציעה במקום להעביר את הסדר הפשרה לבחינת הגורמים הרלוונטיים במדינה, וזאת בטרם יוגש לאישור ביהמ"ש.

ביום 7 בפברואר, 2021 התקיימה ישיבה מקדמית שבה הציגו ב"כ הנתבעות את המתווה העקרוני של ההסדר שגובש במסגרת הגישור. בית המשפט ביקש לקבל את התייחסות המדינה וכן את ההסדר המגובש. ביום 22 בספטמבר, 2022 התקיים דיון בתיק, במסגרתו הביע בית המשפט את דעתו לגבי הסדר פשרה ובהמשך לכך אף ניתנה החלטה בכתב ביום 23 בספטמבר, 2022.

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
1. המשך

ביום 20 ביוני 2023 הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה לבימ"ש אשר עיקריה הינם: השבה לחברי הקבוצה של כ-42% מסך גביית גורם הפוליסה, שלפי הנטען הייתה אמורה להיות מועברת לחיסכון ולא הועברה, החל משבע שנים לפני הגשת בקשת האישור ועד מועד הפחתת גביית גורם הפוליסה. ביחס לתקופה שעד סוף 2012 לסכומי ההשבה יתווספו תשואות, וביחס לתקופה שהחל מתחילת 2013 ואילך שערור סכומי ההשבה ייעשה בהתאם להחלטת בימ"ש. הפחתת הגבייה העתידית בגין גורם פוליסה בשיעור של 50% מסך גורם הפוליסה (גביה של 50% בלבד) החל ממועד שלא יהיה מאוחר מ-150 יום לאחר המועד הקובע (כהגדרתו בהסדרי הפשרה) ואילך. הפחתת הגביה תתבצע בדרך של הקטנת גורם הפוליסה שנגבה בשיעור של 50% מסך גורם הפוליסה שהיה נגבה לולא היתה מבוצעת ההפחתה. ימונה מפקח לצורך בדיקת יישום הסדרי הפשרה.

ביום 10 ביולי 2023 נתן ביהמ"ש החלטה המורה על פרסום בשני עיתונים יומיים, והפרסום נעשה. כמו כן, הורה ביהמ"ש על עדכון היועצת המשפטית לממשלה והמפקח על הביטוח, והדבר נעשה. ביום 23 ביולי 2023 הגישה הפרקליטות בשם המדינה בקשת אורכה למתן עמדתה עד ליום 15 בינואר 2024. ביום 23 ביולי 2023 נעתר ביהמ"ש לבקשת האורכה של המדינה וקבע לתז"פ ליום 16 בינואר 2024.

2. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 7 בספטמבר, 2016. סכום התביעה הקבוצתית מוערך בסכום של 8,100,000 ש"ח. עניינה של התובענה בטענה בדבר גביית הוצאות ניהול השקעות ללא הסכמה מפורשת על כך במסגרת הפוליסה (הגביה של הוצאות ניהול אינה מנוגדת לדין והטענה היא כי לא הייתה הסכמה חוזית על-פי הפוליסה המתירה גביה של הוצאות אלו); כי החברה הציגה כביכול מצגי שווא, לפיהם העלות היחידה שיש לחוסכים היא דמי ניהול; וכי החברה לא גילתה ללקוחותיה במסגרת הדוחות האישיים ששלחה כי נוכח הוצאות ניהול השקעות, וזאת עד לדוחות החל משנת 2014. הקבוצה אותה מעוניינת לייצג התובעת היא כל בעלי פוליסת חסכון "Best Invest אישי" של המשיבה בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה. ביום 14 ביוני, 2018 הגישו הצדדים בהליך הנ"ל - יחד עם הצדדים בהליכים נוספים המתנהלים נגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא - בקשה לאישור הסדר דיוני, לפיו תצורף עמדת המאסדר - שהוגשה במסגרת הליכים המתנהלים באותה עילה בבתי הדין לעבודה - כראיה בתיק. בית המשפט נעתר לבקשה. ביום 31 במאי, 2019 ניתנה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 15 ביולי, 2019 הגישו הנתבעות בקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה והתליית ההליך עד להחלטה בבקשת רשות ערעור. בהתאם להחלטת בית המשפט, בשלב זה מוארך המועד להגשת כתב הגנה עד להחלטה אחרת. ביום 26 בספטמבר, 2019 הגישה החברה בקשת רשות ערעור על ההחלטה המאשרת את התובענה כייצוגית לבית המשפט העליון. ביום 3 בנובמבר, 2019 קבע בית המשפט העליון כי הבקשה לרשות ערעור מצריכה תשובה; וכי גם היועץ המשפטי לממשלה מתבקש להגיש את עמדתו בכתב בעניין. ביום 13 באוגוסט, 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בהליך בקשת רשות הערעור וכן הגיש את עמדתו, לפיה יש לקבל את בקשת רשות הערעור והערעור לגופו ולהורות על דחיית בקשות האישור כתובענות ייצוגיות. ביום 13 בספטמבר, 2020 הוגשה בקשה להצטרף להליך מטעם עמיתים בקופות גמל שהגישו בקשות לאישור תובענות ייצוגיות בהליכים אחרים בעניין הוצאות ישירות, אשר תלויות ועומדות בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביום 6 באוקטובר, 2020 בית המשפט העליון קיבל את בקשת ההצטרפות והתיר לעמיתים להגיש תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 28 ביוני, 2021 פורסם דו"ח ביניים של הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בנושא בחינת ההוצאות הישירות ("דוח הביניים", ו"הוועדה", בהתאמה). ביום 7 ביולי, 2021 היועץ המשפטי לממשלה הגיש את דו"ח הביניים של הממונה לבית המשפט וביקש להגיש

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

2. המשך

עמדה ביחס לדו"ח. בהחלטת בית המשפט מיום 17 בנובמבר, 2021, נקבעו מועדים להגשת עמדות מטעם היועץ המשפטי לממשלה, המבקשות, המשיבים והעמיתים שהצטרפו להליך, לאחר פרסום הדוח הסופי של הוועדה. ביום 24 בנובמבר, 2021, פורסם הדוח הסופי של הוועדה; וביום 2 בינואר, 2022 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את התייחסותו לדוח הסופי והודיע כי הוא עומד על עמדתו שהוגשה בהליך, לפיה דין בקשת רשות הערעור (והערעור לגופו) - להתקבל. ביום 2 בפברואר 2022 הוגשה תגובת הצדדים להתייחסות היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 8 בפברואר 2022 הגישו המבקשות בקשה למחיקת תגובת המבקשים להצטרף להליך. ביום 10 בפברואר 2022 בית המשפט העליון הוציא מלפניו החלטה לפיה הבקשה נדחת. נתנה למבקשות אפשרות להגיש טיעון משלים שלא יעלה על 3 עמודים עד ליום 20 בפברואר 2022. ביום 10 באפריל, 2022 פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון טיוטת תקנות חדשות בנושא ההוצאות הישירות. ביום 24 באפריל, 2022 התיר בית המשפט העליון לחברות הביטוח להגיש את טיוטת התקנות החדשה בנושא הוצאות ישירות שפרסם המאסדר; וביום 8 במאי, 2022 גם הצדדים האחרים הגישו את התייחסותם למסמך. ביום 16 באוגוסט, 2022 ועדת הכספים של הכנסת אישרה את הנוסח הסופי של התקנות; וביום 15 בספטמבר, 2022 הגישו המבקשות לבית המשפט הודעת עדכון על כך. המצטרפים להליך הגישו התייחסותם להודעת העדכון ביום 19 באוקטובר, 2022.

ביום 22 ביוני 2023 ניתן פסק דין שקיבל את בקשת רשות הערעור ודחה את בקשת האישור.

3.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 13 בנובמבר, 2016. עניינה של התובענה בטענה כי החברה מפרה כביכול התחייבויותיה במסגרת פוליסות לביטוח מנהלים הכוללות גם כיסוי לאובדן כושר עבודה, באופן כזה שהחברה, בין היתר, מסיטה כספי מבוטחים וגורעת כספים ביתר מתוך רכיבי הגמל והפיצויים המופרשים על-ידי המבוטחים לטובת רכיב אובדן כושר עבודה, ובכך מקטינה לכאורה את הסכומים הנצברים עבור המבוטחים כפנסיה (גמל ופיצויים) ומגדילה את הפרמיות הנגבות על-ידה עבור רכיב אובדן כושר עבודה, וזאת בניגוד לדין ולתנאי פוליסת הביטוח. הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג כוללת "כל מבוטח בעל פוליסת ביטוח מנהלים וכן ביטוח אובדן כושר עבודה, החל משנת 2015".

בין הצדדים התנהלו מגעים אשר הבשילו לחתימה על בקשת הסתלקות, לפיה בקשת האישור תימחק בכפוף להתחייבות החברה לתיקון המגבלה הטכנולוגית בעטיה נוצרה אי-ההתאמה הרישומית באותן פוליסות, ותשלם סך של 280,000 ש"ח כגמול ושכ"ט למבקשות ובאי כוחן ("בקשת ההסתלקות"). ביום 13 בפברואר, 2018 הגישו המבקשות את בקשת ההסתלקות לבית הדין. ביום 21 באוקטובר, 2018 הוגשה עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, במסגרתה התנגד היועץ המשפטי לממשלה לאישור בקשת ההסתלקות והמליץ על מינוי בודק חיצוני.

ביום 31 בדצמבר, 2018 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר כללה גם תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 26 בפברואר, 2019 הגישו הצדדים בקשה מתוקנת לאישור הסדר פשרה. ביום 14 באוגוסט, 2019 הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה, המתנגדת להסדר הפשרה המתוקן.

ביום 2 באוקטובר, 2019 התקיים דיון בתיק, במסגרתו הודיעו הצדדים על משיכת הסדר הפשרה, נוכח עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 15 בינואר, 2020 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר דיוני ("ההסדר הדיוני"), לפיה בקשת האישור תתקבל ובית הדין יאשר את ניהול התובענה כייצוגית, וזאת על מנת להביא לסיום ההליכים המשפטיים בתיק ועל מנת לסלול את הדרך לאישור הסדר פשרה שיובא בהמשך לאישורו של בית הדין. ביום 21 בינואר, 2020 נתן בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תוקף של החלטה להסדר הדיוני והתובענה אושרה כייצוגית. בהתאם, בית המשפט מינה מומחה מטעמו לבחינת השאלות שבמוקד ההסדר הדיוני. ביום 5 במרץ, 2020 ניתנה החלטה לפיה על החברה להגיש כתב הגנה תוך 45 ימים, וזאת ככל שהצדדים לא יגיעו לפשרה.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

3. המשך

ביום 14 במרס, 2021 הגישו התובעות הודעה, אליה צורף דוח ביניים מטעם המומחה שמונה ע"י ביהמ"ש ("דוח הביניים"), וביקשו שהות נוספת של כ-30 ימים על מנת ללמוד את השלכות הדוח ולגבש עמדה ביחס אליו.

ביום 17 ביוני, 2021 הגישו התובעות בקשה לחידוש ההליך, בה קבלו על אופן ביצוע הבדיקה על-ידי המומחה ועל חלק ממסקנותיו בדוח הביניים ("בקשת החידוש"). ביום 15 ביולי, 2021 הגישה החברה תשובה לבקשת החידוש. בהחלטה מיום 16 באוקטובר, 2021 חודש ההליך ונקבע כי על החברה להגיש כתב הגנה. ביום 12 בינואר, 2022 הגישה החברה כתב הגנה. לאחר הגשתו פנו הצדדים להידבר מחוץ לכותלי בית המשפט.

ביום 31 בינואר 2023 העביר המומחה לצדדים דוח בודק סופי ("דוח הבודק"), לפיו נמצא כי החברה השיבה לחברי הקבוצה סכום מצטבר של ₪5,989,650, ובשים לב להשבה זו קיימת התאמה בין הפרשות המעסיק לבין זקיפת הסכומים לרכיבי הביטוח וחיסכון בפוליסות של חברי הקבוצה עד ליום 30 בספטמבר 2022 (תום תקופת הבדיקה); וכי מערכת התפעול של הראל של חברה לביטוח בע"מ ("הראל"), עימה התקשרה החברה למתן שירותי תפעול לתיק הפנסיוני של הנתבעת ופוליסות פרט משולבות החיסכון ופוליסות מסוג אובדן כושר עבודה, מספקת את המענה הנדרש בתפעול הפוליסות לצורך התאמות בין הפרשות המעסיק לזקיפת הסכומים בפוליסות בהתאם להסכמי ההטבות.

ביום 14 בפברואר 2023 הגישו הצדדים לבית הדין בקשה לאישור הסדר פשרה, אליה צורף דוח הבודק, במסגרתה עתרו לאשר את הסדר הפשרה הכולל השבה מלאה לכלל חברי הקבוצה, לפי דוח הבודק, ולפיכך לסיים את התובענה באופן שייצר מעשה בי-דין ביחס לחברי הקבוצה אשר הוגדרה במסגרת הבקשה לאישור הסדר הפשרה, כדלקמן: "כל מבוטח אצל הנתבעת בעל פוליסת ביטוח מנהלים וכן ביטוח אובדן כושר עבודה, ביחס להפקדות שבוצעו לפוליסה החל מיום 1.1.2015 ועד ליום 30.9.22" ("הסדר הפשרה").

בהחלטתו מיום 1 במרס 2023 בית הדין קבע כי לא מצא טעם לדחות את הסדר הפשרה על הסף, והורה על פרסום מודעה בעיתונים בדבר הסדר הפשרה ועל המצאתו ליועמ"ש.

ביום 9 ביוני 2023 הוגשה עמדת היועמ"ש, במסגרתה היועמ"ש לא התנגד להסדר הפשרה אלא העיר מספר הערות, ובהן בקשה להבהרה בקשר להשבת סכומים לבעלי פוליסות שבוטלו או פוליסות שבהן המבוטח הגיע לגיל פרישה במהלך התקופה הקובעת והמבוטח כבר החל לקבל גימלה ("פוליסות מבוטלות").

ביום 12 ביוני 2023 הגישו הצדדים תגובה לעמדת היועמ"ש, בה הבהירו כי לא בוצעה השבה לבעלי פוליסות מבוטלות, וכי הסכום המצטבר בעניינם עומד על ₪137,862 ש"ח.

בפסק דינו מיום 25 ביוני 2023 בית המשפט אישר את הסדר הפשרה באופן שייצר מעשה בי-דין ביחס לכלל חברי הקבוצה, והורה על השבת הכספים לבעלי הפוליסות המבוטלות שסכום ההשבה לגביהם גבוה מ-100 ש"ח, כאשר יתרת הסכום תועבר לקרן תובענות ייצוגיות.

4.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 22 בינואר, 2017. סכום התובענה מוערך בסך של ₪12,250,000 ש"ח. עניינה של הבקשה לאישור בטענת המבקשים לגביית יתר מן המבוטחים, בכל הנוגע לאפשרות עדכון הגיל ו/או וותק הנהיגה בעת חציית מדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה אותם בהפחתה בפרמיית הביטוח. לשיטת המבקשים, הגדרת הקבוצה כוללת את מבוטחי החברה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג', בתקופה שתחילתה שבע שנים קודם להגשת התובענה ועד למתן פסק דין, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת הגיל ו/או וותק הנהיגה המזכה בהפחתת דמי הביטוח ואשר לא קיבלו מאת החברה את ההפחתה. ביום 22 ביוני, 2017 התקיים דיון קדם משפט יחד עם תביעות נוספות שהוגשו כנגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא. בית המשפט קבע כי נכון לשלב זה של ההליך, כלל התביעות העוסקות בפרקטיקת מעבר גיל ידונו במאוחד. ביום 28 במאי, 2019 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו נקבע כי על המשיבות להגיש תשובה בכתב לשאלת בית המשפט (תשובה הוגשה ביום 10 ביולי, 2019).

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

4. המשך

ביום 3 במרס, 2022 הגישו המבקשים הודעת עדכון לבית המשפט, לפיה ביום 16 בפברואר, 2022 ניתן פסק דין בת"צ ליטבינוב נ' כלל ("עניין ליטבינוב"), העוסק באותן שאלות משפטיות, במסגרתו נדחתה התובענה הייצוגית שם וכי בכוונת המבקש שם להגיש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין. על כן, במסגרת ההודעה ביקשו המבקשים לעכב את ההליכים בייצוגית דנא עד למתן פסק דינו של בית המשפט העליון בערעור בעניין ליטבינוב. ביום 10 במרס, 2022 הגישו המשיבות תגובה, במסגרתה הוצע כי דיון ההוכחות הקבוע ליום 20 במרס, 2022 יומר בקדם משפט, במסגרתו תידון בקשת הודעת המבקשים והסוגיות העולות ממנה. ביום 16 במרס, 2022 התקבלה החלטה המאשרת את ההצעה כאמור. ביום 20 במרס, 2022 התקיים דיון קדם משפט, במסגרתו בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה הוא מורה על עיכוב ההליכים בתיק עד למתן פסק הדין בערעור בעליון בעניין ליטבינוב. הערעור בעניין ליטבינוב הוגש בפועל ביום 25 באפריל, 2022. ביום 2 במאי 2023 בית המשפט קבע את התיק לתזכורת ליום 1 בנובמבר 2023 לאור דחית הדיון בעניין ליטבינוב ליום 10 באוקטובר 2023. הדיון בעניין ליטבינוב התקיים ביום 20 ביולי 2023. ביום 31 באוקטובר 2023 הוגשה הודעה מטעם המבקשים 1-12. במסגרתה, עדכנו כי התקיים הדיון בעניין ליטבינוב, ועתה הצדדים ממתינים למתן פסק הדין. בו ביום, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על הצדדים להגיש הודעה בסמוך למתן פסק הדין ועד ליום 31 בינואר 2024.

5.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ו-2 חברות ביטוח נוספות ביום 27 באפריל, 2017. סכום התביעה כנגד המשיבות הוערך על ידי המבקשים על סך של 44,395,750 ש"ח (סכום התובענה נגד החברה בלבד עומד על סך של 15,870,750 ש"ח). עניינה של התובענה, בטענה לגביית יתר שלא כדין, של ריבית (דמי אשראי) בקשר עם פריסת הפרמיה השנתית לתשלומים ובניגוד להוראות תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (קביעת אחידות מטבע בחוזי ביטוח ודמי ביטוח באשראי), התשמ"ד-1984 (להלן: "תקנות דמי ביטוח באשראי"), אשר קובעות אחוז ריבית מקסימלי. הקבוצה הוגדרה ככל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבוטחו על ידי המשיבות בפוליסות ביטוח בענפי הביטוח הכללי (ביטוח רכב (רכוש), ביטוח דירה ותכולתן, ביטוח תאונות אישיות) וכל פוליסה אשר תקנות דמי ביטוח באשראי חלות עליה, ואשר שילמו למשיבות ריבית, דמי אשראי, דמי גביה או דמי הסדר תשלומים ביתר או כל תשלום דומה לאלה, תוך חריגה מהוראות הדין ו/או תוך חריגה משיעורי הריבית אשר הוצגו בפוליסות. הסעדים המבוקשים הינם פיצוי/השבה בדרך של החזר סכום הריבית העודפת שנגבה מהקבוצה שלא כדין וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן.

ביום 6 באפריל, 2021 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסכם הפשרה במסגרתה תינתן הנחה בדמי אשראי של 100%. ביום 8 באפריל, 2021 הורה בית המשפט על פרסום הסדר הפשרה בעיתונות ונקבע כי על הצדדים להגיש את עמדתם ביחס לענף 61. ביום 20 ביוני, 2021, הורה בית המשפט ליועץ המשפטי לממשלה להגיש את עמדתו. ביום 8 בנובמבר, 2021 הגיש יועץ המשפטי לממשלה את עמדתו, ובה הבהיר כי לא מצא לנכון להתערב ביחס לאישור הסדר הפשרה לחיוב או לשלילה. ביום 10 בנובמבר, 2021 ניתנה הבהרה על ידי בית המשפט כי ראה את עמדת היועץ ש"כ וכן הוא ניתן בהמשך את החלטתו ביחס לבקשה לאישור הסדר פשרה. ביום 6 בינואר, 2022 ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה. במסגרת פסק הדין כאמור התקבלה גם עמדת החברה לעניין ענף 61 (רכב מסחרי מעל 3.5 טון אוטובוסים ומשאיות), לפיה הענף אינו נכלל ב"ביטוחים אישיים". ביום 10 במרס, 2022, הגיש המבקש לבית המשפט הודעה מטעם המומחה בה אישר כי בדק את מערכות הכשרה וכי וחישוב דמי האשראי והגבייה של דמי האשראי מתבצעת מראש באופן תקין בהתאם לדיו.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

6. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב ביום 5 ביוני, 2019. סכום התביעה המוערך על ידי המבקש לנזקם הכולל של חברי הקבוצה מוערך בסך של מעל 3,000,000 ש"ח.
- עניינה של התובענה בטענה שהחברה גבתה ביתר ושללא כדין דמי ניהול ממבוטחיה בפוליסות המערבות ביטוח חיים וחסכון (גמל), המוצעות הן לשכירים ("ביטוח מנהלים") והן לעצמאיים. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה כלל מבוטחי החברה בפוליסות שיש בהן מרכיב חיסכון (גמל) לרבות מנהלים ומבוטחים שכירים בפוליסות הידועות בכינוי "ביטוחי מנהלים", ולרבות מבוטחים בפוליסות המיועדות לעצמאיים, בין אם נפתחו במעמד של ביטוחי מנהלים בין אם לאו. ביום 3 בספטמבר, 2019 הגישו הצדדים בקשה בהסכמה לעיכוב הליכים בתיק, וזאת עד למתן הכרעה בבקשת רשות ערעור שהוגשה על החלטה לאשר תובענה כייצוגית בתיק אחר (ת"צ 20461-09-16), אשר עוסק באותה שאלה משפטית (להלן: "התיק המקביל") (ראה פירוט בסעיף 2 לעיל). ביום 4 בספטמבר, 2019 נעתר בית המשפט לבקשת עיכוב ההליכים, וזאת עד למתן החלטה אחרת. ביום 3 במאי, 2022 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה על מנת שלא לעכב את המשך בירור התיק ומשמדובר בתיק ישן, על הכשרה להגיש את תגובתה לבקשת האישור עד ליום 2 ביוני, 2022 ולאחר מכן התיק יקבע להוכחות. ביום 17 במאי, 2022 הגישו הצדדים הודעת עדכון לפיה טרם ניתן פסק דין בתיק בבר"ע בתיק המקביל ובקשה מטעם הצדדים לעכב את הדיון בתיק עד למתן ההחלטה בבר"ע. בהתאם, ביום 12 בספטמבר 2022 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה הוא נעתר למבוקש.
- ביום 26 בדצמבר 2022 הגישו הצדדים הודעת עדכון לבית המשפט, לפיה הם עדיין ממתנינים למתן פסק הדין בבר"ע בתיק המקביל. ביום 1 במרץ 2023 הגישו הצדדים הודעת עדכון מטעמם לפיה הם עדיין ממתנינים למתן פסק הדין בבר"ע 6388/19. טרם ניתן פסק דין בבר"ע 6388/19, ולפיכך הצדדים נתבקשו להגיש הודעת עדכון לבית המשפט עד ליום 1 ביולי 2023.
- ביום 2 ביולי 2023 הוגשה הודעת עדכון מטעם המשיבה. במסגרתה, עדכנה כי ניתן פסק דין בבר"ע 6388/19 ביום 22 ביוני 2023. בו, נקבע ליתן רשות ערעור, לקבל את הערעור ולדחות את הבקשות לאישור. לפיכך, הודיעה המשיבה בהודעתה כי היא ממתינה להסתלקות המבקש. בו ביום, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על המבקש להגיש תגובה מטעמו להודעת המשיבה עד ליום 16 ביולי 2023. ביום 16 ביולי 2023 הוגשה הודעה מטעם המבקש. במסגרתה, עדכן כי בכוונתו להגיש בקשת הסתלקות מההליך, וכי הבקשה תוגש עד ליום 3 באוגוסט 2023. בו ביום, בית המשפט נעתר לבקשת המבקש. ביום 7 באוגוסט 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על המבקש להודיע עד ליום 14 באוגוסט 2023 מדוע טרם הוגשה בקשת הסתלקות מטעמו. ביום 13 באוגוסט 2023 הוגשה בקשת הסתלקות מטעם המבקש וכן הודעת התנצלות בגין האיחור שחל בהגשתה. בו ביום, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על המשיבה להגיש תגובה מטעמה לבקשת ההסתלקות וזאת עד ליום 27 באוגוסט 2023. ביום 16 באוגוסט 2023 הוגשה הודעה מטעם המשיבה. במסגרתה, עדכנה כי בקשת ההסתלקות הוגשה בהסכמתה ועל דעתה. בו ביום, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה הודעתה של המשיבה הובאה לעיונו. ביום 20 באוגוסט 2023 ניתן פסק דין המאשר את בקשת ההסתלקות ודוחה את התובענה הייצוגית.
7. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 11 חברות ביטוח נוספות לביהמ"ש המחוזי בחיפה ביום 19 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של חברות הביטוח, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוחי רכב. לגישת המבקשים, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות החלטות ממשלה לצמצום הפעילות במשק, תושבים רבים חדלו מלעשות שימוש ברכבים שברשותם ולחלופין צמצמו באופן משמעותי את השימוש בהם, כך שחלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון לו חשופות המשיבות מאז חודש מרץ 2020. כנגזרת להשלכה נטענת זו, לגישת המבקשים, היה על חברות הביטוח להפחית בצורה משמעותית את גובה

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
7. המשך

דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוחי רכב. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 58 מיליון ש"ח, כאשר לטענתם הנזק מחושב בגין התקופה שסיומה בחודש אפריל 2020 אך הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 1,204 מיליון ש"ח).

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח חובה ו/או ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', במהלך התקופה שתחילתה ביום 8 במרץ, 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של הגבלות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה. הגדרת הקבוצה מתייחסת גם לרכבים שבבעלות חברות החכרת רכב (ליסינג) וחברות השכרת רכב.

ביום 26 באפריל, 2020 הגישו המבקשים הודעה לבית המשפט, לפיה נודע להם כי הוגשו לשני בתי משפט אחרים שתי תביעות בקשר לאותן שאלות של עובדה ומשפט ולפיכך הם מנהלים מגעים עם המבקשים בהליכים האחרים לצורך הגעה להסכמה על העברת התביעות לבית משפט אחד. ביום 4 ביוני, 2020 ניתנה החלטה לפיה הבקשה לאישור דנן תעבור לדיון יחד עם ת"צ 17072-04-20 בבית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופטת ברקאי).

ביום 22 בפברואר, 2021 ניתנה החלטת ביהמ"ש לפי סעיף 7(ב) לחוק ללא דיון, במסגרתה הורה בית המשפט כי התובעים בתובענה זו ובת"צ 17072-04-20, אשר החברה אינה נתבעת בו ("עניין נחום") (להלן ביחד: "שתי התביעות הנוספות") ינהלו את התובענה יחדיו כנגד כל הנתבעות, בעניין פוליסות ביטוחי רכב. עוד נקבע כי ת"צ 17072-04-20 (ראה הליך בסעיף 8) מסולקת בעניין ביטוחי הרכב (למעט כנגד הנתבעת ליברה חברה לביטוח בע"מ, אשר לא נתבעה בשתי התביעות הנוספות), כאשר התובע הייצוגי בת"צ 17072-04-20 ימשיך לנהל את תביעתו בנושא ביטוח תכולת דירה כנגד כל הנתבעות שבכתב תביעתו. ביום 30 באוגוסט, 2021 הוגשה בקשה לעיכוב ההליכים בתיק עד שפסק הדין בת"צ 25472-04-20 ("עניין פריימטקס") - אשר נדונו בו שאלות משפטיות דומות - יהפוך לחלוט או שיוגש עליו ערעור לעליון. ביום 19 באוקטובר, 2021 נעתר בית המשפט לבקשה לעיכוב הליכים. ביום 20 בספטמבר, 2021 הוגשה בקשה להארכת מועד מטעם המשיבות, כך שתגובה לבקשה לאישור תוגש תוך 45 ימים ממועד מתן הכרעת בית המשפט בסוגיית עיכוב ההליכים, וזאת למקרה שההליכים לא יעוכבו. ביום 26 בספטמבר, 2021 ניתנה החלטת בהמ"ש לפיה ניתנה ארכה להגשת תגובת המשיבות לבקשה לאישור וזאת עד למתן החלטה אחרת.

ביום 5 בנובמבר, 2021 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט, לפיה עד ליום 28 בפברואר, 2022 יגישו הצדדים הודעת עדכון, בנוגע לתוצאות ההליך בעניין פריימטקס. ביום 16 בדצמבר 2021 הוגשה הודעת עדכון כאמור, לפיה המבקשים בעניין פריימטקס החליטו שלא להגיש ערעור על פסק הדין.

ביום 1 בדצמבר 2022 הגישו המבקשים את תגובתם לתשובות המשיבות לבקשה לאישור התובענה הייצוגית.

ביום 3 בינואר 2023 התקיים דיון קדם המשפט בתיק. במסגרתו, נקבע כי על הצדדים לנסות ולגבש הסכמה למצות הליך של גישור בהליך ולעדכן את בית המשפט על סטטוס ההידברות ביניהם עד ליום 12 בפברואר 2023. עוד נקבע במסגרת דיון קדם המשפט שהתקיים ביום 3 בינואר 2023, כי הדיון בעניין ת"צ 17072-04-20 (ראה הליך בסעיף 8 להלן) יופרד מתיק זה וינוהל בנפרד.

ביום 12 בפברואר 2023 הוגשה הודעת עדכון מטעם המשיבות לפיה הן סבורות כי אין מקום לקיים הליך גישור בתיק זה. בהתאם, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה ביום 22 בפברואר 2023 במסגרתה נקבע כי על המשיבות לעדכן את בית המשפט בעניין מספר ימי החקירות הדרושים להן.

ביום 13 בפברואר 2023 הוגשה בקשה למתן החלטה בבקשת האישור, מטעם המבקשים. במסגרתה, הודיעו המבקשים כי אין צורך בשמיעת העדים ואף בהגשת סיכומים בתיק זה וכי

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

7. המשך

בית המשפט יוכל להכריע בו על סמך כתבי הטענות. לפיכך, ביום 14 בפברואר 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על המשיבות להגיש תגובתן לבקשה זו עד ליום 1 במרס 2023.

ביום 27 בפברואר 2023 הוגשה בקשת הבהרה מטעם המבקשים ביחס להחלטת בית המשפט מיום 22 בפברואר 2023. במסגרתה, ביקשו הצדדים להשיב על מספר ימי החקירות הדרושים להם, רק לאחר שבית המשפט ייתן החלטתו בבקשה להכרעה שהוגשה ביום 12 בפברואר 2023. בהתאם, ביום 27 בפברואר 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה הצדדים נדרשים לעדכן עד ליום 20 במרס 2023 אם ניתן לקדם את התיק לשלב הסיכומים.

ביום 20 במרס 2023 הגישו הצדדים בקשת ארכה להגשת עמדתם, כך שזו תוגש עד ליום 30 במרס 2023. בית המשפט נעתר לבקשתם. הצדדים הגישו בקשות ארכה להגשת הודעת עדכון מטעמם, כך שזו תוגש עד ליום 23 באפריל 2023. בית המשפט נעתר לבקשתם. ביום 23 באפריל 2023 הגישו הצדדים בקשה משותפת למתן תוקף של החלטה להסדר דיוני. במסגרתה, הודיעו כי הם מוותרים על חקירת המצהירים והמומחים בתיק; בית המשפט נתבקש לקבוע השלמת טיעון בעל פה, לסיכומי הצדדים שיוגשו עובר לדיון. ביום 28 באפריל 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על הצדדים להודיע לכמה ימי דיון ידרשו לצורך השלמת טיעוניהם, עד ליום 8 במאי 2023. ביום 8 במאי 2023 הוגשה הודעה מטעם המבקשים וביום 9 במאי 2023 הוגשה הודעה מטעם המשיבות. בהודעתן, עדכנו כי ידרשו ל-2 ימי השלמת טיעונים בעל פה. לפיכך, בית המשפט קבע את התיק לדיון השלמת טיעונים בעל פה לימים 9 בינואר 2024 ו-10 בינואר 2024.

ביום 29 ביוני 2023 הוגשו סיכומים מטעם המבקשים וכן בקשה לצירוף ראיה. בו ביום, בית המשפט הורה כי המשיבות יגישו תגובה מטעמן לבקשה לצירוף ראיה עד ליום 10 ביולי 2023. ביום 11 ביולי 2023 הוגשה בקשה ארכה מטעם המשיבות, כך שתגובתן לבקשה לצירוף ראיה תוגש עד ליום 24 ביולי 2023. בית המשפט נעתר לבקשתן. ביום 24 ביולי 2023 הוגשה תגובת המשיבות לבקשה לצירוף ראיה. ביום 31 ביולי 2023 הוגשה בקשה מטעם המבקשים להגשת תשובה לתגובת המשיבות לבקשה לצירוף ראיה. בו ביום, בית המשפט נעתר לבקשתם והורה כי התגובה תוגש עד ליום 20 לאוגוסט 2023. ביום 16 באוגוסט 2023 הוגשה תגובת המבקשים לתשובת המשיבות לבקשה לצירוף ראיה.

ביום 15 באוקטובר 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה במסגרתה, התיר לצרף לתיק כראיה את הדו"ח האקטוארי של חברת מנברא שנערך עבור רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. על המשיבות להגיש סיכומים מטעמן עד ליום 29 בינואר 2024. על המבקשים להגיש סיכומי תשובה מטעמם עד ליום 31 במרס 2024.

8.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 12 חברות ביטוח נוספות לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, ביום 19 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של המשיבות, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוחי רכב וביטוחי דירה (תכולה). לגישת המבקשים, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות צמצום הפעילות במשק, תושבים רבים חדלו מלעשות שימוש ברכבים שברשותם ולחלופין צמצמו באופן משמעותי את השימוש בהם ובנוסף התושבים ספונים בבתיים, כך שחלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון לו חשופות המשיבות. כנגזרת להשלכה נטענת זו, לגישת המבקשים, היה על המשיבות להפחית בצורה משמעותית את גובה דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוחי רכב וביטוחי דירה.

סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 42,200,773 ש"ח (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 886,161,406 ש"ח). הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהתקשר עם המשיבות בחוזה ביטוח לרכב ו/או חוזה ביטוח מקיף לרכב ו/או חוזה ביטוח צד שלישי לרכב ו/או חוזה ביטוח תכולת דירה ושבמועד הקובע להגשת בקשת האישור והתובענה הייצוגית (יום 19 במרס, 2020) החזיק באחת או יותר מפוליסות הביטוח האמורות ואשר לנוכח ההפחתה בסיכון הקשור בכל אחת מהפוליסות האמורות, לא קיבל מהמשיבות החזר בפועל ו/או לא קיבל הודעה על החזר עתידי ו/או זיכוי בגין דמי הביטוח ששולמו על ידו ביתר לנוכח ההפחתה בסיכון כמפורט בבקשת האישור. ביום 22 ביוני, 2020 הגישו המבקשים בת"צ

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
8. המשך

16971-04-20 (ראה הליך בסעיף 7 לעיל) ובת"צ 19832-04-20 (אשר החברה אינה נתבעת בו) (להלן ביחד: "שתי התביעות הנוספות"), בקשה למחיקת בקשת האישור דנא, לפי סעיף 7(ב) לחוק תובענות ייצוגיות. ביום 22 בפברואר 2021 ניתנה החלטת ביהמ"ש לפי סעיף 7(ב) לחוק ללא דיון, במסגרתה הורה בית המשפט כי התובעים בשתי התביעות הנוספות ינהלו התובענה יחדיו כנגד כל הנתבעות, בעניין פוליסות ביטוחי רכב. עוד נקבע כי התובענה דנא ובקשת האישור שלצידה מסולקת בעניין ביטוחי הרכב (למעט כנגד הנתבעת ליברה חברה לביטוח בע"מ, אשר לא נתבעה בשתי התביעות הנוספות), כאשר התובע הייצוגי בתביעה דנא ימשיך לנהל את תביעתו בנושא ביטוח תכולת דירה כנגד כל הנתבעות שבכתב תביעתו. ביום 25 באפריל, 2021 הגישו המבקשים בתביעה דנא ערעור על החלטת ביהמ"ש המחוזי מיום 22 בפברואר 2021, אשר סילקה את תביעתם בכל הקשור לביטוחי רכב (ע"א 2819/21). ביום 25 במאי, 2022 התקיים דיון בערעור כאמור, במסגרתו המליץ בית המשפט למערערים שלא לעמוד על ערעורם; ואלה קיבלו את המלצתו של בית המשפט. ביום 7 ביוני, 2022 הערעור נדחה. ביום 14 במרס, 2021 הגישו המבקשים בקשה להתרת תיקון של הבקשה לאישור; וביום 8 ביוני, 2021 דחה בית המשפט את הבקשה כאמור. ביום 6 באפריל, 2021 הוגשה בקשה מאוחדת לאישור התובענה כייצוגית. ביום 30 באוגוסט, 2021 הוגשה בקשה לעיכוב ההליכים בתיק עד שפסק הדין בעניין פריימטקס (ת"צ 25472-04-20) - אשר נדונו בו שאלות משפטיות דומות - יהפוך לחלוט או שיוגש עליו ערעור לעליון. ביום 16 בדצמבר 2021 הוגשה הודעת עדכון מטעם הצדדים בנוגע לתוצאות ההליך בעניין פריימטקס, לפיה המבקשים בעניין פריימטקס החליטו שלא להגיש ערעור על פסק הדין. ביום 1 בדצמבר 2022 הגישו המבקשים את תגובתם לתשובות המשיבות לבקשה לאישור התובענה הייצוגית. ביום 3.1.2023 התקיים דיון קדם המשפט בתיק, במסגרתו נקבע, כי סיכויי ההצלחה של תובענה זו הינם נמוכים ולפיכך על ב"כ המבקשים להודיע אם הם מתכוונים לעמוד על ניהולה של התובענה, עד ליום 12 בפברואר 2023. ביום 13 בפברואר 2023 הוגשה בקשה למתן החלטה בבקשת האישור, מטעם המבקשים, במסגרתה הודיעו המבקשים כי אין צורך בשמיעת העדים ואף בהגשת סיכומים בתיק זה, וכי בית המשפט יוכל להכריע בו על סמך כתבי הטענות. לפיכך, ביום 14 בפברואר 2023 בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על המשיבות להגיש תגובתן לבקשה זו עד ליום 1 במרס 2023. ביום 23 בפברואר 2023 הוגשה בקשה מוסכמת להסתלקות המבקשים מהבקשה לאישור. ביום 27 בפברואר 2023 ניתן פסק דין המאשר את בקשת ההסתלקות ללא פסיקת גמול ושכ"ט ומבלי להורות על מציאת תובע חלופי.

9. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז כנגד החברה ביום 14 ביוני, 2020.

עניינה של התובענה בטענה כי בשל ניסוח רשלני ו/או הטעיה מכוונת לכאורה מצד המשיבה – פוליסת ביטוח תאונות אישיות מסוג "משפחה בטוחה פלוס" מגדירה אמנם "שבר בכף הרגל" כאירוע ביטוחי מזכה, אך מנגד מחריגה את הכיסוי הביטוחי ביחס לשבר מעין זה, קרי נמנעת מתשלום כלשהו בקרות מקרה הביטוח ("עניין ברברה"). להערכת המבקשת, סכום הנזק האישי הנטען הינו בסך של כ-2,450 ש"ח. לטענת המבקשת, אין ביכולתה להעריך את הנזק לכלל חברי הקבוצה. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשת הינה כלל מבוטחי החברה בפוליסת ביטוח תאונות אישיות החל מ-7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה ועד בכלל. ביום 11 בספטמבר, 2022 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו הציע בית המשפט לצדדים לנסות להגיע ביניהם להסכמות מחוץ לכותלי בית המשפט ולעדכן את בית המשפט בתוצאות המגעים בתוך 90 ימים.

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
9. המשך

ביום 12 בינואר 2023 עדכנו הצדדים את בית המשפט כי הם פנו להליך גישור בפני כב' השופט בדימוס רחמים כהן. ביום 15 בינואר 2023, קבע בית המשפט כי הצדדים יגישו עדכון על תוצאות הליך הגישור בתוך 90 ימים.
ישיבת גישור ראשונה בפני השופט בדימוס רחמים כהן התקיימה ביום 26 בפברואר 2023.
ישיבת גישור שנייה בפני השופט בדימוס רחמים כהן התקיימה ביום 27 באפריל 2023.
ביום 20 ביולי 2023 הגישו הצדדים הודעה לבית המשפט כי הם הגיעו להסכמה לסיים את ההליך על דרך פשרה ובכוונתם להגיש בקשה לאישור הסדר פשרה עד לסיומה של הפגרה.
ביום 20 ביולי 2023 קבע בית המשפט כי על הצדדים להגיש את הבקשה עד ליום 1 בספטמבר 2023. ביום 3 בספטמבר 2023 קבע בית המשפט כי על הצדדים להגיש את הבקשה עד ליום 1 באוקטובר 2023.

10. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו ביום 15 בדצמבר, 2020.

עניינה של התובענה בטענה כי החברה מתעלמת לכאורה, כמדיניות, מחובתה על פי דין, תוך שהיא משלמת תגמולי ביטוח ללא ריבית באופן המנוגד להוראות הדין. במסגרת הבקשה העריך המבקש את נזקו האישי על סך של 24.69 ש"ח, כאשר סכום התובענה של כלל חברי הקבוצה כלפי המשיבה הוערך בסך של מעל 20 מיליון ש"ח. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או למצער במהלך 3 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד למתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מן המשיבה, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין.

הסעדים המבוקשים הינם, בין היתר, מתן הצהרה כי החברה הפרה את חובתה לצרף ריבית צמודה כדין בגין תגמולי ביטוח המשולמים על ידה, תיקון מדיניות החברה באופן מידי ותשלום ריבית צמודה כדין לחברי הקבוצה בגין התקופה שתחילתה במועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל לידי המבוטח.

ביום 18 בנובמבר, 2021 הגיש המבקש בקשה להעברת הדיון אל המותב אשר בפניו נדונו ואושרו הבקשות לאישור תובענה ייצוגית, הקודמות בזמן, בת"צ 4398-09-15, ות"צ 6889-10-15, ות"צ 16073-09-15 ות"צ 19583-09-15 ("עניין בן יתח"), אשר עוסקות באותן שאלות משפטיות לאלה המתעוררות בתיק דנן. ביום 15 בדצמבר, 2021 דחה ביהמ"ש את הבקשה להעברת דיון. דיון ההוכחות בתיק נקבע ליום 23 באוקטובר, 2022. ביום 24 באוגוסט, 2022 הגישה החברה בקשה לסילוק על הסף; וביום 28.9.2022 הוגשה תשובת המבקש לבקשה לסילוק על הסף. ביום 23 באוקטובר, 2022 התקיים דיון בתיק, במסגרתו נעתרו הצדדים להמלצת בית המשפט, לפיה הצדדים יקיימו ביניהם מגעים ישירים על מנת להביא לסיומו של ההליך; וכי במידה ולא יעלה בידם לעשות כן בתוך 30 ימים, יפנו הצדדים להליך גישור. הצדדים מתנהלים בניסיון להגיע להבנות.

ביום 9 במרס 2023 הוגשה הודעה מטעם הצדדים, במסגרתה עדכנו כי הם נמצאים בהליכי הידברות, ובמגעים במטרה להגיע להסכמות שייתרו את הצורך בהכרעה בהליך דנא. לפיכך, בית המשפט נתבקש לקבוע את התיק לתזכורת נוספת ליום 8 במאי 2023. בית המשפט נעתר לבקשת הצדדים. ביום 12 במאי 2023 הוגשה הודעה מטעם הצדדים. במסגרתה, דווח כי הצדדים קרובים להשגת הסדר דיוני, כחלק מהמגעים המתנהלים ביניהם. בו ביום, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על הצדדים להגיש הודעת עדכון נוספת עד ליום 28 ביוני 2023.

נכון ליום 6 ביולי 2023 טרם הוגשה הודעת עדכון מטעם הצדדים. לפיכך, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על הצדדים להגיש הודעת עדכון בעניין סטטוס ההידברות ביניהם עד ליום 16 ביולי 2023.

ביום 13 ביולי 2023 הוגשה הודעת עדכון מטעם הצדדים. במסגרתה, עדכנו כי במסגרת המגעים המתנהלים ביניהם, הינם קרובים להשגת הסדר דיוני באשר למתכונת ההכרעה

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
10. המשך

במחלוקת בתיק דנן ונותר להלם להשלים את ניסוח ההבנות. לפיכך, בית המשפט נתבקש ליתן לצדדים 45 ימים על מנת לאפשר מיצוי של מגעים אלו. בית המשפט נעתר לבקשת הצדדים, ועליהם להגיש הודעת עדכון נוספת עד ליום 25 באוקטובר 2023. נכון ליום 30 באוקטובר 2023 טרם הוגשה הודעת עדכון מטעם הצדדים. או אז בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על הצדדים להגיש הודעת עדכון עד ליום 15 בנובמבר 2023.

ביום 5 בנובמבר 2023 הוגשה הודעת עדכון מטעם הצדדים. במסגרתה, עדכנו בין היתר, כי הגיעו להסדר דיוני באשר למתכונת ההכרעה במחלוקת מושא תיק זה. בית המשפט נתבקש לקבוע דיון על מנת לסייע לצדדים להשלים את ההסדר הדיוני המתגבש. בו ביום, בית המשפט הוציא מלפניו החלטה לפיה על הצדדים להגיש את השאלה המשפטית שנותרה ביניהם במחלוקת עד ליום 3 בדצמבר 2023. בהתאם לבקשת הצדדים מיום 15 בנובמבר 2023, נקבע דיון קדם משפט בתיק ליום 17 בדצמבר 2023.

11. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו ביום 16 במרץ, 2021. עניינה של התובענה בטענה כי החברה נוהגת שלא כדין בכך שהיא מחדשת באופן אוטומטי חוזי ביטוח דירה של מבוטחיה, מבלי שקיבלה את אישורם המפורש לכך מראש. עוד נטען, כי את החידוש האוטומטי מבצעת החברה גם כאשר היא משנה את תנאי החוזה והפוליסה ואת סכומי הפרמיה, ובכך מקימה על מבוטחיה חובת תשלום לפי חוזה שהם לא הסכימו לתנאיו. המדובר בפוליסת משכנתא משולבת מבנה. סכום התביעה האישית של המבקשת כנגד החברה עומד על סך של 5,752 ש"ח. הנזק הכולל לחברי הקבוצה לא כומת במסגרת הבקשה לאישור. ביום 21 ביוני, 2022 הגישה המבקשת בקשה לתיקון בקשת האישור, במסגרתה ביקשה לתקן את הגדרת הקבוצה ולכלול קבוצה נוספת של "כל מי שרכש מהמשיבה חוזה לביטוח דירה שנערך לטווח ארוך (עד לסיום המשכנתא או כל מועד אחר העולה על שנה)" ("הקבוצה הנוספת"); וכן הוספת סעדים בעניינה של הקבוצה הנוספת, לרבות מתן צו עשה למניעת עריכת שינויים בתנאי הפוליסה ו/או העלאת דמי הביטוח ו/או סכום ההשתתפות העצמית, במשך כל תקופת הביטוח, אלא אם ניתנה על ידי המבוטח הסכמה מראש לשינוי; והשבת כספים ששילמו מבוטחים כפרמיה בגין התקופה כבר לא היו להם זכויות בדירה. ביום 19 ביולי, 2022 השיבה החברה לבקשה לתיקון בקשת האישור. ביום 22 ביוני, 2022 הגישה המבקשת רשימת בקשות לדיון במסגרת הדיון המקדמי, הכוללת בקשה למתן מענה לשאלון וצו גילוי מסמכים. ביום 29 בספטמבר, 2022 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו דחה בית המשפט את הבקשה לתיקון בקשת האישור וכן את הבקשה למענה לשאלון וצו גילוי מסמכים, למעט מתן מענה לשאלה אחת בלבד. ביום 23 באפריל, 2023 התקיים דיון הוכחות בתיק ונקבע כי על הצדדים להגיש סיכומים. ביום 4 בספטמבר 2023 הוגשו סיכומים מטעם המבקשת. על החברה להגיש סיכומים מטעמה עד ליום 5 בפברואר 2024.

12. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה לביהמ"ש המחוזי תל אביב כנגד החברה וכנגד 6 נתבעות נוספות ביום 19 ביולי, 2021. עניינה של התובענה בטענה, כי בעת חישוב הגמלא החודשית המשולמת למבוטחים בפוליסות ביטוח חיים "משתתפות ברווחי תיק השקעות", מנכות הנתבעות מהתשואה החודשית הנצברת למבוטחים, ריבית ללא עיגון מתאים בתנאי הפוליסה ומבלי ששיעורה מצוין בהם.

הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל מבוטחי הנתבעות אשר רכשו מהנתבעות פוליסת ביטוח חיים הכוללת צבירת חסכון, שהונפקה בין השנים 1991 – 2004 ואשר נוכתה ו/או תנוכה להם ריבית ששיעורה לא צוין בפוליסה על סמך ההוראה בפוליסה לפיה סכום הגמלא החודשית ישתנה "מדי חודש בחודש על פי תוצאותיהן של ההשקעות בניכוי הריבית

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
12. המשך

על פיה חושב סכום הגמלא החודשית וההוראות המתאימות לעניין זה בתכנית הביטוח ו/או כל הוראה דומה אחרת. סכום התביעה האישית של המבקש כנגד החברה עומד על סך של 1,000 ש"ח. הנזק הכולל לחברי הקבוצה לא כומת במסגרת הבקשה לאישור. ביום 10 במרס, 2022 הוגשה בקשה מטעם תובעים ייצוגיים בתיקים מקבילים העוסקים באותה עילה, להעביר את הדיון בהליך לפני בית המשפט הדן בבקשות קודמות תלויות ועומדות (כב' השופטת ברקאי). ביום 10 באפריל, 2022 ניתנה תגובה הכשרה ובה היא הותירה את ההחלטה לבקשה לשיקול דעתו של בית המשפט. ביום 3 במאי, 2022 ניתנה החלטה כי הדיון בהליך יועבר לפני בית המשפט הדן בבקשות קודמות תלויות ועומדות.

ביום 31 באוקטובר, 2022 הגישו החברה ויתר הנתבעות בתיק, בקשה להגשת חוות דעת מומחה חליפית, עקב פטירתו של המומחה מטעם הנתבעות. ביום 2 בנובמבר, 2022 התקיים דיון קדם משפט בתיק, שעסק בעיקרו בשאלת המניעות של השופטת לדון בתיק זה. מרבית הצדדים להליך הבהירו כי אינם מתנגדים לניהול ההליך בפני השופטת, כאשר צד אחד בלבד ביקש להודיע את עמדתו בתוך 7 ימים. ביום 26 בדצמבר 2022, הגישו החברה ויתר הנתבעות חוות דעת מומחה חליפית בשל פטירתו של המומחה מטעם הנתבעות. ביום 20 במרס 2023 הגישו המבקשים בקשה לאפשר להם להגיש תגובה באורך של עשרים עמודים לתשובות המשיבות וזאת למרות שעל פי הדין ניתן להגיש תשובה של חמישה עמודים בלבד. ביום 23 במרס 2023, קבע בית המשפט כי המבקשים רשאים להגיש תשובה של עשרה עמודים בלבד. ביום 27 במרס 2023 הוגשה תשובה מטעם המבקשים. ביום 19 באפריל 2023 התקיים דיון מקדמי בתיק.

ביום 4 ביוני 2023 הגישו הצדדים את עמדתם בדבר הפניית התיק לעמדת המפקח על הביטוח. ביום 6 ביוני 2023 הגישו המשיבות בקשה למחיקת התשובה שהוגשה מטעם המבקשים. ביום 3 באוגוסט 2023 הגישו המבקשים תשובה לבקשת המחיקה. ביום 13 באוגוסט 2023 אפשר בית המשפט למשיבות להגיש תשובה לתגובת המבקשים עד ליום 1 באוקטובר 2023. ביום 27 בספטמבר 2023 אישר בית המשפט למשיבות להגיש תשובה לתגובת המבקשים עד ליום 6 בנובמבר 2023.

13. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לביהמ"ש המחוזי תל אביב ביום 16 באוגוסט, 2022. עניינה של התובענה בטענה כי בעת תשלומי שיפוי של צד ג' על ידי החברה, החברה משלמת כביכול סכומים הנמוכים מהסכומים הנדרשים על פי דין, כאשר התשלומים להם זכאים צדדי ג' מהחברה אמורים להיות מוצמדים למדד המחירים לצרכן, ובפועל הם משולמים בערכם הנומינאלי ללא הצמדה. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל צד שלישי שקיבל ו/או יקבל שיפוי מן המשיבה, לרבות בגין נזק לרכבו (אך גם בשל נזקים נוספים בביטוחים נוספים), מבלי שיצורפו לסכום השיפוי הפרשי הצמדה כדן, במהלך 7 השנים האחרונות ועד למועד אישור הבקשה כתובענה ייצוגית. להערכת המבקש, הנזק האישי כנגד החברה עומד על סך של 356.6 ש"ח. לטענת המבקש, לא ניתן להעריך בצורה מדויקת את הנזק לכלל חברי הקבוצה אך הוא עולה על 2.5 מיליון ש"ח. על החברה להגיש תגובה לבקשת האישור עד ליום 28 בפברואר 2023.

ביום 28 בפברואר 2023 הגישה החברה תגובה לבקשת האישור. בתשובה נטען, בתמצית, כי בעניינו של המבקש לא חל סעיף 28(א) לחוק חוזה ביטוח, מכוחו הוגשה הבקשה לאישור, אלא חל סעיף 28(ב) לחוק חוזה ביטוח, אשר קובע כי במקרה בו חושבו תגמולי הביטוח במועד שלאחר קרות מקרה הביטוח, הפרשי ההצמדה יתווספו מאותו תאריך בלבד. עוד נטען כי, בפסיקת בתי המשפט הוכר סעיף זה כסעיף הקובע את הסדר ההצמדה הנוהג במקרים בו התשלומים מבוצעים בהמחאות מעותדות (קל וחומר במקרים בהם לא בוצע תשלום כלשהו). במקרה בו הצד השלישי מסר המחאה מעותדת לביטחון בלבד ולמעשה טרם נשא בכל תשלום, אילו המבטח יצרף הפרשי הצמדה לתשלום לצד השלישי מיום קרות מקרה הביטוח,

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
13. המשך

יתעשר הצד השלישי הלכה למעשה על חשבון המבטח. נטען כי במרבית המקרים, החברה משלמת את תגמולי הביטוח בטרם הוציא הצד השלישי מכיסו כספים עבור תיקון. התנהלות החברה, התואמת את ההסדר הקבוע בסעיף 28(ב) לחוק חוזה הביטוח, תואמת גם את ההסכמות אליהן הגיעו החברה וחברות ביטוח נוספות במסגרת בקשה לאישור אחרת. בהסדר פשרה שהתקבל בגדרי בש"א 13944/08 יחזקאל מנחם נ' הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ, במסגרתו הגיעו 10 חברות ביטוח – ביניהן החברה – עם המבקשים שם, להסדר פשרה שעניינו, בין השאר, בתשלומי הפרשי הצמדה למבוטחים ולצדדים שלישיים ("הסדר מסיקה"). במסגרת הסדר מסיקה נקבע כי בכל הקשור לתשלומי הפרשי הצמדה: (1) על הפרשי ההצמדה להיות משוערכים למועד בו חושבו; (2) במקרה שהתשלום עבור תיקון הנזק נעשה באמצעות המחאות מעותדות או בהסדר תשלומים שטרם נפרע, תחושב ההצמדה רק ממועד פירעון בפועל; (3) לא תשולם הצמדה מקום בו כלי הרכב טופל במוסך הסדר; (4) פרטים אודות הפרשי הצמדה יצוינו רק אם שולמו למבוטח או לצד השלישי. המבקש בעניין זה דרש מהחברה (באמצעות חברת הביטוח שלו) שתשלם לו את סכום הנזק הנומינאלי בלבד, זאת ניתן להניח מאחר שהוא כלל לא תיקן את הנזק, ולחלופין תיקן ושילם מחיר מופחת או תיקן ושילם באמצעות המחאות מעותדות. עוד נטען כי המבקש בעניין זה ממילא קיבל מהחברה תשלום בסך 240 ש"ח עבור רכיבי ריבית והצמדה, עובר להגשת הבקשה לאישור, כך שכלל לא נזק (שכן דמי ההצמדה שהוא היה יכול להיות זכאי להם עומדים לכל היותר על 161 ש"ח). כמו כן, נטען כי לא מתקיימים התנאים הנדרשים בחוק לצורך לאישור התובענה כייצוגית. ביום 30 באפריל 2023 המבקש הגיש תגובה לתשובה לבקשה לאישור ("התגובה לתשובה"). בתגובה לתשובה נטען, בתמצית, כי בתשובה לבקשה לאישור החברה הודתה שהיא לא מצמידה את ירידת הערך למדד, בהתאם לדרישות הדין; וכן במקרים בהם הצד השלישי בחר שלא לתקן את הנזק. עוד נטען כי החברה לא הציגה בתשובתה אף לא מקרה אחד בו שילמה הצמדה כדין. עוד נטען כי, בניגוד לטענות החברה בתשובה, החברה שינתה את התנהלותה רק בעקבות פניית המבקש אליה. ביום 17 במאי 2023 החברה הגישה בקשה למחיקת תשובת המבקש ("הבקשה למחיקת התשובה"). ביום 21 במאי 2023 המבקש השיב לבקשה למחיקת התשובה. ביום 30 במאי 2023 התקיים דיון קדם משפט, במסגרתו בית המשפט הציע לצדדים לפנות להליך גישור לצורך בירור הסכסוך. ביום 20 ביוני 2023 הצדדים הודיעו כי הם מסכימים לפנות להליך גישור, וביום 30 ביוני 2023 הצדדים הודיעו לבית המשפט את זהות המגשר. מאז התקיימה ישיבת גישור, שבסיומה החברה התבקשה לספק נתונים בטרם הצדדים יעמיקו את בירור המחלוקות. בהמשך לכך נערכה שיחה עם המגשר במסגרתה החברה מסרה את הנתונים שהתבקשו. על הצדדים לעדכן את בית המשפט בדבר התקדמות הליך הגישור עד ליום 21 בדצמבר 2023.

14. ביום 26 במרס 2023 קבלה החברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לביהמ"ש המחוזי בבאר שבע. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה, כבעלים של מרכז קניות ובילוי במרינה באשקלון ("קניון המרינה"), גובה דמי חניה בשיעור 50% מאנשים עם מוגבלויות בכניסתם לחניון קניון המרינה, המהווה חניון הנגיש היחיד באזור, וזאת בניגוד לדין. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל אדם עם מוגבלות הליכה הנושא תעודת נכה ו/או כל אדם הנושא תו חניה לנכה (לרבות תו עגלה ותו משולש) אשר ביקש להיכנס למתחם קניון המרינה מיום 1 ביוני 2021 עד למועד הגשת בקשה זו. להערכת המבקש, סכום הנזק האישי הנטען כנגד החברה הינו בסך של 62 ש"ח; והנזק הממוני והבלתי ממוני עומד על כ-2.55 מיליון ש"ח.

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)
14. המשך

ביום 16 ביולי 2023 הגישו הצדדים בקשה מוסכמת להסתלקות מבקשת האישור. במסגרת הבקשה התחייבה החברה לשנות את המדיניות בחניון ולאפשר חניה ללא תשלום לנכים וכן לשלם גמול בסך 10,000 ש"ח למבקש ושכ"ט בסך 35,000 בתוספת מע"מ לבאת כוחו. ביום 18 ביולי 2023 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות.

15. ביום 10 באוקטובר 2023 התקבלה במשרדי החברה בקשה לאישור תובענה כייצוגית, אשר הוגשה נגד החברה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, על-ידי שלושה מבוטחים של החברה בפוליסות ביטוח עסק, ביטוח דירה וביטוח רכב. לטענת המבקשים, החברה פועלת שלא כדין עת היא מנכה סכום של 20 ש"ח ממבוטחיה בתחום הכללי/אלמנטרי אשר זכאים לקבל החזר של חלק יחסי מהפרמיה ששילמו עבור הפוליסה בהתאם ליתרת תקופת הביטוח, וזאת בעקבות ביטול פוליסה. הקבוצה הוגדרה בבקשת האישור, כדלקמן: "מבוטחים של החברה ב-7 השנים הקודמות להגשת התביעה, אשר ביטלו פוליסות בתחום הכללי/אלמנטרי והיו זכאים לקבל החזר של חלק יחסי מהפרמיה ששילמו עבור הפוליסה בהתאם ליתרת תקופת הביטוח, ואשר מסכום ההחזר ניכתה החברה 20 ש"ח (וזאת בין אם צוינה גביית ה-20 ש"ח במפורש ובין אם לאו)". עילות התביעה הנטענות בבקשת האישור הן: הפרת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן) תשמ"ו-1986; הפרת הוראות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי) תשמ"ו-1986; הפרת חובה חקוקה; הפרת חוזה והפרת החובה לקיים חוזים בתום לב; עשיית עושר ולא במשפט; הטעיה נזיקית והטעיה חוזית. סכום התביעה האישית של המבקשים הועמד על 60 ש"ח במצטבר (20 ש"ח לכל מבקש), בצירוף הפרשי הצמדה וריבית. סכום הנזק הנטען ביחס לכל חברי הקבוצה נאמד על-ידי המבקשים בסכום של 6,859,160 ש"ח, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית. מועד הגשת התשובה לבקשת האישור הוא 10 בינואר 2024. דיון מקדמי בבקשת האישור קבוע ליום 26.11.2024.

16. ביום 2 נובמבר 2023 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד החברה וכנגד חברות ביטוח נוספות. עניינה של הבקשה בטענה לפיה גובה הפרמיה הנגבית על ידי המשיבות אמור לגלם את הסיכון ו/או הסיכוי לקרות אירוע פתע. לפי הנטען, באירועים קיצוניים כדוגמת מלחמת 'חרבות ברזל' צפויה ירידה חדה בסיכון, אשר לא גולמה ו/או קיבלה איזושהי התייחסות בקביעת גובה הפרמיה על ידי מי מהמשיבות, במועד רכישת הפוליסות שרכשו המבקשים. להערכת המבקשים, סכום הנזק האישי הנטען כנגד המשיבות הינו בסך של 167 ש"ח; והנזק הממוני והבלתי ממוני הוערך בסך של מעל 2.5 מיליון ש"ח ולפי הערכה ראשונית -10,020,000 מיליון ש"ח. בהתאם למועד המצאת בקשת האישור, על החברה להגיש תשובתה לבקשת האישור עד ליום 28 בפברואר 2024.

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברה, כפי שצויינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות הליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהם הסכם פשרה (ראה לעניין זה סעיף א לעיל).

טבלה מסכמת:

<u>סוג</u>	<u>מספר תביעות</u>	<u>הסכום הנתבע</u>
		<u>בלתי מבוקר</u>
		<u>אלפי ש"ח</u>
<u>תובענות שאושרו כתביעה ייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	1	37,320
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	4	97,109
לא צוין סכום התביעה (*)	5	-

(*) לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן לא צוין סכום תביעה מדויק (ראה פירוט אודות בקשה לאישור תובענה כייצוגית בסעיפים 9, 11, 12, 13, ו-16 לעיל).

ג. תהליכים אחרים וחשיפות נוספות

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופה החברה לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם עתידית. כנגד החברה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה על שוק ההון, הביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה") ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בחברה. לעיתים, הכרעות (או טיוטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רוחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בחברה ו/או מעביר לחברה בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול החברה, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמות, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החוזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים על החברה בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

ביום 21 בדצמבר, 2021, העביר הממונה אל החברה הודעת דרישת מידע בעניין גביית כיסויים ביטוחיים בהתאם למגבלות לפי תקנה 45 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964. הטענה שביסוד דרישת ההשבה הינה כי החברה, כביכול, ניתנה מהפקדות מעסיקים, סכומים בשיעור העולה על השיעור המותר לפי הדין לטובת רכישת כיסוי ביטוח חיים וכן רכשה בעבור המבוטחים כיסויים ביטוחיים, שאינם ביטוח חיים ואינם מותרים, כביכול, לרכישה מתוך הפקדות המעביד, וזאת ביחס למבוטחים אשר פוליסות הביטוח שלהם הופקו מיום 1 באוגוסט 1999 ועד ליום 31 בדצמבר, 2013. הדרישה כוללת גם הוראות לביצוע השבה, ככל וימצא כי החברה פעלה שלא בהתאם לכללים הקבועים בהודעה זו (להלן: "דרישת מידע והשבה" או "הדרישה").

במסגרת דרישת המידע וההשבה נקבע, שעל החברה להעביר לממונה מתווה מפורט של סדר הפעולות אותן תנקוט לצורך ביצוע ההשבה של הסכומים שנגבו שלא כדין ובכלל זה אבני דרך לביצוע ההשבה,

ככל ונגבו שלא כדין. כמו כן, ניתנה לחברה האפשרות להעביר הערות והשגות לדרישה, בהתאם למפורט בה.

החברה העבירה מספר התייחסויות בכתב לדרישה כאמור, כאשר האחרונה בהם הועברה באמצעות באי כוחה, ביום 28.4.2022. טרם התקבלה תגובת הרשות למענה החברה.

ד. בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ותובענות אשר אושרו כנגד החברה, קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה למבוטחיה. מורכבות זו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין צדדים שלישיים לחוזי הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת החברה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושיוכם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנוהלים על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט.

שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלה והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. לקבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיונים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדינוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקת החברה הינו עתיר פרטים ונסיבות, אשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, אשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף, הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלוונטי בהתייחס ללקוח בודד. החברה מטפלת, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת. החברה חשופה לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של החברה וכיוצ"ב, טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי החברה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מהסוג האמור. החברה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

ה. יתרת הפרשה בגין התובענות הייצוגיות והליכים אחרים כנגד החברה האמורים לעיל, הינה בסך של כ- 25.0 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2022 כ-38.9 מיליון ש"ח).

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח:

1. ביטוח חיים

א. השפעת השינויים בריבית:

ההתחייבויות הביטוחיות מושפעות, בין היתר, משינויים בעקום הריבית:

1. השפעת הריבית על העתודות לגמלה:

ירידה (עליה) בשיעור ריבית ההיוון עשויה להגדיל (להקטין) את העתודה המשלימה לגמלאות ככל שיחול שינוי בריביות השוק. בתקופת הדוח, חלה ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון והשתנה שיעור התשואה המוערכת בתיק הנכסים, משכך, עודכנו שיעורי ריבית ההיוון, הגמלאות בתשלום והעתודה המשלימה לגמלאות.

2. החברה עורכת מדי תקופה בדיקת נאותות העתודות. בדיקה זו מחושבת בדרך של היוון תזרימי המזומנים על בסיס ריבית חסרת סיכון, בתוספת פרמיית אי נזילות כפי שנקבעה על ידי הממונה (ראה באור 32 (6) (ג) לדוחות הכספיים השנתיים). עליית עקום הריבית חסרת הסיכון לא השפיעה על בדיקת נאותות העתודה במוצר סיעוד.

ב. החברה עדכנה את הערכותיה ליום 30 ביוני 2022, בדבר ההתחייבויות לגמלה על בסיס לוח התמורה החדש והשיפורים העתידיים בתוחלת החיים הכלולים בחוזר. כפועל יוצא מכך, ברבעון שני בשנת 2022 הגדילה החברה את ההפרשה לעתודה משלימה לגמלאות והקטינה את הרווח הכולל בסך של כ- 23.74 מיליון ש"ח לפני מס ושל כ- 15.62 מיליון ש"ח לאחר מס. בנוסף, יתרה בסך של כ- 9.24 מיליון ש"ח לפני מס ושל כ- 6.1 מיליון ש"ח אחרי מס תפרס ברווח או הפסד, עד גיל הפרישה הצפוי על ידי שימוש בפקטור היוון K. הסכומים האמורים, מתייחסים לכספים שנצברו בפוליסות עד ליום 30 ביוני, 2022 ואינם כוללים השלמה עתידית בגין סכומים שייצברו בעתיד.

לשנה	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום	
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	30 בספטמבר		30 בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2023
מבוקר	בלתי מבוקר			
	מיליוני ש"ח			

א. השפעת השינויים בריבית

1. השפעת הקיטון (הגידול) בשיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות סך הגידול בהפרשות כתוצאה משינוי בשיעור הריבית

ב. שינויים בהוראות-לוחות תמורה (ראה ב' לעיל)

סך הכל גידול (קיטון) לפני מס
סך הכל גידול (קיטון) לאחר מס

(6.5)	(2.0)	(3.4)	(4.9)	(3.0)
(6.5)	(2.0)	(3.4)	(4.9)	(3.0)
23.7	-	-	23.7	-
17.2	(2.0)	(3.4)	18.8	(3.0)
11.3	(1.3)	(2.2)	12.4	(2.0)

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח: (המשך)

2. ביטוח כללי

השפעת הריבית על ההתחייבויות בענפי חובה וחבויות

החברה מחשבת את ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי. כחלק מחישוב זה החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות אלו.

בתקופת הדוח העלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון נטו מנכסים מגבים והשפעת פרמיית אי נזילות הקטינה את ההתחייבויות בעיקר בענפי חובה וחבויות לתקופה של 9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2023 בכ- 35.3 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ו- 23.2 מיליון ש"ח לאחר מס, בתקופה של 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 כ- 14.2 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ו- 9.3 מיליון ש"ח לאחר מס בהתאמה.

בתקופה המקבילה אשתקד העלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון נטו מנכסים מגבים והשפעת פרמיית אי נזילות הקטינה את ההתחייבויות בעיקר בענפי חובה וחבויות לתקופה של 9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2022 בכ- 85.6 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ו- 56.5 מיליון ש"ח לאחר מס, בתקופה של 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 כ- 33.5 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ו- 22.1 מיליון ש"ח לאחר מס בהתאמה.

בדוח הכספי לתקופה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022 העלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון והשפעת פרמיית אי הנזילות הקטינה את ההתחייבויות בעיקר בענפי חובה וחבויות ב- 110 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ו- 72 מיליון ש"ח לאחר מס.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

ב. אירועים מהותיים אחרים בתקופת הדיווח

1. החברה מוכרת ללקוחותיה הרוכשים פוליסת ביטוח מסוג מקיף ו/או צד שלישי, שירותי רכב וגרירה מאת ממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ שהינה חברה בת של אלבר ציי-רכב. היקף השירותים הנרכשים מממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ עמדו בשנת 2022 על כ- 10.5 מיליון ש"ח. בחודש פברואר, 2023 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת סיווגה את העסקה כלא חריגה, את חידוש ההתקשרות עם ממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ לשנה נוספת. התקשרות החברה עם ממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ החלה לראשונה בסוף שנת 2011 ומאשרת מחדש בכל שנה על ידי הדירקטוריון.
2. הסכם ניהול מרכז מסחרי אפרידר - בתאריך 29 במרס, 2009 נחתם הסכם בין פנינת אפרידר לאפרידר לפיו אפרידר תנהל את המרכז המסחרי החל מה- 1 לאפריל, 2009 עבור פנינת אפרידר. תקופת ההתקשרות הינה ל-12 חודשים, כשכל שנה יתחדש ההסכם מאליו למשך שנה. בחודש פברואר 2023, אישר הדירקטוריון את חידוש הסכם הניהול במסגרתו תמשיך אפרידר לנהל את המרכז המסחרי לתקופה של 12 חודשים עם שתי אופציות בנות 12 חודשים כל אחת. דמי הניהול עומדים על סך של 9 ש"ח למ"ר בתוספת מע"מ לכל תקופת ההתקשרות.
3. ביום 3 באפריל, 2023 גייסה החברה שטר הון בסך של 65 מלש"ח שישמש כהון רובד 2, בריבית P+ 1.6% המשולמת פעם בחצי שנה. תשלום הקרן ישולם בעוד 8 שנים עם אופציה לפירעון מוקדם לאחר 5 שנים.
4. עדכון הערכות שווי נדל"ן להשקעה - ברבעון השני של שנת 2023 ערכה החברה עדכון של הערכת השווי של נכס מסחרי מניב המוחזק על ידי בעיר אשקלון (להלן: "נכס אשקלון"). הערכת השווי כללה תוספת של זכויות בנייה פוטנציאליות למגורים בחלק המגרש הרלוונטי כפי שאלו הוצגו לוועדות התכנון והבנייה בעיר ובמחוז בהתאם להנחיות הוועדות. בגין נכס זה, החברה רשמה בדוחותיה הכספיים ליום 30 ביוני, 2023 עליית שווי, נטו בסך של כ-20 מלש"ח לפני מס. כמו כן, בהערכת השווי שבוצעה למגרשי הנדל"ן של החברה הממוקמים על רצועת החוף הצפונית של העיר אשקלון נרשמה ליום 30 ביוני, 2023 עליית שווי של כ-11 מלש"ח לפני מס בהתאם לקיצור תקופת הדחייה שנקבעה בשמאות הקודמת וכללה 1,014 יח"ד, מלונאות ומסחר (לפרטים נוספים ראה באור 8 ב 4 לדוח הכספי השנתי). בנוסף, בבניין המשרדים של החברה הממוקם במרכז העסקים "גב ים" בחלקו הצפוני של אזור התעשייה של העיר חולון, בוצע עדכון להערכת השווי בשל הפקדת תוכנית המקנה זכויות בנייה נוספות שלחברה חלק בהן. כתוצאה מעדכון האמור, נרשמה עליית שווי של כ-5 מלש"ח ליום 30 ביוני, 2023. ברבעון השלישי של שנת 2023 ערכה החברה עדכון של הערכת השווי של נכס מסחרי מניב המוחזק על ידי בעיר אשדוד (להלן: "נכס אשדוד סנטר"). הערכת השווי כלל צמצום מקדם הדחיה ומקדם אי וודאות כתוצאה ממילוי כל התנאים להפקדת התכנית ופרסום ההפקדה ברשומות ובעיתונים. התכנית כוללת שינוי יעוד הנכס המסחרי למגורים, משרדים ומסחר. כתוצאה מכך נרשמה עליית ערך בספרי החברה בסכום של כ-96 מלש"ח לפני מס, שמתוכם 50% נרשמו עבור חוזים תלויי תשואה.
5. תנודות בשוק ההון - בהמשך לאמור בבאור 35 לדוחות הכספיים השנתיים, בתקופה שלאחר מועד הדוח ועד לפרסומו, לעניין ההשקעות של הפוליסות המשתתפות ברווחים, אשר להן השפעה על ההכנסות מדמי הניהול להם זכאית החברה ממבוטחיה, אומדן דמי הניהול המשתנים שלא יגבו למועד הסמוך למועד פרסום הדוח עומד על כ-21 מלש"ח (היינו "בור בדמי הניהול"). ליום 30 בספטמבר, 2023 ה"בור בדמי הניהול" עומד על כ-22.1 מלש"ח.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ב. אירועים מהותיים אחרים בתקופת הדיווח (המשך)

6. בימים 18 ביוני 2023 ו-2 באוגוסט 2023, לאחר שהוועדה לצדדים קשורים של החברה סיווגה את העסקה כזניחה, אישרה הוועדה את חידוש מערך פוליסות ביטוח המבנה למרכזים המסחריים של אפרידר וחברות הבנות שלה, לרבות חידוש פוליסת חבות מוצר ואחריות מקצועית לעבודות קבלניות.

7. ביום 31 ביולי 2023, לאחר שוועדת הביקורת, אשר התכנסה ביום 19 ביוני, 2023 סיווגה את העסקה כעסקה שאינה חריגה, אישר דירקטוריון החברה את ההתקשרות עם ממסי בדבר מתן שירותי תיקון פגושים למבוטחי החברה.

8. לעניין תוספת ריבית למחזיקי אגרות חוב (סדרה 3) [ראה באור 1 \(ה\)](#) לעיל.

באור 8: - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח

1. ביום 16 בנובמבר, 2023 פרסמה חברת הדירוג מדרוג בע"מ דוח דירוג לפיו הותירה על כנם את דירוג A3 לאיתנות הפיננסית של החברה ודירוג Baa2 לכתבי ההתחייבות הנדחים שהחברה הפיקה. אופן הדירוג של האיתנות הפיננסית של החברה ושל כתבי ההתחייבות הנדחים שלה שונה מיציב לשלילי.

2. מלחמת חרבות ברזל

ביום 7 באוקטובר, 2023, לאחר תאריך הדיווח, פתח ארגון הטרור "חמאס" במתקפת טרור רצחנית נגד תושבי יישובי עוטף עזה והדרום, בשילוב ירי טילים מאסיבי על כל אזורי הארץ. בעקבות המתקפות על ישראל והמצב הביטחוני, הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" (להלן - "המלחמה"). למלחמה ולפעולות שנקטה ממשלת ישראל השפעות ישירות ועקיפות על ישויות רבות, שעשויות להיות משמעותיות. השפעת המלחמה הובילה לצמצום הפעילות במשק ישראלי ולירידה בפעילות הכלכלית.

החברה נערכה למצב החירום והמשיכה לספק לכלל לקוחותיה ומבוטחיה, את מלוא שירותיה בכל מגזרי הפעילות.

הנהלת החברה החליטה לפעול במספר מישורים על-מנת להתמודד עם השלכות פוטנציאליות המלחמה, בין היתר נערכו ישיבות חירום של הנהלת החברה בתדירות כמעט יומית בתחילת המלחמה; תרגול עבודה מהבית; ביצוע תרגילים לשם בדיקת אתר החירום של החברה ולשם בדיקת עמידות מחשבי החברה במתקפת סייבר וכן התנדבות בקהילה ותמיכה בחיילים באמצעות משלוח מוצרי מזון, ביגוד וכ"ב.

במהלך המלחמה ובהתאם לתכנית ההמשכיות העסקית של החברה, ננקטו על-ידי החברה צעדים רבים על-מנת להתמודד עם המלחמה, לרבות ביצוע הערכות מצב שוטפות בפורום החירום של החברה, וקיום הערכות מצב וישיבות של דירקטוריון החברה וועדות ההשקעה, שימוש בתשתיות ועבודה מרחוק, תוך המשך הפעלת כלל התהליכים החיוניים הנדרשים בחברה בכדי ליתן שירות מלא ללקוחותיה.

למועד אישור הדוח, עובדי החברה חזרו לשגרת עבודה מלאה במשרדי החברה.

בשלב נוכחי, בשל מגבלות הנובעות מהמצב הביטחוני ולאור חוסר הוודאות לגבי המשך הלחימה והשפעתה על הכלכלה בכלל, אין באפשרות החברה להעריך באופן ודאי את ההשפעה הכספית, למעט סעיפים ספציפיים שניתן בהם גילוי.

ביטוח כללי

נזקי רכוש הנובעים מאירועי מלחמה מכוסים על ידי המדינה במסגרת "מס רכוש" ואינם מכוסים במסגרת פוליסות רכוש, ולפיכך הגידול בהיקף החשיפה בתחום זה כתוצאה מהמלחמה אינו צפוי להיות מהותי.

החברה פועלת באופן שוטף מול הסוכנים תוך מתן הקלות למבוטחים, לרבות האפשרות לבצע השבתה או הקפאה של הפוליסה, ככל שהמבטח מעוניין בכך. לא קיים שינוי תפעולי בהתנהלות החברה או סוכניה ורצף העבודה התקין נמשך גם במהלך המלחמה.

באור 8: - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח (המשך)

2. מלחמת חרבות ברזל (המשך)**ביטוח חיים ובריאות**

בתחום חיסכון ארוך טווח ובריאות, לרבות סיעוד, החברה לא צופה חשיפות ביטוחיות מהותיות להשלכות המלחמה, לרבות בקשר עם שיעורי התחלואה והתביעות. יחד עם זאת, כתוצאה מהמלחמה עלול להיווצר גידול בתביעות בביטוחי אובדן כושר עבודה, נכויות וריסק. לחברה חוזה ביטוח משנה המגן מפני אירוע קטסטרופה, המקטין את החשיפה מסיכון זה, ולפיכך, להערכת החברה, היקף החשיפה שלה אינו צפוי להיות מהותי.

הערכות החברה בקשר עם שיעורי התחלואה והתמותה והיקף החשיפה שלה מבוססות על נתח השוק של החברה בתחום זה, אומדנים ראשוניים והמידע הקיים בידי החברה, נכון למועד פרסום הדוח.

בנוסף, המלחמה גרמה לירידה בשיעור ההפקדות בפוליסות מנהלים ובהפקדות חדשות בפוליסות בסט אינווסט פרט. יחד עם זאת, לא חל שינוי מהותי בהיקף המשיכות או הפדיונות, אך חידוש המלחמה והתמשכותה עלולים לשנות מגמה זו.

תיק השקעות

נכון למועד פרסום הדוח, תיק השקעות הנוסטרו הכללי סיים עם הערכת תשואה בשיעור של כ-0.24%. תוצאה זו נובעת, בין היתר, לנוכח שמירה על חשיפה נמוכה למניות סחירות; מח"מ ממשלתי קצר; וחשיפה לדרוגים גבוהים יחסית באפיק הקונצרני.

תיק ההשקעות של החברה כולל רכיב נכסי נדל"ן ומקרקעין משמעותי, בין היתר בערים אשקלון ואשדוד, אשר נפגעו משמעותית מהמלחמה. החברה אישרה לחלק מהשוכרים דחיית בשלום השכירות בגין חודש אוקטובר ונובמבר. יחד עם זאת, נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, החברה מעריכה שלא חל קיטון בשווי נכסי הנדל"ן להשקעה עקב דחיית תשלום חלקי של דמי השכירות.

לפרטים בדבר הבור בדמי ניהול [ראה באור 7 ב 5](#).

נזילות ואשראי

לא קיימת השפעה מהותית של המלחמה על נזילות החברה, איתנותה הפיננסית ומקורות המימון העומדים לרשותה.

עקום ריבית ופרמיית אי הנזילות

נכון למועד פרסום הדוח חלה עלייה של עקום הריבית במח"מ הבינוני-ארוך וירידה במח"מ הקצר. בנוסף, בעקבות שינויי הפרמטרים המשמשים את חישוב פרמיית אי הנזילות, בוצע חישוב מעודכן המראה על עלייה בשיעור לא מהותית. להערכת החברה, שינויים אלו אינם צפויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות הביטוחיות שלה.

יחס כושר פירעון

נכון למועד זה, אין ביכולתה של החברה להעריך את כלל השפעות המלחמה על יחס כושר הפירעון שלה.

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר, 2023

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	זמינים למכירה	מוחזקים לפדיון	הלוואות וחייבים	סה"כ
אלפי ש"ח				
-	387,042	107,869	-	494,911
-	-	-	1,223,543	1,223,543
97,869	15,635	-	-	113,504
197,343	33,973	-	-	231,316
295,212	436,650	107,869	1,223,543	2,063,274

נכסי חוב סחירים (א)

נכסי חוב שאינם סחירים (ב)

מניות (ד)

אחרות (ה)

סה"כ

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - [ראה באור 5 ב'](#) "מכשירים פיננסיים".

ליום 30 בספטמבר, 2022

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	זמינים למכירה	מוחזקים לפדיון	הלוואות וחייבים	סך הכל
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	329,550	51,088	-	380,638
-	-	-	1,097,243	1,097,243
83,075	87,858	-	-	170,933
179,141	59,863	-	-	239,004
262,216	477,271	51,088	1,097,243	1,887,818

נכסי חוב סחירים (1)

נכסי חוב שאינם סחירים (*)

מניות (2)

אחרות (3)

סה"כ

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - [ראה באור 5 ב'](#) "מכשירים פיננסיים".

ליום 31 בדצמבר, 2022

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	זמינים למכירה	מוחזקים לפדיון	הלוואות וחייבים	סה"כ
אלפי ש"ח				
-	376,949	83,502	-	460,451
-	-	-	1,121,665	1,121,665
94,380	13,966	-	-	108,346
172,261	32,358	-	-	204,619
266,641	423,273	83,502	1,121,665	1,895,081

נכסי חוב סחירים (א)

נכסי חוב שאינם סחירים (ב)

מניות (ד)

אחרות (ה)

סה"כ

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - [ראה באור 5 ב'](#) "מכשירים פיננסיים".

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(1) נכסי חוב סחירים

ההרכב:

ליום 30 בספטמבר, 2023	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
301,976	307,248
85,066	78,633
107,869	107,869
494,911	493,750

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון

סך הכל נכסי חוב סחירים

ההרכב:

ליום 30 בספטמבר, 2022	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
153,549	146,169
176,001	181,296
51,088	51,088
380,638	378,553

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון

סך הכל נכסי חוב סחירים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר, 2022	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	
אלפי ש"ח	
245,549	252,749
131,400	138,773
83,502	83,502
460,451	475,024
-	

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:

זמינים למכירה

מוחזקים לפדיון

סך הכל נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(2) מניות

ליום 30 בספטמבר, 2023		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
15,635	28,152	מניות סחירות
97,869	81,793	מניות שאינן סחירות
113,504	109,945	סך הכל מניות
10,733		ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)
ליום 30 בספטמבר, 2022		
הערך	עלות	
בספרים		
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
87,858	109,754	מניות סחירות
83,075	80,996	מניות שאינן סחירות
170,933	190,750	סך הכל מניות
19,296		ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2022		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
15,751	37,962	מניות סחירות
92,595	80,996	מניות שאינן סחירות
108,346	118,958	סך הכל מניות
22,734		ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(3) השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר, 2023	
הערך בספרים	עלות
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

33,973	32,374
196,860	185,207
483	-
197,343	185,207
231,316	217,581
-	

ליום 30 בספטמבר, 2022	
הערך בספרים	עלות
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

59,863	62,750
175,015	160,683
4,126	-
179,141	160,683
239,004	223,433
-	

ליום 31 בדצמבר, 2022	
הערך	
בספרים	עלות
מבוקר	
אלפי ש"ח	

32,358	32,779
170,099	162,780
2,162	-
172,261	162,780
204,619	195,559
-	

סחירות

זמינות למכירה

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

מכשירים נגזרים

סך הכל השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

סחירות

זמינות למכירה

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

מכשירים נגזרים

סך הכל השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

סחירות

זמינות למכירה

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

מכשירים נגזרים

סך הכל השקעות פיננסיות שאינן סחירות

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.